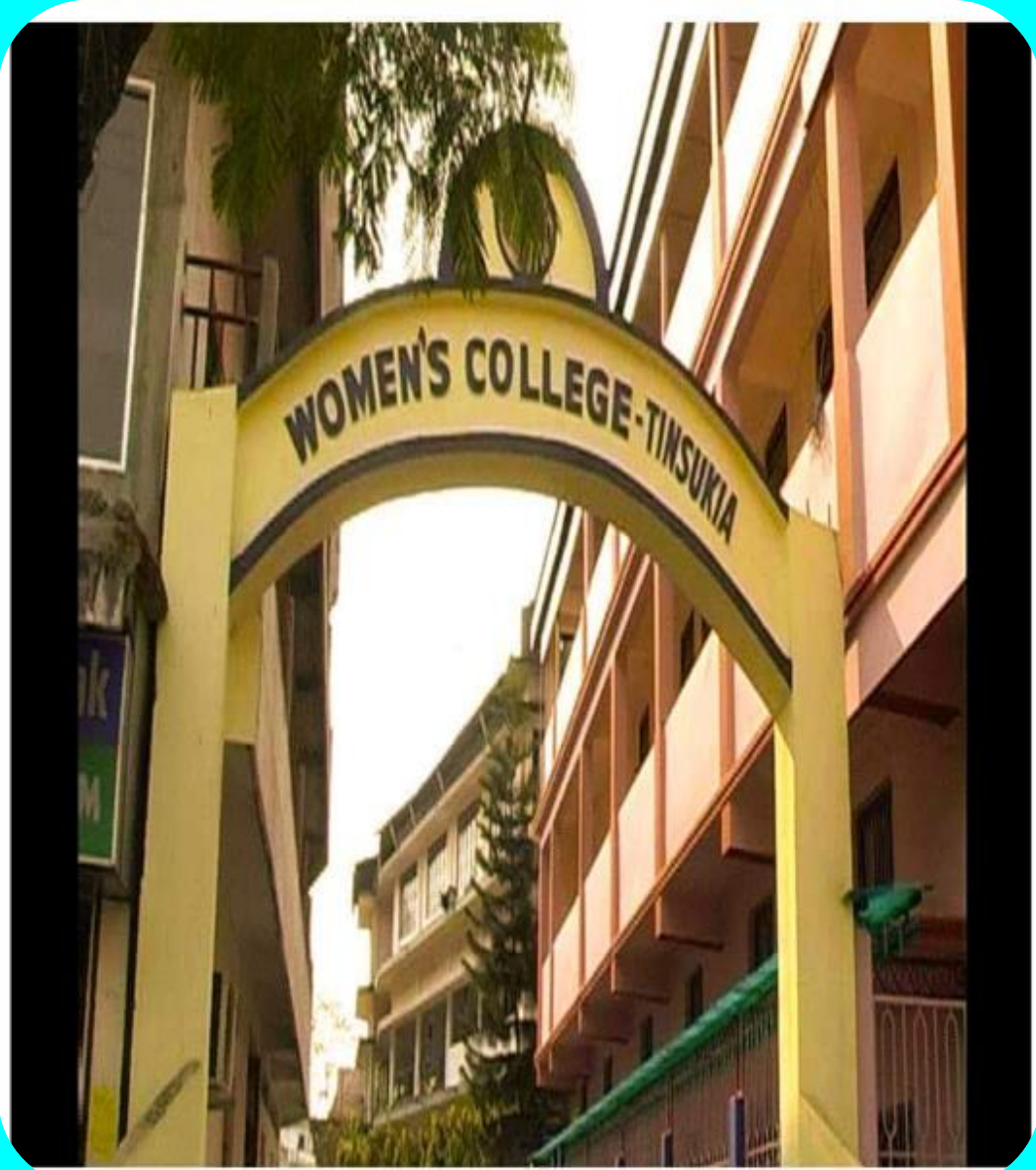

WOMEN'S COLLEGE TINSUKIA

E-MAGAZINE

Vol. I, Issue: I, 9th July, 2020

WOMEN'S COLLEGE, TINSUKIA

Wimcol Chronicle, E-Magazine, Women's College, Tinsukia

Vol. I, Issue: I, 9th July 2020

সম্পাদনা সমিতি:

মুখ্য উপদেষ্টা:

ড° বাজীর বৰদলৈ

উপদেষ্টা

শ্ৰীযুত দুলাল বৰুৱা

শ্ৰীযুত দেৱাশীষ ফুকন

ড° বুদ্ধল চন্দ্ৰ দাস

সদস্য

শ্ৰীমতী ৰাগিনী মল্লিক

শ্ৰীযুত গগন তালুকদাৰ

ড° কৰবী বৰুৱা গগৈ

শ্ৰীযুত পুলক ভট্টাচাৰ্য্য

শ্ৰীমতী সুপ্ৰীতি শ্যাম

শ্ৰীযুত সুজিত সোনোৱাল।

শ্ৰীমতী নেইনা চেত্ৰী (ছাত্ৰী প্ৰতিনিধি)

সৰ্বস্বত্ব সংৰক্ষণঃ ৰিমেনজ্ কলেজ, তিনিচুকীয়া ©

প্ৰকাশকঃ ৰিমেনজ্ কলেজ তিনিচুকীয়া

অলংকৰণঃ শ্ৰী পুলক ভট্টাচাৰ্য্য,

মহাবিদ্যালয়ৰ সঙ্গীত

কথা : ড° মদন শৰ্মা

সুৰ : বিজন দত্ত

জোনাকী বাটৰ অভিযাত্ৰী আমি
জোনাকী বাটৰ অভিযাত্ৰী

নিতে নিতে প্ৰসাৰিত দিগবলয়ত

দৃষ্টি থাপি অগ্ৰগামী

কলা বিজ্ঞানৰ সাধনাৰে

প্ৰাণৰ উচ্ছল আশাৰে

আহা আহা মূৰ্ত কৰা

নিফুট যত স্বপ্ন ছবি

মহাজীৱনৰ যত সম্ভাৱনা

আমাৰ বুকুত

ন সমাজৰ ৰূপছবি

আমাৰ চকুত

আমিয়েই শক্তি ৰূপিনী

প্ৰজ্ঞাপথৰ অভিযাত্ৰী

আমাৰেই চেতনাত ধ্বনিত

অসতো মা সদগময়।।

Message

It gives me immense pleasure to learn that the teachers of Women's College, Tinsukia, under the guidance of Principal, are bringing out an E-Magazine 'WIMCOL CHRONICLE'. The Magazine will be released on the auspicious occasion of 55th foundation day of the institute. Digital media becomes an important means of receiving, producing and sharing information now a day. While congratulating all the members of editorial team and the contributors for their sincere efforts, I hope the magazine will provide a platform to the students and teachers to showcase their talents and potentialities.

Date: 8 July, 2020

Dr. Achyut Borthakur
President, Governing Body

From the Principal's Chair

With great pleasure I am scribbling down the following few lines of a *goodwill message* for the e-magazine the *Wimcol Chronicle*, inaugural edition of which is going to be published on the occasion of the 55th Foundation Day of this great institution that we all are extremely privileged to be a part of in one way or the other. At this moment of inception I would congratulate the entire team associated with this beautiful project. I shall be failing in my duty if I forget to thank Mr. Dulal Baruah, our able Vice Principal for presenting this beautiful idea before me. He has done a commendable job by forming a very talented and energetic team for the same and the result is all before you to behold.

Ever since its establishment on July 9 of 1966, this coveted institution of higher education has been a perpetual source of inspiration to the cause of women's emancipation in this rather disadvantaged part of the world. The Foundation Day of the college is the most auspicious occasion for all stakeholders and is the most opportune time to express our deep sense of gratitude to the founders/ architects/ donors of the institution for their immense foresight, dedications and sacrifices. With sincere obeisance I would like to mention the names of Late Anath Bandhu Bose, Late Shanti Ranjan Bhattacharjee, Late Uma Prasanna Dey, Late Prithish Chandra Bhaduri and Late S. C. De Sorcar, who along with many other visionaries of the region have toiled for days and months and years to bring their brain child into being. We also must not fail to recognize the selfless services rendered by all the founder teachers and office staffs, without which the sapling of this institution would not have flourished into this huge Gyan Vriksha. We are also thankful to all the teaching and non teaching faculty members, both past and present, for their dedicated services to this institution. It is such a great privilege to be a part of this prestigious institution, to work hand-in-hand with all the brilliant faculty members who share the same hopes and dreams with the authority for the future of the College. I am proud of my students, bright and exuberant. I do have a strong belief that if we work together with a view to properly harnessing the zeal and potential that our students possess, we the WCTians can make our nation proud in days to come.

My dear friends, the ongoing COVID-19 pandemic has been battering the world like never before and there is no sign of early respite from this menace that has been threatening to decimate the entire human race. Government agencies, the medical fraternity and health workers have been working their heart out to provide relief to the common people and we are hopeful that in a very short time we will be able to get the vaccine that virologists/ research laboratories have been working on to produce. Unfortunately till then we are at the mercy of the virus. This makes it extremely essential for us to elude it by strictly adhering to all the COVID related protocols viz. Physical distancing, wearing of mask properly, hand sanitization etc. Another key is to give fillip to our immune system by following a balanced food habit.

As a reputed HEI of this region, we have our own responsible role to play in this situation and we have been trying our best to remain relevant by providing quality education even during these adverse times. The very issue of maintaining safety of our stake holders has compelled us to adopt online mode of teaching. This has been totally an unknown territory

for most of us till last few months i.e. before the start of the pandemic. This venture into an unknown world without adequate preparations has its own hazards. We have also had our own share of hiccups and failures. But we are determined to learn from our experiences and it is essential for all of us to make sure that the same mistakes are not repeated and the students get to avail the optimum benefits of the new mode of teaching learning. Keeping in mind the disadvantageous socioeconomic conditions of our students, we can understand that this mode of teaching learning is not going to be the adequate replacement of our conventional classroom teaching. Lack of proper infrastructures and platforms on both front, lack of experience on the part of the teachers and at times poor attitude towards the entire process from both ends have been some of major causes of concern that we need to address seriously in order to do justice to our profession. As far as the physical infrastructures are concerned our college is well equipped to deal with the prevailing situation. Our class rooms are equipped with necessary ICT facilities, which are going to be further augmented. At present we have three computer labs and one extra ICT laboratory with more than 200 computers, all equipped with broadband internet connections. With such a rich ICT infrastructure, we are better equipped to provide the much needed computer skills to our students and our computer faculties have been doing this tirelessly, especially during the lockdown. We have also chalked out a detailed plan to provide *Functional English* and *Professional Computer skills* to our students at their door steps. Revered Professor Mr. Uttam Duorah, Mr. R. K. Changmai and our computer faculty Mr. Taapas Aich have given their consents to be a part of this venture and we have been in touch with our students to gather necessary inputs so that we can create some *zones* where our team of professors will go and provide necessary coaching to a group of five to ten students without violating any protocols. All required logistics will be provided by the college. I take this opportunity to urge upon all of our students, especially our outgoing ones, to come forward and avail this precious opportunity that we have made available at their doorsteps, free of cost. With all my experience in this field, I do believe that these are two key skills that will come handy when our students put their initial steps in the job market in near future. We also have a long term plan to create a facility for Vocational Education/ Skill based education in our new campus, where our girls will get to learn various technical skills/ life skills/ soft skills along with their normal undergraduate curriculum that will enhance their employability. We strongly believe that the first step to empower a girl is to give her financial security, for which employment of any form is a must. Finally, I wish the Editorial board members luck and hope that this initiative takes the shape of a sustainable process and ushers a new era of *digital magazine* in the history of Women's College, Tinsukia.

Date: 8 July, 2020.

Dr. Rajib Bordoloi
Principal
Women's College, Tinsukia

Editorial

“It was the best of Times, it was the worst of Times”

—*Charles Dickens*

Human history has spared no single page that does not record unprecedented event. Whatever situation may arise, human mind did not give up hope of life. Even in the most ghastly situation, human mind gathers courage to combat that situation. There is an infinite craze in humans to see the unseen, to know the unknown, to hear the unheard and so on. Today’s world is devastated by the pandemic created by Covid-19. Human beings are made to act like a snail, keeping themselves safe inside the shell. This pandemic has taught human beings many lessons by reminding them of their vulnerability. It has taught them to go back to the Nature and to accept that they are a part of it and not its dictator. People have lost their so-called control over nature and are now totally under the spell of it. This pandemic compels everyone to be secluded for their survival. This catastrophic situation creates some indelible scar in human psyche making it fragile and tormented. Caged human minds become apprehensive of the prevailing situation. This pandemic creates anxiety, depression and the likes in the minds of the people. Covid-19 is very unbiased regarding its onslaught, sparing no section of the society. It has created a situation where life is frozen. Yet it has also posed as an opportunity to rediscover, reflect and rethink and to revive one’s true self. Educational institutions are greatly affected by this pandemic, leaving the students in uncertainty. However, educational institutions have tried their best for every possible solution to overcome the challenges created by the havoc. Our students’ fraternity has accepted the situation in a positive way and they are also trying to inspire themselves by engaging in different creative activities besides their regular curriculum. This e-magazine is a sincere endeavour to provide a platform to those talents to bloom. The Editorial Board of *‘Wimcol Chronicle’* is grateful to Dr. Rajib Bordoloi, Principal, Women’s College, Tinsukia for entrusting upon us this responsibility. We are also thankful to Sri Dulal Baruah, Vice-Principal of the College, Mr. Debasis Phukan, Co-ordinator, RUSA, Dr. B. C. Das, Co-ordinator of IQAC and all the faculty members for their kind co-operation and support. We would also like to offer our sincere thanks to Mr. Pulak Bhattacharyya, Assistant Professor, Department of Education, Ms. Suprity Shyam, Assistant Professor, Department of Economics, Mr. Sujit Sonowal, Assistant Professor, Department of Political Science and Miss Naina Chetry, Magazine Secretary, Women’s College, Tinsukia for taking the responsibility of putting things in order. Last but not the least, we are indebted to all the contributors for bringing the dream into reality.

Long Live Women’s College, Tinsukia!

Editorial Board, *Wimcol Chronicle*, 09 July, 2020

A Note from Magazine Secretary

For giving a new platform to the students, at the very outset I would like to express my gratitude to our respected Principal Sir Dr. Rajib Bordoloi , respected Vice-Principal Sir Dulal Baruah and all the teaching and non-teaching staff of Women's College Tinsukia . I am very grateful to all my seniors, juniors and my friends for their support for giving me the opportunity to serve as Magazine Secretary of this institution for the session 2019-2020. It is a great honour for me to be the member of the first Electronic-Magazine "*Wimcol Chronicle* " of our college.

For the first time a new concept has been introduced in our college in the form of e-magazine. However, each and every year on the Foundation Day of our college, the College Magazine has been inaugurated but this year due to the pandemic situation of coronavirus we are not able to inaugurate our College Magazine "Monjori" of the session 2018 - 2019. Therefore this year we have come up with new ideas, activities and creativities of our students. This also indicates the alacrity of our students in their academic field during this pandemic situation. As the current situation of coronavirus has become worst day by day, therefore the teaching process has been changed and set up in online mode by the government. And we, the students, have to adjust ourselves in this system as no one knows when the situation will be under control.

In our college we have less number of students who show their keen interest in literature and writings. While collecting the writes-up of the students I personally faced many problems as many students are not active. I along with the other members of the editorial board managed to collect the writings of the students. I sincerely thank all the students for their cooperation and the kind of interest they show towards this e-magazine and providing me with their write ups. But due to some problems all the writings have not been selected. Therefore I request to all the students not to give up and wish you all good luck.

At the end I would like to offer my sincere thanks to Dulal Sir, Pulak Sir, Gagan Sir , Budul Sir, Sujit Sir, Debashis Sir, Ragini Mam, Karabi Mam, Suprity Mam for their guidance, cooperation , support and help towards me and making this e-magazine a successful one. I don't know whether I did justice to my job but I put my allefforts to make it worth reading.

Long live Women's College Tinsukia

Naina Chetry
Magazine Secretary
Students' Union, Women's College Tinsukia
2019-2020

<u>Contents:</u>	<u>Page No</u>
1. অনুভৱ-“মহাবিদ্যালয়ৰ প্ৰতিষ্ঠা, বৰ্তমান আৰু অনাগত দিনবোৰ”	11
শ্ৰীদুলাল বৰুৱা	
2. হেমচন্দ্ৰ বৰুৱাৰ মননত স্ব-বিৰোধ: এক চমুটোকা	14
শ্ৰী উত্তম দুৱৰা	
3. অসমীয়া ভাষাৰ শব্দ গঠন প্ৰণালী	19
দেৱাশীষ ফুকন	
14. অসমত অনলাইন ক্লাছৰ প্ৰাসংগিকতা	
ড° বিভাৰাণী গোস্বামী	28
5. Pandemic – A few glimpses since 24 th March, 2020	
DIGITAL MODE OF LEARNING DURING ON-GOING PANDEMIC COVID – 19	31
Tapajyoti Dutta Roy	
6. স্মাৰ্টফোন আৰু ছাত্ৰ সমাজ	32
ৰেখামনি বৰুৱা	
7. COVID 19 AND WOMEN	34
Dr. Tanusree Sarker	
8. LET’S HELP OUR KIDS IMBIBE GOOD MORAL VALUES	37
Dr. Nabanita Deka	
9. Stress Management and Covid-19 Situation: A Hope	39
Dr. Budul Ch. Das	
10. অনুবাদ প্ৰক্ৰিয়া তথা পৰ-কায়া প্ৰবেশ কা সিদ্ধান্ত	44
রাগিনী মল্লিক	
11. অঁনলাইন শিক্ষণ : সমস্যা एवं প্ৰभाव	47
ডাঁ. থেসাঁ ক্ৰোপী	
12. Food Security in the light of Covid-19	50
Surabi Dutta	
13. WOMEN AND DOMESTIC VIOLENCE IN REFERENCE TO LOCK DOWN	53
Dr. Dreamsea Das	
14. সমাজ, মহামাৰী আৰু সাহিত্যঃ কিছু অনুভৱ	57
ড° কৰবী বৰুৱা গগৈ	
15. বিশ্বায়নৰ ধামখুমীয়াত বৰ্তমানৰ শিক্ষা ব্যৱস্থা আৰু ছাত্ৰ-শিক্ষকৰ সম্পৰ্ক	60
পুলক ভট্টাচাৰ্য	
16. SAVE EARTH SAVE LIFE	62
NIRU SINGH	
17. সপোনৰ জলাঞ্জলি	63
ৰুবী ফুকন	
18. হ'ৰবড্ৰীম	65
শিমাঙ্কী গগৈ	
19. Biography : Mother Teresa	68
Mou Banerjee	

20. FUTURE AFTER COVID-19 WITH SPECIAL REFERENCE TO INDIA	Triya DuttaRoy	69
21. प्रेमचंद: एक उपन्यासकार	खुशनुमा खातून	76
22. সময় এতিয়া দুঃসময় (মৃত্যুৰ আন এটা নাম কৰ'না)	মালবিকা দাস হাজৰিকা	78
23 Dear Depression	Piyali Dasgupta	80
24. Nature is talking again	Dolly Dey	81
25. Daughter of the	Snigdha Ghosh	81
26 .I Wish'	Priya Sonar	82
27. Time is Dynamic	Ananya Paul	82
28. বলিয়া ফাগুনৰ উন্মত্ত প্ৰেয়সী	সেউজপ্ৰিয়া বৰুৱা	83
29. আহ্বান	পংকিতা গোহাঁই	84
30. সপোনে মোক হাঁহিব শিকায়	প্ৰাৰ্থনা বৰুৱা	84
31. আশাৰ নৈ	বৰ্ণালী মৰাণ	86
32. পৃথিৱীৰ অসুখ	হিমাশ্ৰী বৰা	86
33. হেঙুলীয়া বাস্তৱ	পংখী মৰাণ	88
34. হাজাৰ মুখাৰ পাত্ৰ মই	জাচিংফা গটৈ	89
35. কলি যুগ	ৰবিজিতা চেতিয়া	90
36. তালাবন্দী	অঁজু কুমারী সাহনী	91
37. मैंने तुम्हें न्योता नहीं दिया	বিনীতা ছেত্ৰী	92
38. कौन..	দীপিকা দাস	94
39. प्रकृति का पुनर्वास	পিংকি কুমারী ৰায়	95
40. आईना	অঁজলি কুমারী ৰাম	97
41. नारी-शक्ति	সৰ্বিতা কুমারী প্ৰসাদ	97
42. अतीत और वर्तमान	হিনা খাতুন	98

অনুভৱ-“মহাবিদ্যালয়ৰ প্ৰতিষ্ঠা,বৰ্তমান আৰু অনাগত দিনবোৰ”।

শ্ৰীদুলাল বৰুৱা
উপাধ্যক্ষ

মহাবিদ্যালয়ৰ প্ৰতিষ্ঠা দিৱসৰ দিনটোত মই সকলোলৈ আন্তৰিক ধন্যবাদ জ্ঞাপন কৰিছো। প্ৰতিষ্ঠাকালৰ আৰু মহাবিদ্যালয়ৰ সৈতে জড়িত প্ৰতিগৰকী প্ৰয়াতলৈ আন্তৰিক শ্ৰদ্ধাঞ্জলি জ্ঞাপন কৰিছো। সততা আৰু নিষ্ঠাৰে সেৱা আগবঢ়াই মহাবিদ্যালয়খনিৰ গৌৰৱৰ ধাৰা অব্যাহত ৰাখি অৱসৰ গ্ৰহণ কৰা প্ৰতিগৰকী শ্ৰদ্ধাৰ শিক্ষক-শিক্ষয়িত্ৰী, কৰ্মচাৰীক সোঁৱৰি আন্তৰিক ধন্যবাদ জ্ঞাপনকৰিলো।

ৱিমেণ্জ কলেজ, তিনিচুকীয়া, বহুতৰে চিনাকী নাম। এই জ্ঞান বৃক্ষৰ ফল ভাৰতবৰ্ষৰ ওপৰিও বিশ্বৰ ভিন্ন প্ৰান্তত সিঁচৰিত হৈ থকাৰ বাবে বিশ্বৰ আকাশত উচ্চাৰিত এই নাম। এয়াই আমাৰ গৌৰৱ, আমাৰ সাফল্য। তিনিচুকীয়াৰ কেইগৰাকী মান বিশিষ্ট সমাজসেৱক, শিক্ষানুৰাগী, তথা অক্লান্ত-কৰ্মীৰ আশাশুধীয়া প্ৰচেষ্টাত জন্ম লাভ কৰিছিল ‘ৱিমেণ্জ কলেজ, তিনিচুকীয়া’। সুদীৰ্ঘ ৫৫টা বছৰ সগৌৰৱে, নিৰৱচ্ছিন্ন ভাবে নাৰীৰ উচ্চ শিক্ষাৰ পথাৰ খনত উল্লেখনীয় অৱদান আগবঢ়াই আদৰ্শস্থানীয় চানেকী ডাঙি ধৰিছে মহাবিদ্যালয় খনে। নিঃসন্দেহে ই প্ৰতিষ্ঠা কালত জড়িত ব্যক্তিসকলৰ অশেষ-শ্ৰম,ত্যাগ,প্ৰচেষ্টাৰ লগতে আৰম্ভণিৰে পৰা বৰ্তমানলৈ শিক্ষাদানত ব্ৰতী শিক্ষাগুৰু সকলৰ একাগ্ৰতা, অক্লান্ত শ্ৰমৰেই ফল। তেখেত সকলৰ ওচৰত আমি সদায়েই চিৰ কৃতজ্ঞ।

সময় গতিশীল, শিক্ষাৰ ধাৰা প্ৰৱাহমান,যুগ পৰিবৰ্তন শীল। সকলো ঠিকেই আছিল,বিগত কেইবছৰ মানৰ পৰা জ্ঞান বৃক্ষজোপা নতুন ঠাল-ঠেঙুলিৰে সোশোভিত হৈ আহিছিল, হঠাৎ অহা ক’ভিড-১৯ ৰ ধুমুহাজাকে সকলো উলট-পালট কৰি দিলে।

বৰ্তমান সমগ্ৰ বিশ্বতে ক’ভিড-১৯ এ মহামাৰীৰ ৰূপ ধাৰণ কৰিছে। বিশ্বৰ লগতে আমাৰ দেশ, ৰাজ্যৰ উত্তৰণ স্তব্ধ হৈ পৰিছে। তলাবন্ধৰ ফলত চৌদিশে হাহাঁকাৰ পৰিবেশ, স্বাস্থ্যৰ প্ৰতি ভাবুকি আহিছে, দেশৰ অৰ্থনীতি ভাগি পৰিছে, দৰিদ্ৰ পৰিয়ালৰ সংখ্যা, নিবনুৱাৰ সংখ্যা অস্বাভাবিক ৰূপত বৃদ্ধি হৈছে, শিক্ষাৰ জগত খনত স্তব্ধতা আহি পৰিছে, ছাত্ৰ-ছাত্ৰী সকল ঘৰৰ ভিতৰত আৱদ্ধ হৈ আছে। ছাত্ৰ-ছাত্ৰী সকল ভবিষ্যৎতক লৈ শংকিত হৈ আছে, অনিশ্চয়তাৰ মাজত দিন অতিবাহিত কৰিছে, মানসিক ভাৱে অস্থিৰ হৈ পৰিছে। দুৰ্দশাৰ অন্ত

কেতিয়া, সেয়াও অনিশ্চয়তাত। অন্ত পৰিলেও ককাঁল পোনাবলৈ সময় লাগিব ই ধূৰূপ। এই কঠিন পৰিস্থিতিত বৌদ্ধিক জগতৰে জড়িত প্ৰতিগৰাকী ব্যক্তিৰ নিশ্চয় কৰণীয় আছে।

আমাৰ মহাবিদ্যালয়ৰ অধিকাংশ ছাত্ৰীয়েই হৈছে গ্ৰাম্যাঞ্চল, আৰু চাহ-বাগিচা অঞ্চলৰ। পৰিয়াল সমূহ আৰ্থিক ভাৱে স্বচ্ছল নহয়, দুৰ্দশাগ্ৰস্ত, প্ৰাকৃতিক দুৰ্যোগৰ বলি। ছাত্ৰী সকল দোমোজাত। স্বাস্থ্য, ভাত-কাপোৰ, বাসস্থান নে শিক্ষা? এই দুৰ্বিসহ দিনত ছাত্ৰী সকলক মানসিক ভাৱে সবল কৰি ৰাখিবলৈ, ভবিষ্যৎ সুৰক্ষিত কৰিবলৈ তেওঁলোকৰ কাষত থিয় হৈ উপযুক্ত দিহা-পৰামৰ্শ আগবঢ়োৱাটো আমাৰ প্ৰধান কৰ্তব্য হোৱা উচিত বুলি মই ভাবো। দিহা-পৰামৰ্শ বোৰ ভিন্নতাৰ ভিত্তিত (শিক্ষাগত, পৰিবেশ-পৰিস্থিতি বিশেষে) হোৱা উচিত।

বৰ্তমানৰ ভয়াৱহ পৰিস্থিতিৰ প্ৰতি দৃষ্টি ৰাখি অনাগত দিন বোৰত আমি ছাত্ৰী সকলক কি দৰে আগবঢ়াই নিম সেইটো চিন্তনীয়। ছাত্ৰীসকলৰ সুৰক্ষিত ভৱিষ্যতৰ স্বার্থত গতানুগতিক পাঠ্যক্ৰমৰ উপৰিও দক্ষতা বিকাশ, কাৰিকৰী শিক্ষা, হস্তশিল্প আদিৰে স্বাৱলম্বী হব পৰা বিষয়ৰ শিক্ষাত অধিক গুৰুত্ব প্ৰদান কৰিব লাগিব যাতেসৰহ সংখ্যক ছাত্ৰীয়েই মহাবিদ্যালয়ৰ পৰা স্বনিৰ্ভৰশিলতাৰ শিক্ষা লৈ অৰ্থনৈতিক ভাৱে স্বাৱলম্বী হব পাৰে। পৰৱৰ্তী পৰ্য্যায়ত শিক্ষা লাভ কৰিব বিচৰা সকলে দৃঢ়তাৰে আগবাঢ়ি যাব পাৰে। বৰ্তমানৰ যুগটো প্ৰতিযোগিতাৰ যুগ। প্ৰতিযোগিতাত ফেৰ মাৰিব পৰাকৈ ছাত্ৰী সকলক উচিত শিক্ষা দিবই লাগিব। কথাষাৰ এই বাবেই উনুকিয়াইছো যে এই সময় ছোৱাত অসমৰ বাহিৰত কৰ্মৰত বহুতো যুৱক- যুৱতী অসমলৈ ঘূৰি আহিছে, সেইদৰে অন্য প্ৰদেশৰ যুৱক- যুৱতী সকলো নিজ-নিজ ঘৰলৈ ঘূৰি গৈছে, পুনৰ কৰ্মক্ষেত্ৰলৈ ঘূৰি যোৱাৰ সম্ভাৱনা কম, ঘূৰি গলেও ঘূৰি যোৱাৰ হাৰ নগণ্য হ'ব। তেওঁলোক কম-বেছি পৰিমাণে বিভিন্ন ক্ষেত্ৰত অভিজ্ঞ আৰু দক্ষ। ই নিশ্চয় আমাৰ ছাত্ৰ- ছাত্ৰীসকলৰ বাবে আন এক প্ৰত্যাহ্বান। অকলে ইয়াৰ সমাধান কৰিব নোৱাৰি বুলি আগ বাঢ়ি নগলে হয়তো ভুল কৰা হ'ব। কঠিন সময়ৰ কঠিন প্ৰত্যাহ্বানৰ মুখামুখি হব পৰাকৈ ছাত্ৰী সকলক গঢ় দিয়াৰ পথ প্ৰদৰ্শক আমি বোৰেই হ'ব লাগিব। সমান্তৰালকৈ, পাঠ্য-পুথিৰ অধ্যয়ন ও আগবঢ়াই নিব লাগিব। বৰ্তমানে পাঠ্য-পুথি অধ্যয়নৰ শ্ৰেণীকোঠাৰ পাঠদান বন্ধ থাকিলেও বিকল্প ৰূপে অনলাইন পাঠদান চলি আছে। অনলাইন পাঠদানে এক শ্ৰেণীৰ ছাত্ৰ-ছাত্ৰীক নিশ্চিত ভাৱে সহায় কৰিছে যদিও বিভিন্ন কাৰণত সুদূৰপ্ৰসাৰী প্ৰভাৱ পেলাব পৰা নাই, হয়তো আগলুক দিনবোৰত ইয়াৰ প্ৰভাৱৰ পৰিসৰ বৃদ্ধি হ'ব। এইটো ও ঠিক, অনলাইন মাধ্যমেৰে পাঠদান, পৰৱৰ্তী সময়ত ও শিক্ষাদানৰ মাধ্যম হিচাপে চিৰস্থায়ী হৈ ৰ'ব।

ভৱিষ্যতৰ ‘ৱিমেণ্জ কলেজ, তিনিচুকীয়া’ ৰ নিৰ্মাণৰ দায়িত্ব “বৰ্তমানৰ”। যদি “বৰ্তমান” ব্যৰ্থ হয় বা হেমাৰি কৰে তেন্তে আমাৰ গৌৰৱ ম্লান পৰিব। তিনিচুকীয়া বাসীৰ ওচৰত জবাবদিহি হব লাগিব।

ৱিমেণ্জ কলেজ,তিনিচুকীয়া’ ৰ উজ্জ্বলতা সদায়েইকামনা কৰি আহিছো আৰু আশাবাদী, ভৱিষ্যতলৈ----- ও।

বিশ্বসংহাৰী ৰূপ লোৱা ক’ভিড-১৯ ৰ বাবে সৃষ্ট বৰ্তমান পৰিস্থিতিত, প্ৰতিষ্ঠাদিৱসৰ দিনটোত প্ৰকাশিত আলোচনী (ই-সংস্কৰণ)ত নিজৰ লিখনিৰে সমৃদ্ধ কৰি তোলা প্ৰতিগৰাকী শিক্ষক-শিক্ষয়িত্ৰী আৰু ছাত্ৰীলৈ ধন্যবাদ আগবঢ়াইছো। আলোচনীখনি প্ৰকাশৰ বাবে নানান দিশত দিহা-পৰামৰ্শ দি সহায় কৰাৰ বাবে সহকৰ্মী শ্ৰীমান দেৱাশিষ ফুকন, ড° বুদ্ধল চন্দ্ৰ দাসক ধন্যবাদ জনাইছো। কৃপণালি নকৰাকৈ প্ৰকাশৰ বাবে লিখনি-সমূহ সজ্জিত কৰি তোলাৰ বাবে সহকৰ্মী শ্ৰীমতী ৰাগিণী মল্লিক, শ্ৰীমান গগন তালুকদাৰ, ড° কৰৱী বৰুৱা গগৈ, শ্ৰীমতী সুপ্ৰীতি শ্যাম, শ্ৰীমান সুজিত সোনোৱালক আন্তৰিক ধন্যবাদ জনাইছো। লিখনি সংগ্ৰহত বিশেষ ভূমিকা লোৱা আলোচনী-সম্পাদিকা শ্ৰীমতী নেইনা চেত্ৰীলৈ অশেষ ধন্যবাদ থাকিল। সংকলনটি প্ৰকাশৰ গুৰু দায়িত্ব বহন কৰি অশেষ পৰিশ্ৰমৰ মাজেৰে নিজৰ দায়বদ্ধতা পালন কৰা শ্ৰীমান পুলক ভট্টাচাৰ্য্যক মোৰ আন্তৰিক ধন্যবাদ জনাইছো।

সততা, নিষ্ঠা আৰু আন্তৰিকতাৰে মহাবিদ্যালয়ৰ উন্নতি কল্পে অহৰহ প্ৰচেষ্টা অব্যাহত ৰাখি সকলোৰে কৰ্মসম্পূৰ্ণত অৰিহণা প্ৰদান কৰি অহা অধ্যক্ষ ড° ৰাজীৱ বৰদলৈ দেৱক এই শুভ ক্ষণত আন্তৰিক শুভকামনা জনালো।

মহাবিদ্যালয় খনিৰ উজ্জ্বল ভৱিষ্যতৰ আশাৰে-----।

হেমচন্দ্ৰ বৰুৱাৰ মননত স্ব-বিৰোধ: এক চমুটোকা
শ্ৰী উত্তম দুৱৰা

অৱসৰপ্ৰাপ্ত মূৰব্বী অধ্যাপক

ইংৰাজী বিভাগ

পশ্চাৎ দৃষ্টিৰে আজি ক'ব পাৰি যে, ১৮২৬ চনৰ যাণ্ডাবু সন্ধি (The Treaty of Yandabu) অসম সামন্তবাদী ব্যৱস্থাৰ (Feudalistic System) পৰা পুঁজিবাদী ব্যৱস্থা (Capitalistic System) লৈ প্ৰবেশ কৰাৰ আৰম্ভণি। বৃটিছ 'ইষ্ট ইণ্ডিয়া কোম্পানী' (East India Company) য়ে অসম অধিকাৰ কৰাৰ পিছত পাশ্চাত্যৰ পৰিবৰ্তনৰ টো কলিকতাৰ মাজেৰে আহি অসম সোমায়হি। অসমৰ ৰাজনৈতিক, অৰ্থনৈতিক আৰু সামাজিক দিশত আমূল পৰিবৰ্তনৰ সূচনা হ'ল। পাশ্চাত্যৰ আলোকপ্ৰাপ্তি বা জ্ঞানোদয় (Enlightenment) ৰ দূৰণিবটীয়া ৰেঙণিত যি কেইগৰাকী লোকে আমাৰ এই মূলুকলৈ এক পৰিবৰ্তন আৰু নতুনত্বৰ বাৰ্তা আনিলে তেওঁলোকৰ ভিতৰত ঘাইকৈ আনন্দৰাম ঢেকীয়াল ফুকন, গুণাভিৰাম বৰুৱা আৰু হেমচন্দ্ৰ বৰুৱাৰ নাম বিশেষভাবে উল্লেখ যোগ্য।

ইংৰাজে নতুন মুদ্ৰানীতি, ৰাজহনীতি, প্ৰশাসনীয় ব্যৱস্থা, শিক্ষাব্যৱস্থাৰ সূত্ৰপাত ঘটায়। আৰম্ভণিৰ পৰাই ইংৰাজে অসমত কৃষিকাৰ্য্যত অব্যৱহৃত হৈ পৰি ৰোৱা বিশাল পৰিমাণৰ মাটি, ইয়াৰ বনজ সম্পদ আদিলৈ চকু দিছিল তাৰ পৰা সংগ্ৰহ হ'ব পৰা প্ৰচুৰ ৰাজহৰ বাবে। বিশেষকৈ উজনী অসমত চাহখেতিৰ সম্ভাৱনা তেওঁলোকে দেখিছিল। তেতিয়ালৈকে অসমত পশ্চিমীয়া শিক্ষাব্যৱস্থা নাছিল বাবে বংগদেশৰ পৰাই বঙালী কেৰাণী মহৰী লৈ আনিছিল। প্ৰশাসন তথা ব্যৱসায়িক কাম কাজ চলোৱাৰ বাবে। ১৮৩৫ চনত কেপ্তেইন জেনকিন্সৰ উদ্যোগত গুৱাহাটীত প্ৰথমখন ইংৰাজী বিদ্যালয় প্ৰতিষ্ঠা হয়। ১৮৩৯ চনত "দ আছাম টি কোম্পানী" (The Assam Tea Company) প্ৰতিষ্ঠা হয়। ১৮৩৫ চনতে খ্ৰীষ্টিয়ান ধৰ্ম প্ৰচাৰৰ অৰ্থে আমেৰিকান বেপটিষ্ট মিশ্যনেৰীসকলেও এই অঞ্চললৈ যাত্ৰা কৰে। ১৮৩৬ চনৰ পৰা অসমত ইংৰাজে অসমীয়াৰ সলনি অফিচ, কাছাৰী, শিক্ষানুষ্ঠানত বঙলা ভাষাৰ প্ৰৱৰ্তন কৰে। উল্লেখযোগ্য যে, পিছৰ বছৰত অৰ্থাৎ ১৮৩৭ চনত স্থানীয় চৰকাৰে পঢ়াশালি আৰু আদালতত স্থানীয় মাতৃভাষাহে প্ৰচলন কৰিব লাগে বুলি আইন প্ৰণয়ন হোৱাৰ পাচতো অসমত কিন্তু বঙলা ভাষাই চলি থাকিল। ইংৰাজ পুঁজিবাদৰ হাতোৰা লাহে লাহে অসমত বিভিন্ন ধৰণে সোমাই পৰে।

অসমৰ ইতিহাসৰ এনে এক সন্দিগ্ধতাত ১৮৩৫ চনত হেমচন্দ্ৰ বৰুৱাৰ জন্ম হয়। পিতৃ মুক্তাৰাম বৰুৱা স্বৰ্গদেউ জয়ধ্বজ সিংহৰ দিনত সোতৰ শতিকাৰ মাজভাগতে কনৌজৰ পৰা অহা ব্ৰাহ্মণ কলিবৰৰ নৱম পুৰুষ। কলিবৰে বেজবৰুৱা পদবী, হাজাৰ পূৰা মাটি আৰু আন সা-সুবিধা পাইছিল। হেমচন্দ্ৰৰ জন্ম সময়লৈ এই পৰিয়াল সুপ্ৰতিষ্ঠিত হৈছিল উদীয়মান অসমীয়া মধ্যবিত্ত শ্ৰেণীৰ প্ৰতিনিধি স্বৰূপে। পঢ়াশালীত হেমচন্দ্ৰই সংস্কৃত শিকিছিল, পিছত কেপ্টেইন ব্ৰোডিচাহাবৰ ওচৰত হিন্দী আৰু ইংৰাজী শিকে আৰু জনৈক পৰমানন্দ ভৰালীৰ পৰা ইংৰাজী ভাষাৰ প্ৰায়োগিক জ্ঞান কিছু আহৰণ কৰে, যাক আজিকালিৰ ভাষত আমি ফাংশ্যনেল ইংৰাজী (Functional English) বুলিব পাৰোঁ। তাৰ পাচত তেওঁ গোলাঘাটত কেইমাহ মান পেঞ্চাৰৰ কাম কৰে। তাৰ পৰবৰ্তী সময়ত শিৱসাগৰত ১৮৪১ চনত স্থাপিত ইংৰাজী স্কুলত শিক্ষক হয়গৈ। ইয়াৰ পিচত তেওঁ ৰেভিনিউ মহাফেজ নিযুক্তি পাই ১৯৬২ চনলৈকে অধিস্থিত হৈ থাকে। সেইবছৰেই অসমৰ জুডিশিয়েল কমিছনাৰ এগনিউ চাহাবে তেওঁক গুৱাহাটীলৈ আদালতৰ অনুবাদক (Translator) হিচাবে নিয়োগ কৰি লৈ আহে। এই কামতে তেওঁৰ পদোন্নতি হৈ “ছুপাৰিটেণ্ডেণ্ট” হয়গৈ আৰু ১৮৮১ চনলৈকে থাকে। হেমচন্দ্ৰ বৰুৱাৰ বিভিন্ন গ্ৰন্থসমূহ হল- *পাঠমালা*, *কানীয়াৰ কীৰ্ত্তণ*, *বাহিৰে ৰং চং ভিতৰে কোৱাভাতুৰী*, *অসমীয়া ব্যাকৰণ*, *Notes on the Marriage Systems of the People of Assam* আৰু *তেওঁৰ সোণসেৰীয়া* (হেম = সোণ) কীৰ্ত্তি *হেমকোষ*। অসমৰ সমাজ-সংস্কৃতিলৈ অতি মূল্যবান বৰঙণি যোগোৱা হেমচন্দ্ৰ বৰুৱা এক নতুন যুগৰ বাহক হিচাবে অমৰ হৈ ৰব।

এই প্ৰেক্ষাপটতে এতিয়া অসমীয়া সমাজ তথা ভাষা-সাহিত্যৰ প্ৰাতঃস্মৰণীয় এই ব্যক্তি গৰাকীৰ মননত থকা কিছুমান স্ব-বিৰোধৰ আভাস দিয়া হওঁক যিবোৰে যিকোনো পাঠকৰে দৃষ্টি আকৰ্ষণ কৰে। কোনো এটা জাতিৰ বিশিষ্ট ব্যক্তি সকলৰ আৰু বিশেষকৈ সাহিত্যিক সকলৰ সামগ্ৰিক মূল্যায়ণ কৰোতে কেৱল বন্দনা বা গুণগান কৰিলে সেই মূল্যায়ণ সন্তোষিত (balanced) নহ'ব, তেওঁলোকৰ লেখনি বা মননত দৃষ্টিগোচৰ হোৱা দোষত্ৰুটি লগতে আন-আন কথাও সমানে বিচাৰ্য হোৱা উচিত।

এইকথা কোৱা বাহুল্য যে, অসমত বঙলা ভাষাৰ প্ৰচলনে অসমীয়া মানুহৰ মনত আঘাত দিয়াই নহয়, স্কোভৰো জন্ম দিছিল। বাস্তৱিকতে কবলৈ গলে, ই অসমীয়া জাতীয়তাবাদী ভাৱৰো সূচনা কৰিছিল। উনৈশ শতিকাৰ মাজভাগলৈ অসমীয়া মধ্যবিত্ত শ্ৰেণীয়ে বঙালী সকলক চাকৰি বাকৰিৰ ক্ষেত্ৰত প্ৰতিদ্বন্দী বুলি গণ্য কৰিবলৈ লৈছিল। অসমীয়া জাতিৰ পুনৰ উত্থান আৰু অসমীয়া ভাষাৰ পুনৰ প্ৰতিষ্ঠা কৰাৰ দুৰ্বাৰ হাবিয়াসে শিক্ষিত সকলৰ মনত প্ৰবল ভাবে ক্ৰিয়া কৰিছিল। এই ক্ষেত্ৰত আমি আনন্দৰাম ঢেকীয়াৰ ফুকনৰ নাম পোন প্ৰথমেই মনত পেলাব পাৰোঁ। হেমচন্দ্ৰ বৰুৱা নিশ্চয় কৈ ঢেকীয়াৰ ফুকনৰ আদৰ্শৰে

প্ৰভাৱান্বিত হৈছিল। ঢেকীয়াল ফুকনে তেওঁলৈ লেখা চিঠিৰ জৰিয়তে হেমচন্দ্ৰ বৰুৱাই সমসাময়িক বঙ্গদেশত ঘটা সামাজিক পৰিবৰ্তনৰ উমান পাইছিল যিবোৰে তেওঁৰ প্ৰগতিশীল মানসিকতা গঢ়াতো সহায় কৰিছিল।

অসমীয়া ভাষাৰ হকে অহোপুৰুষাৰ্থ কৰা হেমচন্দ্ৰ বৰুৱাই তেওঁৰ জীৱন কালতেই সমাজত স্বীকৃতি পাইছিল। তেওঁ ভাষাটোৰ সুকীয়া পৰিচয় অক্ষুণ্ণ ৰাখিবলৈ তথা ইয়াৰ মৰ্যাদা পুনৰ উদ্ধাৰকৰিবলৈ পাঠ্যপুথি লিখিছিল, ব্যাকৰণ পুথি ৰচিছিল আৰু মসগ্ৰ জীৱনৰ প্ৰচেষ্টাৰে তেওঁৰ বিখ্যাত অভিধান ‘*হেমকোষ*’ সংকলন কৰিছিল। তেওঁ *আদিপাঠ* নামৰ পাঠ্যপুথি খন লিখাৰ বাবে চৰকাৰৰ পৰা পাঁচশ টকা পাইছিল। তেওঁৰ সাহিত্য কৰ্মৰাজিৰ বাবেও চৰকাৰৰ পৰা এহেজাৰ এশ টকা পাইছিল। *অৰুনোদই*, *আসাম নিউচ*ত তেওঁ নিয়মীয়াকৈ লিখিছিল। এই কথাও উল্লেখ কৰিব লাগিব যে, হেমচন্দ্ৰ বৰুৱাৰ প্ৰচেষ্টাতে *অৰুনোদই* নামটো ১৮৬১ চনৰ জানুৱাৰীৰ পৰা *অৰুণোদয়* হয়। অসমীয়া ভাষা-সাহিত্যৰ বুৰঞ্জীত *অৰুণোদয়*ৰ গুৰুত্বৰ কথা নিশ্চয় দোহাৰাৰ প্ৰয়োজন নাই। সমুখত উল্লেখযোগ্য কোনো আৰ্হি নোহোৱাকৈ একক প্ৰচেষ্টাৰে তাহানিতে এখন ব্যাকৰণ পুথি যুগুতোৱা কেনে দুৰূহ কাৰ্য্য সেই কথা আজিৰ যুগত আমি মাথোন অনুমানহে কৰিব পাৰো। তদুপৰি ইয়াৰ অন্তৰালত কেনে জাতি আৰু ভাষা প্ৰীতিয়ে কাম কৰিছিল সেই কথা পৰম শ্ৰদ্ধাৰে সোঁৱৰিব হে পাৰো। অসমীয়া ভাষাক ইয়াৰ যথোচিত মৰ্যাদা প্ৰদান কৰা আৰু ইয়াৰ স্বকীয়ত্ব প্ৰতিষ্ঠা কৰাত হেমচন্দ্ৰ বৰুৱাৰ ব্যাকৰণৰ অৱদান অতুলনীয়। হেম বৰুৱাৰ যাউতিযুগীয়া কৰ্ম ‘*হেমকোষ*’ ক্ষেত্ৰতো একেই কথাই খাটে। নানা চৰকাৰী কামৰ দায়িত্বত থকা এগৰাকী ব্যক্তিয়ে কি ধৰণৰ মানসিক আৰু কাৰ্যিক পৰিশ্ৰম, দৃঢ়তা আৰু আত্মবিশ্বাসেৰে উনৈশ শতিকাৰ শেষৰ দশকতে অসমৰ দৰে ঠাই আৰু পৰিবেশত এই বিশাল কৰ্মযজ্ঞ অকলে সম্পন্ন কৰিলে ভাবিলে তথা লাগিব লাগে। এই প্ৰকল্প (Project) টোৱে এনে বিশাল আকাৰ ধাৰণ কৰিছিল যে, তেওঁ জীৱনকালত অভিধানখন প্ৰকাশ কৰাৰ আশা প্ৰায় ত্যাগ কৰিছিল ; ১৮৯৩ চনত কেৱল ছাত্ৰসকলৰ বাবে এক সংক্ষিপ্ত সংস্কৰণ (abridged edition) হে ওলিয়াইছিল। তেওঁৰ মৃত্যুৰ চাৰিবছৰ পাছতহে মূল ‘*হেমকোষ*’ খন ১৯০০ চনত প্ৰকাশ হৈ ওলায়। নিঃসন্দেহে আমি হেমচন্দ্ৰ বৰুৱাক “One of the Makers of the Assamese Language” বুলি ক’ব পাৰো। অথচ এইগৰাকী অসমীয়া ভাষাজননীৰ সেৱক হেমচন্দ্ৰ বৰুৱাই যেতিয়া ‘*আত্মজীৱন চৰিত*’ লিখে যে, অসমত বঙালী ভাষাৰ অতি আদৰ আছিল, মাতৃভাষাক সকলোৱে ঘিণাইছিল আৰু “ময়ো এই নিয়মৰ বাহিৰ নাছিলো, বঙ্গভাষা মোৰ বুকুৰ কুটুম আছিল...। “ আমি হতবাক হওঁ। ততোধিক আচৰিত কথা সৰ্বেশ্বৰ শৰ্মা কটকীয়ে তেওঁৰ ‘*হেমচন্দ্ৰ বৰুৱাৰ জীৱন চৰিত*’ (গুৱাহাটী, ১৯২৭) গ্ৰন্থত “*গুৱাহাটী কলেজিয়েট স্কুলৰ মেগেজীন*” ৰ (১ম বছৰ তৃতীয় সংখ্যা)ৰ উদ্ধৃতি দি উল্লেখ কৰিছে কিদৰে “অসমীয়া ভাষাৰ গুৰিয়াল” হেমচন্দ্ৰ বৰুৱাই অসমীয়া মানুহৰ লগতে বঙালী ভাষাৰে কথা পাতিছিল !! তেওঁ সমসাময়িক বঙলা ভাষাৰ কাকতত বঙলা ভাষাতে প্ৰবন্ধ লিখাই নহয়, বঙলুৱা

ফেশ্যনত নিজৰ নামটো H. Chunder বুলি লিখিছিল; আনকি *অৰুনোদইতো* এই নামেৰে প্ৰবন্ধ লিখিছিল। নিজৰ নামৰ চহীও তেওঁ Hem Chunder Barua বুলি কৰিছিল। স্ববিৰোধৰ কি আচৰিত নিদৰ্শন !!

আগতেই কোৱা হৈছে যে, হেমচন্দ্ৰ বৰুৱা উনবিংশ শতিকাৰ অসমলৈ পৰিবৰ্তন আৰু আধুনিকতাৰ স্ৰোত বোৱাই অনাসকলৰ এজন। তেওঁ নিজে এজন সংস্কাৰমুক্ত লোক আছিল বুলি জনা যায়- উচ্চবৰ্ণৰ উন্নাসিকতাৰ পৰা মুক্ত, বাৰীত কোৰ মৰা, নাৰীৰ অধিকাৰ আৰু সমসৰ্য্যাদাৰ কথা দৃঢ়তাৰে কোৱা, মধ্যযুগীয়া কুসংস্কাৰ অন্ধবিশ্বাসৰ বিৰুদ্ধে দৃঢ় স্থিতি গ্ৰহণ কৰা, তথাকথিত সামন্তবাদী মৰ্য্যাদা পৰিহাৰ কৰা লোক। নিজে কৌলিন ব্ৰাহ্মণ হৈও তথাকথিত নিম্নবৰ্ণৰ মানুহে বন্ধা আহাৰ গ্ৰহণ কৰিছিল, বিধবা বিবাহৰ সমৰ্থক আছিল। তেওঁ সুৰাপান কৰিছিল। তেওঁৰ মৃত্যুৰ পিচত মৃতদেহৰ ওপৰত তথাকথিত সংস্কাৰৰ অত্যাচাৰ নচলাবলৈও নিৰ্দেশ দি গৈছিল বুলি জনা যায়। তেওঁ “নাস্তিক” আছিল বুলিও প্ৰচলিত বিশ্বাস আছিল (পিচে বিশিষ্ট সমালোচক আৰু বিদগ্ধ পণ্ডিত অধ্যাপক ৰঞ্জিৎ কুমাৰ দেৱগোস্বামীয়ে তেওঁ Agnostic বা অজ্ঞেয়বাদী / সংশয়বাদী আছিল বুলি প্ৰতিপন্ন কৰিছে)। এইখিনি বৰ্ণনাই আমাৰ মনলৈ এজন এনে ব্যক্তিৰ স্পষ্ট ধাৰণা দিয়ে যি প্ৰকৃততেই সংস্কাৰ মুক্ত, আলোকপ্ৰাপ্ত (Enlightened) আৰু আধুনিকতাৰ বাৰ্তাবাহক। এতিয়া আমি এইগৰাকী ব্যক্তি প্ৰণীত *হেমকোষ*ৰ পাত লুটিয়াই চাওঁহক - *হেমকোষ*ত দিয়া বিভিন্ন সংজ্ঞাত এনেদৰে পাওঁ-

১) আৰ্য্য= মান্যলোক; এতেকে হিন্দুৰ আদিপুৰুষ, গৰাকী; Aryan; noble, born of a good family, a respectable or venerable person, a Hindu of older time, a master

২) অনাৰ্য্য= প্ৰাচীন হিন্দুবংশৰ নোহোৱা, অহিন্দু, অসম্ভ্ৰান্ত, Not descended from old Hindu stock, non-Aryan, not respectable.

৩) কিৰাত= পৰ্বতীয়া বা হাবিয়াল অসভ্য জাতিৰ মানুহ, নগা-ডফলা, মিৰি আদি, a savage who inhabits woods and mountains

৪) কোঁচ= এক নীচজাতি

৫) ডোম= এটা অন্ত্যজাতি

তেওঁৰ মননত ক্ৰিয়াশীল একধৰণৰ ব্ৰাহ্মণ্য কূটেৰা(Brahman Complex) ই অনেক সময়ত আমাক অস্বস্তিত পেলায়। ইতিপূৰ্বে বৰ্ণিত সংস্কাৰমুক্ত, আলোকপ্ৰাপ্ত, পৰিবৰ্তনৰ বাৰ্তাবাহী এই আধুনিকতাৰ অগ্ৰদূত গৰাকীৰ সম্পূৰ্ণ বিপৰীত এক ৰূপ আমাৰ দৃষ্টিগোচৰ হয় যেতিয়া আমি অভিধানখনৰ প্ৰথমটো শব্দাৰ্থ পাওঁ-

অ= “অসমীয়া বৰ্ণমালাৰ আদিআখৰ; কোনো শব্দৰ আগত থাকিলে অভাৱ হোৱা বা বেয়া বুজায়; যেনে, অব্ৰাহ্মণ, অৰ্থাৎ ব্ৰাহ্মণ নহয়।”

স্ববিৰোধৰ এক অভাৱনীয় নিদৰ্শন এই গৰাকী মণীষাৰ।

‘কানীয়াৰ কীৰ্ত্তণ’ (১৮৬১) সেইসময়ৰ লেখেৰে হেমচন্দ্ৰ বৰুৱাৰ উল্লেখনীয় ৰচনা ।
 অসমীয়া জাতিয়ে এক নতুন যুগৰ দুৱাৰদলিত উপনীত হোৱাৰ ক্ষণত অসমীয়া মানুহৰ সাৰ্বিক
 উন্নতি কামনা কৰা লেখকে কেতবোৰ কু-অভ্যাসক ব্যঙ্গ কৰি এই পুথি ৰচনা কৰে। অসমৰ বহু
 খেতিয়কে তেওঁলোকৰ আয়ৰ পৰিপূৰক হিচাবে আফু খেতি কৰিছিল। ইংৰাজৰ চাহ খেতিত
 শ্ৰমিকৰ অভাৱ হোৱাত ইংৰাজ চাহ খেতিয়ক সকলে অসমত আফু খেতি নিষিদ্ধ কৰিবলৈ
 আবেদন জনায় আৰু থলোৱা লোকক কানিয়ে শ্ৰমবিমুখ কৰা বুলি যুক্তি আগবঢ়ায়। লগতে
 তেওঁলোকে অতি কৌশলপূৰ্ণভাবে ভূমি ৰাজহৰ পৰিমাণ বঢ়াবলৈ চৰকাৰক আবেদন জনায়। ইয়াৰ
 অন্তৰালত আছিল অসমীয়া খেতিয়কক কৰৰ বোজা দি চাহ বাগিচাৰ শ্ৰমিক হ’বলৈ বাধ্য কৰোৱা।
 ইয়াক প্ৰতি সঁহাৰি জনাই চৰকাৰে ১৮৬০ চনত স্থানীয়ভাবে আফুখেতি কৰাটো নিষেধাজ্ঞা জাৰী
 কৰে যদিও ইংৰাজেই উত্তৰভাৰতত প্ৰস্তুত কৰা কানিৰ আমদানিৰ ব্যৱস্থা অব্যাহত ৰাখে । ইয়াৰ
 ফলশ্ৰুতিতে সংঘটিত হৈছিল “ফুলগুৰি ধেৱা” (১৮৬১) যিটো আছিল অসমৰ কৃষক ৰাইজৰ
 প্ৰতিবাদৰ মূৰ্ত্ত প্ৰকাশ ।

হেমচন্দ্ৰ বৰুৱাই কিন্তু অসমৰ ইতিহাসৰ এই গুৰুত্বপূৰ্ণ ঘটনাৰ সন্দৰ্ভত ‘কানীয়াৰ কীৰ্ত্তণ’
 ত ঘূণাশ্ৰেণীত ইঙ্গিত নিদিলে। বৰ্দ্ধিত খাজনাই জুৰুলাকৰা অসমীয়া ৰাইজে এই খাজনাৰ বিৰুদ্ধে
 কৰা প্ৰতিবাদৰ কথা, তেওঁলোকৰ দুখ-দুৰ্দশাৰ কথা আদি সম্পূৰ্ণ আওকাণ কৰি কেৱল কানিৰ
 বিৰুদ্ধেহে সৰব হোৱা দেখা গ’ল। ইংৰাজ চাহ খেতিয়কৰ কুচক্ৰান্তৰ কথাৰো কোনো ধৰণে
 উল্লেখই নকৰিলে। অসমীয়া জাতিৰ স্বাভিমান আৰু অসমীয়া জাতীয়তাবাদৰ এগৰাকী বাটকটীয়া
 হেমচন্দ্ৰ বৰুৱাৰ মননৰ এই স্ব-বিৰোধে আমাৰ ভাৱনাক আলোড়িত কৰে । অসমীয়া জাতিৰ হকে
 আজীৱন সংগ্ৰাম কৰা এই মণীষী গৰাকীক আমি অনেকে কৰাৰ দৰে সুবিধাবাদী আখ্যা দিয়াটো
 অতি অন্যায় হ’ব । তেওঁৰ এনে অৱস্থান আৰু মননৰ ব্যাখ্যা হয়তো আমি তেওঁৰ মধ্যবিত্তীয়
 চৰিত্ৰ আৰু ইংৰাজশাসনে অসমত এক নতুন যুগৰ সূচনা কৰিব বুলি ভবা গভীৰ বিশ্বাসৰ মাজত
 পাম। অসমীয়া সমাজৰ সংস্কাৰৰ হেপাঁহ, জাতিটোৰ উত্তৰণৰ কামনা, আধুনিকতাৰ ওপৰত
 অটল আস্থাই তেওঁৰ মনক যে প্ৰভাৱিত কৰিছিল তাত সন্দেহ নাই।

এই সকলো যুক্তি তেওঁৰ সপক্ষে থকাৰ পিচতো হেমচন্দ্ৰ বৰুৱাৰ মননত যে এক স্ববিৰোধে
 নিৰন্তৰ ক্ৰিয়া কৰিছিল সেই কথা অনস্বীকাৰ্য্য।

সহায়ক গ্ৰন্থ-

- ১) *প্ৰবন্ধ ১৯৭০-২০১৫* (২০১৫, লয়াৰ্চ বুকষ্টল গুৱাহাটী, ৰঞ্জিৎ কুমাৰ দেৱগোস্বামী
- ২) *সাহিত্য আৰু চেতনা* (১৯৭৬, লয়াৰ্চ বুকষ্টল, গুৱাহাটী), ড° হীৰেন গোহাঁই
- ৩) *ঐতিহ্যৰ ৰূপান্তৰ আৰু অন্যান্য প্ৰবন্ধ* (১৯৯০, ষ্টুডেন্টচ ষ্ট’ৰছ গুৱাহাটী), ড° হীৰেন
 গোহাঁই

অসমীয়া ভাষাৰ শব্দ গঠন প্ৰণালী

দেৱাশীষ ফুকন,

সহযোগী অধ্যাপক, অসমীয়া বিভাগ

শব্দ হৈছে বৰ্ণ বা বৰ্ণৰ সমষ্টি যাৰ অৰ্থ প্ৰকাশ কৰিব পৰা ক্ষমতা আছে। ই ভাষাৰ আটাইতকৈ সৰু অৰ্থপূৰ্ণ গোট। শব্দ বুলিলে আচলতে কোনো এটা মূৰ্ত বা বিমূৰ্ত ভাৱ প্ৰকাশক একক গোটক বুজায়।

ভাষাতত্ত্ববিদসকলৰ মতে শব্দ হৈছে –

‘A minimum free form’ -*Bloomfield*

‘The smallest unit capable of functioning as a complete utterance’ - *Palmer*

‘The sentence is a free linguistic form, and the word is its minimal version’ - *Robins*

‘অব্যয় পদৰ পৰা বিভক্তি গুচালে যিটো ৰূপ পোৱা যায় তাকে শব্দ বোলে’ - *গোলোক চন্দ্ৰ গোস্বামী* ৰূপতত্ত্ব সাধাৰণতে আমি কোৱা শব্দটোকে ৰূপ বোলা হয়। স্বাধীনভাৱে অৰ্থ প্ৰকাশ কৰা মূল ৰূপবোৰকে বহল অৰ্থত শব্দ বোলে।

শব্দ গঠনত আটাইতকৈ গুৰুত্বপূৰ্ণ ভূমিকা গ্ৰহণ কৰা পদ্ধতিটো হৈছে প্ৰত্যয় সংযোগ (affixation) ব্যৱস্থা। পৃথিৱীৰ বেছিভাগ যোগাত্মক আৰু বিভক্তিমূলক ভাষাতে প্ৰত্যয় যোগ হৈ নতুন নতুন শব্দ গঠন হয়।

অসমীয়া ভাষাৰ শব্দবোৰৰ কিছুমান নিৰ্দিষ্ট গঠন পদ্ধতি আছে আৰু গঠন অনুসৰি শব্দবোৰক মূলত: দুটা ভাগত ভাগ কৰা হৈছে।

১. মৌলিক শব্দ, ২. যৌগিক শব্দ

- মৌলিক শব্দ – যিবোৰ শব্দই স্বাধীনভাৱে অৰ্থ প্ৰকাশ কৰিব পাৰে সেইবোৰই মৌলিক শব্দ। মৌলিক শব্দ গঠনত আন শব্দ বা প্ৰত্যয় যোগ নহয়। মৌলিক শব্দবোৰ খণ্ডিত কৰিব নোৱাৰি আৰু খণ্ডিত কৰিলে তাৰ কোনো অৰ্থ প্ৰকাশ নাপায়। উদাহৰণ- কুকুৰ, হাতী, কিতাপ ইত্যাদি
- যৌগিক শব্দ – মৌলিক শব্দক আধাৰত সাধন হোৱা শব্দবোৰই যৌগিক শব্দ। ধাতু বা প্ৰাতিপাদিকৰ পাছত বিবিধ প্ৰত্যয় যোগ কৰি নতুনকৈ কিছুমান শব্দ গঠন কৰা হয়। যৌগিক শব্দবোৰক দুটা ভাগত ভাগ কৰিব পাৰি – ১. প্ৰত্যয় নিস্পন্ন শব্দ ২. সংযুক্ত শব্দ। উদাহৰণ – জিৰা > জিৰ+অনি = জিৰণি, আগ + অতীয়া = আগতীয়া

(এই উদাহৰণত 'জিৰা' আৰু 'আগ' দুয়োটা মৌলিক শব্দ। কিন্তু তাৰ পাছফালে 'অনি' আৰু 'অতীয়া' প্ৰত্যয় লগ লাগি গঠন হোৱা জিৰণি আৰু আগতীয়া শব্দ দুটা যৌগিক শব্দ।)

যৌগিক শব্দ গঠনৰ পদ্ধতিটো হৈছে – মুক্তৰূপ + বন্ধৰূপ = যৌগিক শব্দ।

(ইয়াত মুক্তৰূপ হৈছে – মৌলিক শব্দটো আৰু বন্ধৰূপ হৈছে যোগ হোৱা প্ৰত্যয়টো।)

- প্ৰত্যয় বা সৰ্গবোৰ মূল শব্দ বা ধাতুৰ আগত, মাজত আৰু পাছত বহি বেলেগ বেলেগ অৰ্থবুজোৱা নতুন শব্দ গঠন কৰিব পাৰে। (অসমীয়া ভাষাত মাজত প্ৰত্যয় ব্যৱহাৰ নহয়)
- শব্দ গঠনৰ প্ৰত্যয়বোৰক তিনিটা ভাগত ভগাব পাৰি –
 ১. পূৰ্ব প্ৰত্যয়, ২. মধ্য প্ৰত্যয় আৰু ৩. পৰ প্ৰত্যয় বা অন্ত্যপ্ৰত্যয়।
 পূৰ্বপ্ৰত্যয়ৰ আন নাম হৈছে পূৰ্বসৰ্গ বা উপসৰ্গ।
- অসমীয়া ভাষাৰ পূৰ্ব প্ৰত্যয় বা উপসৰ্গবোৰক তিনিটা ভাগত ভাগ কৰিব পাৰি। সেইকেইটা হৈছে- সংস্কৃত, অসমীয়া আৰু বিদেশী।
- সেইদৰে পৰপ্ৰত্যয়বোৰক মূলত কৃৎ আৰু তদ্ধিত – এই দুটা ভাগত ভগাব পাৰি।
- পৰপ্ৰত্যয়ৰ কেইটামান উপবিভাগ হৈছে –

১. বচনাত্মক প্ৰত্যয়

২. লিংগবাচক প্ৰত্যয়

৩. অনিৰ্দিষ্টতাৰূপক প্ৰত্যয়

৪. নিৰ্দিষ্টতাৰূপক প্ৰত্যয়

৫. কালসূচক প্ৰত্যয়

৬. জোৰ বুজোৱা প্ৰত্যয়

৭. স্বাৰ্থিক প্ৰত্যয়

অসমীয়া ভাষাৰ শব্দ গঠনত প্ৰত্যয়সমূহৰ ভূমিকা বিশেষভাৱে উল্লেখযোগ্য –

(কৃৎ প্ৰত্যয়ক মুখ্য প্ৰত্যয় আৰু তদ্ধিত প্ৰত্যয়ক গৌণ প্ৰত্যয় বুলিও কোৱা হয়।)

- কৃৎ প্ৰত্যয়ৰ দ্বাৰা শব্দ গঠন -

কৃৎ প্রত্যয় : যিবোৰ প্ৰত্যয় ধাতুৰ পাছত যোগ হৈ বিভিন্ন নতুন শব্দ গঠন হয় সেইবোৰেই কৃৎ প্ৰত্যয়। অৰ্থাৎ কৃৎ প্ৰত্যয়বোৰ ধাতুৰ পাছত যোগ দি কিছুমান বিশেষ্য আৰু বিশেষণ শব্দ গঠন কৰা হয়।

১. বিশেষ্য শব্দ গঠন কৰা হয়। উদাহৰণ - খা + অন = খাৰন, পিঙ্ক + অন = পিঙ্কন, লেখ + আৰু = লেখাৰু,

২. বিশেষণ শব্দ গঠন কৰা হয়। উদাহৰণ - কান্দ + উৰা = কান্দুৰা, কাহ + উৰা = কাহুৰা, লাগ + অতিয়াল = লাগতিয়াল

• **তদ্ধিত প্ৰত্যয়ৰ দ্বাৰা শব্দ গঠন –**

তদ্ধিত প্ৰত্যয় : যিবোৰ প্ৰত্যয় শব্দৰ পাছত যোগ হৈ বিভিন্ন নতুন শব্দ গঠন হয় সেইবোৰেই তদ্ধিত প্ৰত্যয়। তদ্ধিত প্ৰত্যয়বোৰ বিশেষ্য শব্দৰ পাছত যোগ দি নতুন বিশেষ্য শব্দৰ সৃষ্টি কৰিব পাৰি নাইবা বিশেষ্য শব্দৰ পৰা বিশেষণ শব্দ গঠন কৰিব পাৰি। কেতিয়াবা বিশেষণ শব্দৰ পৰা অমূৰ্ত ভাৱপ্ৰকাশক বিশেষ্য শব্দ পাব পাৰি অথবা বিশেষণ শব্দৰ পৰা বিশেষণ শব্দ উৎপন্ন কৰাব পাৰি।

১. বিশেষ্য শব্দ গঠন কৰা হয়। উদাহৰণ - বুধি + অক = বুধিয়ক, কাঠ + অনি = কাঠনি

২. বিশেষ্যৰ পৰা বিশেষণ শব্দ গঠন কৰা হয়। উদাহৰণ - মৰম + ইয়াল = মৰমিয়াল, ফুল + আম = ফুলাম

৩. বিশেষ্যৰ পৰা ধাতু শব্দ গঠন কৰা হয়। উদাহৰণ ভুকু + আ = ভুকুৰা, তপত + আ = তপতা, চৰ + ইয়া = চৰিয়া

• **উপসৰ্গ বা পূৰ্ব প্ৰত্যয়ৰ দ্বাৰা শব্দ গঠন –** সংস্কৃতৰ কুৰিটা উপসৰ্গ অসমীয়াত একেদৰে ব্যৱহাৰ হয়। অসমীয়া ভাষাৰ কিছুমান নিজাববীয়া পূৰ্বপ্ৰত্যয় আছে, ইয়াৰোপৰি কিছুসংখ্যক বিদেশীমূলীয় পূৰ্বপ্ৰত্যয়ৰ সংযোগতো অসমীয়া শব্দ গঠন হয়।

• **সংস্কৃত উপসৰ্গৰ যোগত গঠন হোৱা শব্দৰ উদাহৰণ**

১. প্ৰ – প্ৰগতি, প্ৰণাম, প্ৰবাস

২. পৰা - পৰাজয়, পৰাভব, পৰাক্ৰম

৩. অপ – অপকৰ্ম, অপযশ, অপলাপ

৪. সম – সমবেদনা, সমধৰ্মী, সম + গীত = সংগীত, সম + মতি = সম্মতি

৫. নি – নিহত, নিবাস, নিমগ্ন, নিবৃত্তি
 ৬. অনু – অনুকৰণ, অনুসৰ্গ, অনুবাদ, অনুধাৰন
 ৭. নিৰ – নিৰ্মূল, নিৰন্ন, নিৰ্ভয়, নিৰ্মাণ
 ৮. দূৰ – দুৰ্গতি, দুৰ্বল, দুৰাকাঙ্ক্ষা, দুৰ্গন্ধ
 ৯. প্ৰতি – প্ৰতিফল, প্ৰতিদান, প্ৰতিবিধান, প্ৰতিবেশী
 ১০. অভি – অভিমান, অভিযান, অভিধান, অভিব্যক্তি ইত্যদি

• **অসমীয়া উপসৰ্গৰ যোগত গঠন হোৱা শব্দৰ উদাহৰণ**

- অ – অথল, অকাল, অভদ্র, অসমাপিকা
 অনা – অনা-অসমীয়া, অনাদৰ, অনাগত, অনাহক
 আও – আওমৰণ, আওকাণ, আওপুৰণি, আওহেলা
 অন – অন+উচিত =অনুচিত, অন+ইচ্ছা =অনিচ্ছা
 অপা – অপাৰণ, অপাদান
 উ – উলাহ, উছাহ, উজান, উমান
 এ – এলাহ, এতেকে, একক,
 এনা – এনাজৰী
 ও – ওপজ, ওভত, ওলোটা
 কু – কুদিন, কুৰুচি, কুকাম, কুকথা
 সু – সুকাঠী, সুকোমল, সুফল, সুলভ
 বি – বিপদ, বিষম, বিলোপ
 স – সপৰিয়াল, সৰাক্কৰ, ,সকাম
 হ্ – হ্ৰাহুৱা হ্ৰলস্থল

নঞাৰ্থক অৰ্থত গঠন হোৱা

- ন – নকৰ, নপৰ, নধৰ
 না – নাখায়, নাযায়, নাপায়
 নি – নিবনুৱা, নিমাত, নিলাজ, নিখুঁত
 নে – নেযায়, নেপায়, নেখায়
 নো – নোখোল, নোবোল, নোটোল, নোজোখ
 নু – নুফুল, নুডুব, নুখুৱা

• **বিদেশীমূলৰ পূৰ্বপ্ৰত্যয় যোগত গঠন হোৱা শব্দৰ উদাহৰণ**

(অসমীয়া ভাষাত আৰবী, পাৰ্চী ভাষাৰ প্ৰভাব ব্যাপক)

ব – বনাম, বকলম

বে – বেনামী, বেচৰকাৰী, বেদখল

বদ – বদনাম, বদহজম, বদগুণ

বৰ – বৰবাদ, বৰখাস্ত, বৰদান বৰমুৰীয়া

গৰ – গৰমিল, গৰহাজিৰা

দৰ – দৰাচল, দৰকাৰ, দৰদাম

হৰ – হৰবোজ, হৰদম, হৰকিছিম, হৰেক

কাৰ – কাৰবাৰ, কাৰখানা, কাৰনামা, কাৰচাজি ইত্যাদি

অসমীয়া ভাষাত মৌলিক আৰু প্ৰত্যয়ৰ সংযোগত গঠিত যৌগিক শব্দসমূহৰ উপৰিও আন কিছুমান শব্দ আছে যিবোৰৰ গঠন পদ্ধতি কিছু সুকীয়া। সেইবোৰ হৈছে – সংযুক্ত শব্দ, অনুকাৰ শব্দ আৰু অনুৰূপ শব্দ।

অসমীয়া ভাষাৰ সংযুক্ত শব্দ গঠন প্ৰণালী : দুই বা ততোধিক ভিন্ন অৰ্থ বিশিষ্ট মৌলিক শব্দৰ সংযোগত নতুন শব্দ গঠন হয়। এনেদৰে গঠন হোৱা শব্দবোৰ একোটা গাইগুটীয়া শব্দৰ দৰে হৈ পৰে। অসমীয়া ভাষাত গঠন হোৱা এনেবোৰ সংযুক্ত শব্দক ব্যাকৰণ অনুসৰি সমাসৰ ভিতৰত ধৰা হয়। ড॰ উপেন্দ্ৰ নাথ গোস্বামীয়ে গঠন পদ্ধতিৰ ফালৰ পৰা এইবোৰক সংযুক্ত শব্দ বুলি উল্লেখ কৰিছে। সংযুক্ত শব্দবোৰ এটা শব্দৰ নিচিনাকৈ প্ৰয়োগ হলেও দুটা ৰূপৰ মাজত একোডাল হাইফেন ব্যৱহাৰ কৰা হয়। দুটা মুক্ত ৰূপৰ সংযোগত গঠন হোৱা এই শব্দবোৰৰ অংশ দুটাৰ প্ৰতিটোৱেই স্বতন্ত্ৰভাৱে অৰ্থ প্ৰকাশ কৰিব পাৰে।

উদাহৰণ – ১. মুক্ত ৰূপ + মুক্ত ৰূপ : আকাশ -বন্তি, নামনি -অসম, পানী –কেঁচুৱা, দিন-ৰাতি

২. মুক্ত ৰূপ + মুক্ত ৰূপ + মুক্ত ৰূপ + মুক্ত ৰূপ : অসম সাহিত্য সভা পত্ৰিকা, আনন্দৰাম বৰুৱা ভাষা কলা সংস্কৃতি গৱেষণা কেন্দ্ৰ

৩. মুক্ত ৰূপ +(মুক্ত+বন্ধ)ৰূপ : ডালিম + (গুটি +আ) = ডালিম-গুটীয়া, হাড় + (কেঁপ +ওৱা) =হাড় -কেঁপোৱা

৪. (মুক্ত +বন্ধ) ৰূপ + (মুক্ত +বন্ধ) ৰূপ : (উঠ +আ) +(বহ +আ) =উঠা-বহা, (ৰঙ +আ)+(নীল +আ) =ৰঙা-নীলা

৫. (মুক্ত + বদ্ধ)ৰূপ+মুক্ত ৰূপ : (সোণ+আলী)+পথাৰ =সোণালী-পথাৰ, (সাত +আম)+ পুৰুষ =সাতাম-পুৰুষ

৬. (মুক্ত +যুক্ত)ৰূপ+ (মুক্ত +যুক্ত) ৰূপ : (লিখ্ +আ) +পঢ় +আ= লিখা-পঢ়া, (এৰ +আ) +ধৰ +আ =এৰা-ধৰা

৭. মৌলিক শব্দৰ লগত এ বিভক্তি যোগ দি – (মুক্ত+ যুক্ত) ৰূপ + (মুক্ত+ যুক্ত) ৰূপ + (মুক্ত + যুক্ত) ৰূপ : (চল + এ) + (বল + এ) + (কৌশল + এ) = চলে-বলে-কৌশলে

ভিন্ন ভাষাৰ শব্দ তথা প্ৰত্যয়ৰ সংযোগত শব্দ গঠন প্ৰণালী : অসমীয়া ভাষাৰ শব্দ সাধন বা গঠনৰ ক্ষেত্ৰত থকা প্ৰণালীসমূহৰ উপৰিও আন আন ধৰণেও শব্দ গঠন হয়। কেতিয়াবা নিজৰ ভাষাৰ লগত আন ভাষাৰ শব্দ বা প্ৰত্যয় যোগ দি, কেতিয়াবা আন ভাষাৰ লগত নিজৰ ভাষাৰ শব্দ বা প্ৰত্যয় যোগ দি আকৌ দুটা ভিন্ন ভাষাৰ শব্দৰ সংযোগত শব্দ গঠন কৰা হয়। এনে শব্দবোৰক মিশ্ৰিত শব্দ বুলি কোৱা হয়।

১. তৎসম শব্দৰ লগত বিদেশী প্ৰত্যয় সংযোগ কৰি – উদা – নেতা –গিৰি, মন্ত্ৰী-গিৰি, পণ্ডিত-গিৰি

২. তদ্ভৱ শব্দৰ লগত বিদেশী প্ৰত্যয় সংযোগ কৰি – উদা- ছাই-দানি, ফুল-দানি, পিক –দানি

৩. বিদেশী শব্দত অসমীয়া প্ৰত্যয় সংযোগ কৰি– উদা - কলেজ-ঈয়া = কলেজীয়া, দোকান-ঈ = দোকানী

৪. বিদেশী শব্দৰ লগত বিদেশী প্ৰত্যয় সংযোগ কৰি –উদা– খেলা-ৱালা, ফেৰী ৱালা, ঠিকা-দাৰ, সুদ-খোৰ

৫. বিদেশী (বিশেষকৈ ইংৰাজী) শব্দৰ লগত সংস্কৃত, ভাৰতীয়, বা আৰবী-পাৰ্চী শব্দ সংযোগ কৰি – উদা – Office-ঘৰ, School-ঘৰ, Cash-পইচা ,Cheque –বহী, Dot-কলম, Boot –জোতা, Lamp-চাকি, Machine- নাও, গোবৰ-gas, Motor-গাড়ী

৬. দুটা সুকীয়া ভাষাৰ একে অৰ্থৰ দুটা শব্দৰ সংযোগ কৰি – উদা - তুলা(সং) + তৰ্জু (আৰবী-ফাৰ্চী) =তুলা-তৰ্জু

ধন(সং) +দৌলত(আৰবী-ফাৰ্চী) =ধন-দৌলত, লাজ(সং)+চৰম(আৰবী-ফাৰ্চী)= লাজ-চৰম

কেতিয়াবা একে অৰ্থত প্ৰয়োগ হোৱা একেটা ভাষাৰে দুটা শব্দৰ সংযোগতো এনে শব্দ গঠন হয়। উদা- বন্ধু-বান্ধৱ, চিঠি-পত্ৰ, চাল-চলন,

অৰ্থৰ ব্যাপকতা আৰু অৰ্থক অধিক স্পষ্ট কৰিবলৈ এনেদৰে সমাৰ্থক দুটা শব্দ একেলগে ব্যৱহাৰ কৰি শব্দ গঠন কৰা হয়। এনেদৰে গঠন হোৱা শব্দক সমাৰ্থবাচক যুগ্ম শব্দ (Translated compound) বোলা হয়।

৭. অসমীয়া ভাষাত এনে কিছুমান ক্ৰিয়াৰূপ ব্যৱহাৰ হয়, যিবোৰ ইংৰাজী শব্দৰ লগত অসমীয়া ধাতু সংযোগ কৰি গঠন কৰা হয়। উদাহৰণ – Out+কৰ, Politics + কৰ, Ticket + কাট, Phone +কৰ, Account +খোল, Recharge +কৰ, MIsscall + দে, Pump + মাৰ, Line + হ, Project + বনা, Handle + ঘুৰা

শব্দাংশ লোপৰ দ্বাৰা শব্দ গঠন প্ৰণালী : কেতিয়াবা দীঘলীয়া শব্দ একোটা চুটি কৰি কোৱাৰ প্ৰৱণতাৰ বাবে বা উচ্চাৰণ উজু কৰাৰ বাবে বা সম্পূৰ্ণ শুদ্ধকৈ উচ্চাৰণ কৰিব নোৱাৰাৰ বাবে শব্দৰ কিছু অংশ বিলোপ হয়। শব্দ গঠনৰ এনে ব্যৱস্থাক শব্দাংশলোপ বোলা হয়। ইংৰাজী ভাষাৰ শব্দ লোপ কৰি ব্যৱহাৰ কৰাৰ উপৰিও অসমীয়া ভাষাত নিজাকৈ কিছুমান শব্দ গঠন কৰা হৈছে।

উদাহৰণ- অট' < Auto rickshaw, চাইকেল <Bicycle, ফোন <Telephone, হেংকি (ৰুমাল) <handkerchief, টি ভি <Television, ফ্ৰিজ < Refrigerator,

বাইদেউ >বা, দাদা > দা, খুৰীদেউ >খুৰী, মোমাইদেউ > মামা

সংক্ষিপ্তকৰণৰ সহায়ত শব্দ গঠন প্ৰণালী : অসমীয়া ভাষাতো সংক্ষিপ্তকৰণৰ যোগেদি শব্দ গঠন কৰা হয়। উদাহৰণ – টেট< Teacher Eligibility Test , পিন < Postal Index Number, ছেবা <Secondary Education Board of Assam, আছু < All Assam Students' Union

দ্বিৰুক্তিৰ সহায়ত শব্দ গঠন প্ৰণালী : কোনো শব্দ বা মূল বিশেষৰ পুনৰাবৃত্তিকে দ্বিৰুক্তি (Reduplication)বোলে। কেতিয়াবা এই পুনৰাবৃত্তিয়ে সম্পূৰ্ণ শব্দটোৰ, কেতিয়াবা অংশবিশেষৰ, কেতিয়াবা নিৰ্দিষ্ট বৰ্ণ বা ৰূপ বিশেষৰ অৰ্থ পৰিবৰ্তন ঘটায়। দ্বিৰুক্তি হৈছে কোনো শব্দ, শব্দাংশ বা মূলৰ অংশ বিশেষৰ পুনৰাবৃত্তি বা ধ্বনিগত অনুকৰণ।

অসমীয়া ভাষাৰ দ্বিৰুক্তিৰ দ্বাৰা গঠিত হোৱা শব্দৰ বৈশিষ্ট্যলৈ লক্ষ্য ৰাখি ইয়াক দুটা ভাগত ভাগ কৰিব পাৰি। ক) শব্দগত দ্বিৰুক্তি, খ) ৰূপগত দ্বিৰুক্তি।

শব্দগত দ্বিৰুক্তি – শব্দগত দ্বিৰুক্তিত একেটা শব্দকে পুনৰাবৃত্তি কৰি এটি নতুন শব্দ গঠন কৰা হয়, য'ত একক ৰূপত শব্দটোৱে প্ৰকাশ কৰা অৰ্থৰ তাৰতম্য ঘটে।
উদাহৰণ -

ক) গাঁৱে গাঁৱে, ঘৰে ঘৰে, পথাৰে পথাৰে, বনে বনে ইত্যাদি (ইয়াত প্ৰথম শব্দটোৰ সম্পূৰ্ণ পুনৰাবৃত্তি হৈছে)

খ) চাহ-তাহ, চাউল-তাউল, ভাত-চাত (ইয়াত প্ৰথম শব্দটোৰ আংশিক পুনৰাবৃত্তি হৈছে)

আংশিক পুনৰাবৃত্তি হোৱা শব্দবোৰৰ দ্বিতীয় অংশটোৰ একক ৰূপত কোনো অৰ্থ প্ৰকাশ নাপায়।

ৰূপগত দ্বিৰুক্তি – ভাষাত এনে কিছুমান দ্বিৰুক্তিগত শব্দ পোৱা যায়। যিবোৰৰ একক ৰূপত কোনোটো অংশৰে অৰ্থ প্ৰকাশ নাপায়। দ্বিৰুক্ত অংশটোৰ লগতহে একেলগে এটা একক অৰ্থবহ গোট গঠন কৰে। এনেদৰে গঠন হোৱা শব্দবোৰক ৰূপগত দ্বিৰুক্তি বুলি কোৱা হয়। ইয়াকো সম্পূৰ্ণ আৰু আংশিক এই দুটা ভাগত ভগাব পাৰি। সম্পূৰ্ণ ৰূপগত দ্বিৰুক্তিৰ উদাহৰণ – কিচ্ কিচ্, ফুচ্ ফুচ্, চিপ্ চিপ্ কেৰ্ কেৰ্ ইত্যাদি

আংশিক ৰূপগত দ্বিৰুক্তিৰ উদাহৰণ : আমন জিমন, উখল মাখল, চকা মকা, তিৰ বিৰ ইত্যাদি।

নামবাচক শব্দৰ সহায়ত গঠন প্ৰণালী : অসমীয়া ভাষাত নামবাচক শব্দৰ সহায়ত নতুন শব্দ গঠন কৰা হয়। এই ক্ষেত্ৰত দুটা ভিন্ন অৰ্থ থকা নামবাচক শব্দ একেলগ কৰা হয় আৰু দুয়োটাই শব্দৰে মূল অৰ্থ লোপ পাই নতুন অৰ্থ জ্ঞাপন কৰে।
উদাহৰণ – ৰাম ৰাজ্য, ৰাম টাঙোন, জৱাহৰ (জহৰ) কোট, গান্ধী টুপী, নগা দা

জীৱ-জন্তুৰ নামৰ অনুকৰণতো অসমীয়া ভাষাত অনেক শব্দ গঠন কৰা হয়।
উদাহৰণ – সিংহ দুৱাৰ, সিংহাসন, কেকোঁৰা দোলা, নেউল মুৱা, ছাগলী শিঙিয়া, হাতী খুজীয়া, কুকুৰ ধুলি, শিয়াল নেজীয়া, বান্দৰমি, ফৰিং ফুটা, ফৰিং ছিটিকা, বাঘ জৰী, বাঘ চকা ইত্যাদি।

ওপৰত উল্লিখিত বিভিন্ন গঠন প্ৰণালীৰ দ্বাৰা অসমীয়া ভাষাৰ শব্দসমূহ গঠন হৈছে। প্ৰয়োজনৰ তাগিদাত অসমীয়া ভাষাতো অলেখ নতুন শব্দৰ সংযোজন হৈছে আৰু বহু পুৰণি শব্দ হেৰাই যোৱাৰ উপক্ৰম হৈছে। ভাষা যিহেতু সদায় পৰিবৰ্তনশীল গতিকে, তালৈ লক্ষ্য ৰাখি ভৱিষ্যতে এই ভাষাৰ শব্দ গঠন প্ৰণালীৰ অনেক পৰিবৰ্তন হোৱাৰ সম্ভাৱনা নথকা নহয়।

.....

সহায়ক পুথি-

১. গোস্বামী, উপেন্দ্ৰনাথ : *অসমীয়া ভাষাৰ ব্যাকৰণ*, মণি-মানিক প্ৰকাশ, গুৱাহাটী, ১৯৮১
২. গোস্বামী, উপেন্দ্ৰনাথ : *অসমীয়া ভাষাৰ ৰূপকথা*, মণি-মানিক প্ৰকাশ, গুৱাহাটী, ১৯৯৯
৩. গোস্বামী, গোলোক চন্দ্ৰ : *অসমীয়া ব্যাকৰণৰ মৌলিক বিচাৰ*, বীণা লাইব্ৰেৰী, ২০০৪
৪. বৰা, সত্যনাথ : *অসমীয়া ভাষাৰ বহল ব্যাকৰণ*, বাণী মন্দিৰ, গুৱাহাটী, ২০০৮
৫. মৰল, ভগৱান : *অসমীয়া ব্যাকৰণ জ্যোতি*, অসম ৰাজ্যিক পাঠ্যপুথি প্ৰণয়ন আৰু প্ৰকাশন নিগম লিমিটেড, গুৱাহাটী, ২০১২
৬. চৌধুৰী, ভূপেন্দ্ৰনাথ : *অসমীয়া ভাষাৰ ব্যাকৰণ*, অসম ৰাজ্যিক পাঠ্যপুথি প্ৰণয়ন আৰু প্ৰকাশন নিগম লিমিটেড, গুৱাহাটী, ২০০২
৭. বৰ্মণ, শিৱনাথ : *অসমীয়া আখৰ-জোঁটনিৰ কথা*, প্ৰিয়বালা প্ৰকাশন, তিনিচুকীয়া, ১৯৯৩
৮. হাজৰিকা, জ্যোতিৰেখা, নাথ, প্ৰফুল্ল কুমাৰ : *জনসম্পৰ্ক আৰু ব্যৱহাৰিক অসমীয়া ভাষা*, বনলতা, গুৱাহাটী, ২০১২
৯. শৰ্মা, হেমন্ত (সম্পাদনা) : *প্ৰায়োগিক অসমীয়া ভাষা*, সৰস্বতী প্ৰকাশন, গোলাঘাট, ২০১১

.....

অসমত অনলাইন ক্লাছৰ প্ৰাসংগিকতা

ড° বিভাৰাণী গোস্বামী
মূৰব্বী অধ্যাপিকা, দৰ্শন বিভাগ

অনলাইন ক্লাছ সাম্প্ৰতিক পৰিস্থিতিৰ এক অতিশয় প্ৰয়োজনীয় আৰু সকলোৰে পৰিচিত শব্দ। বিশেষকৈ শিক্ষাজগতৰ লগত জড়িত শিক্ষক আৰু ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ ক্ষেত্ৰত ই বহুলভাৱে প্ৰচাৰিত। অনলাইন ক্লাছ বুলি ক'লে সাধাৰণতে ইলেক্ট্ৰনিক সৰঞ্জামৰ জৰিয়তে লেপটপ বা ম'বাইল (এনড্ৰয়েড) ফোনৰ দ্বাৰা আয়োজন কৰা শিক্ষা দিয়া আৰু লোৱাক বুজা যায়।

অসমত এনে ব্যৱস্থাৰ প্ৰচলন বিশেষকৈ ইয়াৰ শিক্ষানুস্থানসমূহত অন্য ৰাজ্যতকৈ বহুত কম আছিল যদিও আই.আই.টি. বা তেনেধৰণৰ উৎকৃষ্ট মানদণ্ডৰ শিক্ষানুস্থান বা অনুস্থানসমূহতে এই ব্যৱস্থা প্ৰচলন আছিল। সাম্প্ৰতিক প্ৰেক্ষাপটত অৰ্থাৎ কভিড ১৯ ভাইৰাচৰ প্ৰাদুৰ্ভাৱত দেশত লকডাউন হোৱা বাবে দেশৰ সকলো শিক্ষানুস্থানসমূহ বন্ধ হৈ গ'ল। সেয়েহে পৰম্পৰাগত শিক্ষা পদ্ধতিও স্থবিৰ হৈ পৰিল। যাৰ ফলস্বৰূপে অসমৰ শিক্ষাজগতত অনলাইন ক্লাছৰ ব্যাপক প্ৰচলন হোৱা দেখা গ'ল। অন্যথাই, শিক্ষা ব্যৱস্থা সম্পূৰ্ণ স্থবিৰ হৈ পৰিব অৰ্থাৎ ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলৰ নিজস্ব পাঠ্যক্ৰম আধৰুৱা হৈ ৰ'ব আৰু শিক্ষাৰ দিশটো একাষৰীয়া হৈ দুৰ্বল হৈ যাব। ফলস্বৰূপে শৈক্ষিক জগতত নানা সমস্যাৰ সৃষ্টি হ'ব। শিক্ষাৰ গুণগত মানদণ্ড হ্রাস হৈ পৰিব। শিক্ষাৰ প্ৰতি যাতে আগ্ৰহ কমি নাযায় তাৰ প্ৰতি লক্ষ্য ৰাখি অনলাইন ক্লাছৰ ব্যৱস্থা কৰিবলৈ শিক্ষক সমাজ ব্যস্ত হৈ পৰিল আৰু তদনুসৰি এই ব্যৱস্থাৰ ক্ষিপ্ৰতৰ প্ৰচলন হ'বলৈ ধৰিলে। এতিয়া প্ৰশ্ন হ'ল এই প্ৰথা কিমান ফলপ্ৰসূ শিক্ষাজগতৰ ক্ষেত্ৰত? ই এক চিন্তনীয় বিষয়।

অসমীয়াত এটা কথা আছে "নাই মোমাইতকৈ কণা মোমায়েই ভাল" -- বৰ্তমানত এই কথাৰ সত্যতাৰ ভিত্তিতেই অনলাইন ক্লাছ অতি প্ৰয়োজনীয় বুলি ক'ব লাগিব। কিয়নো তাৰ বাহিৰে শিক্ষা আদানপ্ৰদানৰ কোনো বিকল্প ব্যৱস্থা নাই। শিক্ষানুষ্ঠান বন্ধ, সামাজিক দূৰত্ব বজাই ৰখা, যোগাযোগৰ সীমাবদ্ধতা আদি মানি চলাটো বাধ্যবাধকতা স্বৰূপ, যিটো মানি নচলিলে জীৱন-মৰণৰ সমস্যাৰ সৈতে যুঁজকৰিবলগা হ'ব পাৰে। সেয়েহে এনে এক সংকতপূৰ্ণ অৱস্থাত এই পদ্ধতিৰ ব্যৱহাৰ কৰাটো আৱশ্যকীয়। ইয়াৰ প্ৰধানসুবিধাটো হৈছে পৰম্পৰাগত শিক্ষা ব্যৱস্থাত মুখামুখিকৈ ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ সৈতে হোৱা ক্লাছত শিক্ষকে বক্তব্য প্ৰদান কৰাৰ সময়ত তাৰ সকলো দিশ আয়ত্ত কৰাটো ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ বাবে সম্ভৱ নহ'বও পাৰে কিন্তু এটা ভিডিঅ' (video) ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ বাবে প্ৰেৰণ কৰিলে সেইটো বহুবাৰ ছাত্ৰ-ছাত্ৰীয়ে চাব আৰু শুনিব পাৰে আৰু সেই বিষয়বস্তুৰ জ্ঞান আহৰণ কৰাটো সুবিধাজনক হৈ পৰে। তদুপৰি গুণ্ডল ক্লাছৰূম আদি এপছ ৰ জৰিয়তে পঠন সামগ্ৰী প্ৰেৰণ কৰিলে সিবিলাক ইমেইলত সংৰক্ষিত থকাৰ বাবে যেতিয়াই ইচ্ছা তেতিয়াই ছাত্ৰ-ছাত্ৰীয়ে অধ্যয়ন কৰাৰ সুবিধা গ্ৰহণ কৰে। তদুপৰি শিক্ষকে ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ সুবিধা অনুসৰি ক্লাছৰ ব্যৱস্থা কৰিব পৰাটো ও ইয়াৰ এক সামান্যতম সুবিধা বুলি ক'ব পাৰি।

এনে কিছুমান সুবিধা থাকিলেও অনলাইন ক্লাছে কেতিয়াও পৰম্পৰাগত ক্লাছৰ স্থান ল'ব নোৱাৰে, কিয়নো এনে শ্ৰেণীকোঠাৰ বহুতো নেতিবাচক দিশ আছে। বিশেষকৈ অসমৰ দৰে ৰাজ্যৰ জনসাধাৰণৰ ঘাইকৈ ভিতৰুৱা অঞ্চলসমূহত নেটৱৰ্ক ব্যৱস্থাৰ সমস্যা অতি বেছি। সেয়েহে তেনে অঞ্চলত বাস কৰা ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ বাবে এই ব্যৱস্থা উপযোগী নহয়। তদুপৰি অসমত আৰ্থিক অভাৱ অনাটনত ভুগি থকা বহুতো পৰিয়াল আছে যিবিলাকৰ বাবে এনড্ৰয়ড ম'বাইল ফোন কিনাৰ সামৰ্থও নাই। আকৌ এনে দেখা যায় যে বহুতো ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ ইণ্টাৰনেট, কম্পিউটাৰ আৰু ম'বাইলৰ ব্যৱহাৰিক প্ৰয়োগৰ জ্ঞানৰ সীমাবদ্ধতা থকাৰ কাৰণে এই ব্যৱস্থাকৰ্মকৰীকৰাত অসুবিধা আহি পৰে। সময়ৰ পৰিৱৰ্তনৰ

লগে লগে এই বিলাকৰো সলনি হৈ যাব নিশ্চয়। এটা মুকলি শ্ৰেণীকোঠাত যিমান ভালকৈ এটা বিষয় ছাত্ৰ-ছাত্ৰীক বোধগম্য হোৱাকৈ পঢ়াব পাৰি, অনলাইন ক্লাছত কিছু অসুবিধা হয়। অৱশ্যে এইটো মোৰ ব্যক্তিগত অভিজ্ঞতাহে। বিশেষকৈ নেটৰ সমস্যা আৰু নিৰ্দ্ধাৰিত সময় ইত্যাদিৰ প্ৰতি অৱগত হৈ থকাৰ বাবে অনলাইন ক্লাছত ফলপ্ৰসূভাৱে শিক্ষা প্ৰদান কৰাটো অসুবিধাজনক বুলি ভাবিব পাৰি।

অৱশ্যে বৰ্তমান বিজ্ঞান তথা আধুনিক প্ৰযুক্তিবিদ্যাৰ অগ্ৰগতিৰ লগত সংগতি ৰাখি অনলাইন ক্লাছক বেয়া বুলি ক'বনোৱাৰি। সময়ে ইয়াক অভ্যাসত পৰিণত কৰিলে ইয়েই আমাৰ বাবে আশীৰ্বাদ স্বৰূপ হ'ব। তদুপৰি প্ৰযুক্তিবিদ্যাই কেতিয়াও শিক্ষক-শিক্ষয়িত্ৰীৰ স্থান ল'ব নোৱাৰে। শিক্ষক আৰু ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ মাজত যেতিয়া জ্ঞানৰ আদান-প্ৰদান হয় তেতিয়া ব্যৱহাৰিক জ্ঞানৰ উপৰিও মানুহৰ সৈতে প্ৰত্যক্ষ সংযোগ আৰু অভিজ্ঞতা লাভ কৰাটো শিক্ষাৰ আৱশ্যকীয় অংশ।

ই চিৰসত্য যে সকলোৰে দুটা দিশ থাকে-ইতিবাচক আৰু নেতিবাচক অৰ্থাৎ ভাল আৰু বেয়া দিশ। সেয়েহে, কৰ্মসম্পাদনৰ ক্ষেত্ৰত নেতি-বাচক দিশটোক উলংঘা কৰি ইতিবাচক দিশটোৰ ওপৰত গুৰুত্ব আৰোপ কৰা উচিত। যিটো বিচাৰ বুদ্ধিশীল মানুহৰ বাবে সম্ভৱ। পৰিৱেশ পৰিস্থিতিৰ সৈতে মুখামুখি হৈ চলিব পৰাটোও মানুহৰ একঅন্যতম দিশ। গতিকে, বৰ্তমান পৰিৱেশত অনলাইন ক্লাছৰ প্ৰাসংগিকতা নুই কৰিব নোৱাৰি।

“With our thought we make the world”-Buddha

“Dream is not what you see in sleep. Dream is something which doesn't let you sleep”-A.P.J Abdul Kalam

Pandemic – A few glimpses since 24th March, 2020

DIGITAL MODE OF LEARNING DURING ON-GOING PANDEMIC COVID – 19

Tapajyoti Dutta Roy

Associate Professor and Head (Economics)

Truly speaking, I was never focused to Digital Mode of Learning except WhatsApp or Google Classroom, in a few occasions. But after the invasion of Pandemic Covid – 19, I was basically dragged to Digital Platform of Teaching Learning Process. Initially, with a few platforms I started taking classes like, Zoom Cloud Meetings, Cisco Webex Meeting, Video recording, etc. but without knowing 100% use of different platforms. Slowly I got attached to ICT Academy and participated in not less than 20 Webinar and joined & completed different certification courses on Digital Teaching Techniques till now. I cannot claim that I know 100% of these platforms but learnt a lot during the last three & half months. I was not acquainted with the concept of Virtual Book Releases. On the 30th June 2020, Hon'ble Vice President of India, Shri M. Venkaiah Naidu virtually released a book on “Future of Higher Education Nine Mega Trends”. The event hosted by ICT Academy has also featured notable Industry Leaders such as Shri CA TN Manoharan Chairman Canara Bank & Padma Shri Awardee, Shri Lakshmi Narayan Chairman ICT Academy, Shri CA Pattabhi Ram V Author, Shri M. Sivakumar CEO of ICT Academy and with the Launch hosted by Dr B. Anbuthambi, President ICT Academy. Around 5000 Educators from different Parts of India including me participated in the Launch. This was a life changing event in my perception.

Prime Minister's three word mantra of 'Reform, Perform and Transform' to create a better future for India may be the guiding principles in digital Teaching – Learning Process in India.

Now-a-days (during the pandemic period) and also in near future students and teachers need to connect through cloud - based platforms to communicate, share words, complete projects, etc. Even modalities are also on its way for conducting Online Examinations at a large scale in coming days.

Artificial Intelligence, Virtual Reality and Augmented Reality will enter classrooms at faster pace. We, the teaching community must impart teaching in tune with the changing requirements of the society. The role of a teacher is not only a conventional one but also we have to play the role of a facilitator, guide, counsellor, coach and a friend to the students. India is a highly populous country and a huge demographic advantage needs to be converted in to demographic dividend as mentioned by the Vice President of India.

In the face of digital learning, we need to showcase the importance of distance learning windows. Due to Pandemic, distance mode of learning has become a part and parcel of academic pursuit. We need to inculcate the value of cultural, moral, ethical and spiritual values among the student community. Universities and Colleges need to think in modern ways and remove the shackles of the existing system of teaching-learning process.

But a major obstacle for digital transformation is how to make technology accessible and affordable to the whole mass of students. Many students do not have access to digital devices. Many find it hard to study online and many need hand-holding to shift from offline to online and require proper training to pursue academic courses through online modes. In this context I can also mention that many parents in India still cannot afford digital devices. Initiatives to sort out the problem might be taken jointly by the Government as well as the private sector especially educational technology firms to contextualize the products at affordable prices as per the needs of the learners we need to join hand in hand to make a momentous contribution to nation building and to securing a bright future for all our children.

স্মাৰ্টফোন আৰু ছাত্ৰ সমাজ

ৰেখামনি বৰুৱা
মূৰব্বী অধ্যাপিকা,
শিক্ষাতত্ত্ব বিভাগ

আজিৰ যুগ প্ৰযুক্তিবিদ্যাৰ যুগ। প্ৰথমে ডেস্কটপ, পৰৱৰ্তী সময়ত লেপটপ আৰু শেষতীয়াকৈ স্মাৰ্টফোনে প্ৰত্যেকৰে জীৱনত একপ্ৰকাৰ খলকনি তুলিছে। অৱশ্যে নকলেও হ'ব যে এইসমূহৰ আৱিষ্কাৰ বা ব্যৱহাৰে মানুহৰ জীৱনবোৰ বৰ সহজ কৰি তুলিছে। শিশুৰ পৰা বৃদ্ধজনলৈকে সকলোৰে হাতে হাতে এতিয়া স্মাৰ্টফোন। সকলো ব্যস্ত এতিয়া গুগল, ফেচবুক, ৱাটচ এপ, ইষ্টাগাম আদিত। এটি শব্দৰ অৰ্থ চাবলৈ বা প্ৰশ্ন উত্তৰ চাবলৈ অভিধানৰ পৃষ্ঠা বা কিতাপৰ পৃষ্ঠা লুটিয়াব নালাগে। গুগলচাৰ্চ কৰিলেই হ'ল। সেইদৰে প্ৰতিবেশী বা আত্মীয়ৰ খবৰ লবলৈ ঘৰলৈযাৱ নালাগে, ফেচবুক, ৱাটচ এপ আদিত সক্ৰিয় হৈ থাকিলেই হ'ল। সেয়েহে ধাৰণা হয় আমি প্ৰযুক্তিগত ব্যাধিত আক্ৰান্ত হৈ বাহ্যিক জগতৰ লগত সম্পৰ্ক হেৰুৱাই পেলাইছো। আমাৰ নৱপ্ৰজন্ম ও আত্মকেন্দ্ৰিক আৰু স্বৰ্থপৰ হৈ পৰিছে। মোবাইলৰ আসক্তিয়ে পিতৃ-মাতৃ ৰ প্ৰতিও সন্তানৰ স্বাভাৱিক আকৰ্ষণ ব্যাহত জন্মাইছে। ভাৱ হয় ডিজিটেল পৃথিৱীখনে আমাৰ জীৱনলৈ যেন ভাবুকি হে কঢ়িয়াই আনিছে।

এনে বহু শংকা মনত পুহি ৰখাৰ সময়ত হঠাৎ আৱিৰ্ভাব হ'ল কৰ'না মহামাৰী। অস্থিৰ হৈ পৰিল জনজীৱন। বন্ধ হৈ পৰিল স্কুল, কলেজ। এক অনাকাঙ্ক্ষিত পৰিস্থিতিত শিক্ষক, অভিভাৱক আৰু ছাত্ৰ সমাজ। ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলক পঢ়া শুনা লগত জড়িত ৰখাৰ উদ্দেশ্যে চৰকাৰ আৰু শিক্ষানুষ্ঠানসমূহৰ কৰ্তৃপক্ষই কিছু ব্যৱস্থা গ্ৰহণ কৰিছে। ইয়াৰ ভিতৰত ৱাটচএপ গ্ৰুপ, জুম এপ, ভিডিঅ' পাঠ, ইউটিউৱ, গ'গলমিট আদি নানা মাধ্যমেৰে শিক্ষক সকলে শিক্ষাদান কৰাৰ প্ৰয়াস কৰিছে। অৱশ্যে অধিকাংশ ছাত্ৰ-ছাত্ৰী বিভিন্ন অসুবিধাৰ সেতু অনলাইন শিক্ষাৰ পৰা বঞ্চিত হৈছে। কিন্তু দেখা গৈছে দৰিদ্ৰ পিতৃ-মাতৃয়েও নিজৰ সন্তানক সৰ্বশ্ৰ উজাৰি স্মাৰ্টফোনৰ সুবিধা কৰি দিছে। বৰ্তমান ছাত্ৰ-ছাত্ৰী সকল অনলাইন শিক্ষাৰ সৈতে ব্যস্ত থকাত সাধাৰণ কথা হৈ পৰিছে আৰু পূৰাৰ পৰা গধূলিলৈ অনলাইন

ক্লাছৰ নামত ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ হাতত এতিয়া স্মাৰ্টফোন অত্যাৱশ্যকীয় সামগ্ৰী হৈ পৰিছে। এইয়া সময়ৰ আস্থান। কিন্তু ফুলকুমলীয়া শিশুহটঁ যাতে স্মাৰ্টফোনৰ কৰলত পৰি বিপথে পৰিচালিত নহয় তাৰ প্ৰতি অভিভাৱকসকল অতি সজাগ হোৱাৰ প্ৰয়োজন আহি পৰিছে। সেইদৰে মানুহ গঢ়াৰ দায়িত্বশীল বৃত্তিত নিয়োজিত শিক্ষক সমাজৰ ও এইক্ষেত্ৰত এক দায়িত্ব আছে। ছাত্ৰ-ছাত্ৰীহতে ভাল-বেয়া, ভুল-শুদ্ধ, উচিত-অনুচিত বিচাৰ কৰিব জানিলে কেতিয়াও অবাটে যাব নোৱাৰে। গতিকে শিক্ষক, অভিভাৱক সকলোৱে ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলৰ মনঃস্তত্বক অধ্যয়ন কৰি ভাল-বেয়াৰ পাথৰ্য্য বুজিব পৰাকৈ এনে শিক্ষা দিয়া উচিত যাতে নিজৰ লক্ষ্য শিহৰ কৰি দৃঢ়সংকল্পে সুব্যক্তিত্বৰ অধিকাৰী হৈ সমাজত নিজক প্ৰতিষ্ঠা কৰিব পাৰে। বিখ্যাত দাৰ্শনিক তথা শিক্ষাবিদ ৰুচোৱে কোৱাৰ দৰে নিস্পাপ আৰু সুন্দৰ অন্তৰৰে জন্মগ্ৰহণ কৰা শিশু এটিক সমাজৰ বিভিন্ন পৰিবেশেহে কলুষিত কৰি তোলে, কথাষাৰৰ যুক্তি আছে। কিয়নো দেখা যায় সমাজৰ বিভিন্ন পৰিবেশ তথা আধুনিক প্ৰযুক্তিবিদ্যাৰ প্ৰভাৱে বহু সময়ত ছাত্ৰ সমাজক বিপথে পৰিচালিত কৰিছে।

ছাত্ৰ শক্তি মহান ছাত্ৰ।তেওঁলোকক লৈয়ে আমি ভৱিষ্যৎৰ সপোন দেখো। গতিকে অনলাইন ক্লাছৰ অজুহাতত স্মাৰ্টফোনত ব্যস্ত থাকি ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলৰ মাজত যাতে উচ্ছৃংখলতা আৰু অপৰাধ প্ৰৱণতা নতুনকৈ গঢ় লৈ নুঠে তাৰ প্ৰতি অভিভাৱক, শিক্ষক, সচেতন মহল সকলো সজাগ হ'ব লাগিব। এগৰাকী শিক্ষয়ত্ৰী হিচাবে মহাবিদ্যালয়ৰ ছাত্ৰীসকলক শিক্ষাদান কৰি গৌৰৱ অনুভৱ কৰো কাৰণ তেওঁলোকেই এদিন মাতৃ হৈ সন্তানক সুশিক্ষা দিব। কিন্তু তেওঁলোকৰ নৈতিক অৱক্ষয় দেখিলে নিজৰ ওপৰতে হাজাৰটা প্ৰশ্ন হয়, আমি কৰিছো কি?

শেষত মই বিশ্বাস কৰা এজন মহান ব্যক্তিৰ উক্তি পঢ়ুৱৈ সমাজলৈ আগবঢ়ালো---- আপুনি যদি এবছৰৰ কথা চিন্তা কৰে, তেন্তে খেতিত লাগক, যদি দহ বছৰৰ কথা চিন্তা কৰে, এজোপা গছ ৰোৱক, যি বাঢ়ি বাঢ়ি সিমান বছৰত ফল দিবলৈ আৰম্ভ কৰিব। আৰু অকল নিজৰ কথা চিন্তা নকৰি যদি এটা প্ৰজন্মৰ কথা ভাৱে, তেন্তে নিজৰ ঘৰৰ লগতে চুবুৰীটোত ভাল নাগৰিক গঢ়ি তুলিবলৈ যত্ন কৰক।

COVID 19 AND WOMEN

Dr. Tanusree Sarker
Associate Professor & H.O.D
Department of Political Science

The year 2020 marks the 25th anniversary of Beijing declaration of plan of action for gender equality but this year has been profoundly marked by the spread of the COVID 19 pandemic. The infected number of people is increasing everyday throughout the world. In India, it has crossed 5 lakh and in Assam 6 thousand. The situation is really alarming. It has been observed that the disease outbreak affect men and women differently. The UN Secretary General, Antonio Guterres explores how women and girls' lives are changing in the face of COVID 19. It has also been documented in different parts of the world that pandemic compound existing gender inequalities and vulnerabilities, increasing risks of abuse. Violence against women is increasing as reported by various women organizations throughout the world. In Assam, the 181 women's helpline has received number of calls from different parts of the state asking for protection from abuse, violence and cybercrimes. The state has witnessed a sharp increase in cases and calls than on a normal day. The lockdown has put additional burden on women when everybody is at home. They are care givers to everyone be at home or work from home or taking care of children through online mode by conducting classes and correcting home works. They spend every moment of their lives multitasking. Let me analyse the impact of COVID 19 on women in different sectors with the help of few factors as published in different websites during these days.

In every country, women bear most of the responsibilities to keep societies together, be it at home, in front line services, in health care, at school or caring elderly people. In most of the countries, women do these tasks without pay or in case of professionals (female dominated fields), they tend to pay less than the male dominated professions. Women represent 70 per cent of the health and social sector workforce as nurses, mid-wives, community health workers, and a majority in the health care service staff for cleaning, cooking, washing etc. where their risk of infection is very high. The ASHA workers for example, in our state, are working day-night in this pandemic situation but their remuneration is miserably low.

Incidences and reports of violence against women within the household have also increased. These points to male psychological distress due to loss of work and earnings and subsequent violent behaviour or confinement at home with abusive partner during lock down. Thus, in the long run, women's psychological well-being might be affected due to financial, emotional stress along with physical violence.

The temporary closure of educational institutions to contain the spread of COVID 19 has an adverse impact on girls. ‘There are mounting concerns on the impact of these school closures on over 111 million girls who are living in countries affected by extreme poverty or conflict, where gender disparities in education are highest. In Mali, Niger, and South Sudan, three countries with some of the lowest enrolment and completion rates for girls, closures have forced over four million girls out of school.’ Moreover, the economic difficulties created by COVID 19 and the increased risk of teenaged pregnancy during lockdowns many girls will be unable to continue their studies. Thus, this pandemic will have a negative impact on education outcomes for girls.

Lockdown has cut off many formal and informal support systems for women. Many low income families of developing countries including India, share one smartphone and girls /women hardly get chance to use that. On the other hand, women’s lack of digital access is making them more vulnerable to misinformation. Unequal access to technology may fuel adverse consequences for women in education and employment. There is every possibility of inequality in post pandemic online job markets. In fact many aspects of COVID 19 are likely to reduce job prospects for women in countries like India.

During partial lock down, in many private sectors, women have lost their jobs or will be losing due to transport and communication problem. India already struggles with declining female labour force participation. If women’s employment continues to drop post-COVID, this will only magnify the damage to their position in families and society, given that employment is one of the strongest predictors of women’s empowerment. In rural India, and poor families women are missing full meals sometimes once or twice. They face sexual abuse/harassment while go out to collect water as during lock down they need to collect more water for maximum number of people or frequent hand washing. The suffering is more in case of migrant workers. The news of women delivering in trains or mothers losing hungry babies is frequent these days.

This pandemic has affected all of our lives but women and girls are more vulnerable in this situation too. Now the question is what can be done to overcome or what would be a gender sensitive pandemic response look like? The first focus should be to support women who face domestic violence. A recent court ruling in Delhi provides a roadmap: Publicising helplines, relaxing lockdown rules for women to leave home and seek support, and sensitising the police. Women’s employment must become a priority in recovery efforts. Initiatives to enhance digital access and skills should be scaled up and targeted specifically to low-income women. Direct employment programmes to provide necessary supplies should be expanded; for example, the government in the state of Andhra Pradesh is employing thousands of women to stitch masks. Not only in India, but in every part of the world, the social and economic crisis of COVID-19 must be understood through the lens of gender. The policy

response must be structured around rebuilding economies and societies in ways that empower women to lead safe, productive and fulfilling lives. There is no doubt that a pandemic heightens and amplifies all existing inequalities. Hence, it is necessary to address the gender impact of this pandemic at the domestic, regional, national and international levels. This could be done by including women and women's organizations at the policy level, promoting livelihood and entrepreneurship opportunities for women and gender budgeting of all COVID 19 response plans. At present, all countries are facing same crisis and none will prevail over by COVID 19 acting alone. Thus, all countries must work together to ensure that it is built on solidarity and partnership. The national Governments and International organization must lead in such way to establish a gender equal society for a prosperous and sustainable environment for human kind.

References/websites:

<https://www.weforum.org/agenda/2020/05/what-the-covid-19-pandemic-tells-us-about-gender-equality>; Retrieved on 28/06/2020

<https://www.who.int/reproductivehealth/publications/covid-19-vaw-infographics/en/> ;
Accessed on 28/06/2020

<https://plan-international.org/emergencies/covid-19-faqs-girls-women> ; Retrieved on
28/06/2020

<https://www.unwomen.org/en/digital-library/publications/2020/04/issue-brief-covid-19-and-ending-violence-against-women-and-girls> ; Retrieved on 28/06/2020

<https://www.theigc.org/blog/covid-19-and-the-impact-on-women/> Accessed on 28/06/2020

<https://www.coe.int/en/web/genderequality/women-s-rights-and-covid-19>; Retrieved on
28/06/2020

“First they ignore you, then laugh at you, then fight with you, and then you win”-

Mahatma Gandhi

“Success is not final, failure is not fatal: it is the courage to continue that counts”-

Winston Churchill

“Man who never made a mistake never tried anything new”- Albert Einstein

LET'S HELP OUR KIDS IMBIBE GOOD MORAL VALUES

Dr. Nabanita Deka
Assistant Professor
Department of Education

As parents we wish to make our children truly human beings full of moral, ethical as well as humanitarian values. We want to inculcate in them honesty, punctuality, compassion, love and respect for others, self-discipline and what not! Our list is quite long. Through the inculcation of these qualities we want to make them not only responsible citizens but also good human beings with humanitarian values. Learning to be neat and tidy, greeting elders with respect, being punctual and curbing aggression are some of the very initial leanings in value education as they form the very basis of value system which are given by parents, grandparents and other close relatives. At school, values like cooperation, team spirit, capacity to accept win and defeat in the same mentality, subordination, leadership, fair play and sincerity towards work become more important. Later, when the child begins to question certain values during his adolescence, old values are judged and on the basis of that new values are formed. India still has these moral values in society but the poor fact now is that the people who have them are in minority numbers and those who should have acquired are in the majority. Again and again, like a boomerang, the question that bursts out is “where have the values gone?” While making an attempt for answering this question, one notices conscious and conspicuous shifts in the thinking of the students as well as in their doing too. As such it creates more confusion as who will take the responsibility to inculcate desired values in them? Can this responsibility be given to parents, political leaders, rich people, businessmen, thinkers, artists, teachers? The obvious answer is teacher. After the parents the teacher is the prime inculcator of values because the young people are in close acquaintance with the teacher. Earlier we used to be fit and it was hardly that we fell ill and went for heavy medications. The reason being that at that time we used to take nutritious food and our lifestyle was also healthy. Most of the kids used to play simple outdoor games in front the elders in the courtyard where elders often did healthy discussion on some topics. This had also a positive impact on the mind of the younger people. But in the present time our kids are blindly in love with western food and western ways of life causing damage to their health and also to their personal relationships. Thus it loosens the holds over the moral values. Here, parents should play a very careful and cautious role to mould the life and activity of their kids. Because of this perhaps it is truly said that parents are our first teachers.

Present society has been witnessing growing rate of criminal and anti-social activities in our country right from the child abuse to the dowry burnt. Many reasons may be pointed out for this decline such as faulty and partial social media, defective education system, wrong publicity and propaganda, racist remarks, poverty of the masses, influence of the western culture, etc. The future citizens of the country have blindly got attracted towards the so called luxurious life, unruly life style, drugs, wine, alcohol, violence, dirty video games and movies. They have made themselves as the slaves of all these bad habits. As a result they have not only destroyed their future but also closed the process of making human resource for the country. Country's growth and development has adversely been affected by their activities and attitudes. Thus our youth should be motivated to do away with all these bad habits so that they can concentrate for their own development as well as for the development of the country. Special initiatives should be taken to improve the condition of girls and women. Degradation of the value system in today's youth is a major problem in most of the developing countries like India. Today's youth is the future of tomorrow. So, it is the

responsibility of the society to guard the Indian youth from doing immoral and unethical activities. Then only they will be able to face the hurdles of life boldly, confidently and with a smile on their face. Values are influenced by family, society and also by culture. Various agencies of education such as family, school, church and society play an important role in inculcating values in new generation people of our country. But unluckily due to numerous social and economic causes many families seem to be disoriented, disorganized and confused and thus unable to play such a crucial and significant role. Our schools and colleges are producing capable persons but not good citizens. Aggression, greed, corruption, drug addiction, terrorism etc have become the symbol of present society. Indiscipline can easily be seen in the thought and actions of today's children. They do not feel it necessary to obey and respect their elders. Present day youth have become more and more self-centered who love to spend their time and energy to fulfill their own needs and interests only.

All these force us to believe that there has been a fast erosion of ethical and moral values among the youths of our country. Then, what can be done to reinstate the awful situation? Whatever may be the answer, really speaking; it is not sufficient just to know about values, because values have to be practiced. Our country is undergoing radical social changes. So, our students need to be oriented to respond to and accommodate with these social changes adequately and pleasingly by equipping them with desirable skills and values. The Modern India has committed to the guiding principles of socialism, secularism, democracy, national integration and so on. These should be given utmost importance in the educational system. Appropriate and desirable values need to be inculcated in the minds of the students for promoting equality, social justice, national unity and democratic citizenship. With these aims in view, major reforms are to be introduced in the present unbalanced education system of our country. Along with that attempts should be taken to develop well-integrated and all-round personality of our youths. Present era of science and technology has given birth to countless evils. We have already witnessed the terror hi-tech wars during two World Wars. These were the outcomes of obsession and wickedness like hostility, envy, nation's supremacy and arrogance. Because of these, in spite of magnificent scientific accomplishment our world is still a place of aggression, darkness and restlessness. Though the world has achieved material progress remarkably, yet a huge segment of humanity is under the grasp of wickedness, poverty and dishonesty. Such disappointing circumstances have arisen due to the crises of values. Along with the educational institutions family should also assist their children in inculcating moral and ethical values in them. Parents should be very cautious in their manners and behaviours since these reflect whether they are observing the moral and ethical values or not. They should never do or say anything which is immoral or unethical in front of their children. Children imbibe values directly or indirectly from their parents and thus parents must always keep this fact in their mind. For example parents themselves must be honest if they desire their children to be honest. That is why it is said that example is always better than precept. The parent should not interfere unnecessarily or give too many commands and directions to the children. Instead children should be allowed to learn from parents' good manners than from commands and instructions.

So, at the end we can say that degrees are available for all, but the morality and values have gone down. So called educated people are being created by the present educational institutions but failed to create or inculcate good values in them to make human being in the true sense of the term. Thousands and thousands of books are written, research works are still going on in every field of knowledge which are helping people to touch the sky of professional achievements, but sorry to say that in spite of all these humanity is still in danger. The only solution to overcome this horrible situation is the inculcation of moral and ethical values in each and every child who are going to be the future of the country. Here comes the need and significance of value education.

Stress Management and Covid-19 Situation: A Hope

Dr. Budul Ch. Das,
Assistant Professor of Philosophy,

During this pandemic situation when Lockdown started in India, all of us were locked at home. The whole scenario in our life cycle started changing. Gradually within a few days different institutions and organizations started to organize different online programmes. Educational Institutions started to organize different Webinars instead of Seminars. We, the Women's College, Tinsukia, were fortunate in a sense that few days back before the COVID-19 critical situation started in India as well as in Assam, we have done a MoU with ICT Academy, Chennai. When Lockdown-1.0 started in India, ICT Academy begins to organize some Webinars and Virtual faculty Development Programmes (VFDP). Being a member college, the faculties of our college have got the opportunity to participate in such VFDPs. One such VFDP that I attended during the month of April was one of the important programme those I attended during this pandemic period of COVID-19. I, thus, thought it relevant to share some of my learning in this VFDP which I think would be beneficial for our students and faculties who have not got the chance to attend it. This VFDP was on "Stress Management" where the Resource person was Mr. Sunil Bora whom I found one of the best resource person of ICT, Academy, Chennai and before sharing my learning, I sincerely acknowledge that in this article most of the concepts and views I would like to share are from his presentation.

Now if we proceed to refer the topic 'Stress Management', the basic concept we need to have is what stress is. If, to get an answer to this question, we search Google, we have the simplest answer that "*Stress is a feeling of emotional or physical tension. It can come from any event or thought that makes*" us "*feel frustrated, angry, or nervous. Stress is*" our "*body's reaction to a challenge or demand.*" When the COVID-19 pandemic situation starts, more or less each one of us come under a different kind of stress although in our pre-pandemic period too we had it in different situations. Hence there is no need to explain it more. However, it is important to know that all stresses are not of the same kind. There are different types of stress. Broadly speaking it has four different types:

1. **Distress:** This sort of stress is sometimes called negative stress too. It appears in pathological form. Due to sorrow, discomfort or unpleasant situation people feel this type of stress. Some example of this sort of stress may be the death of a spouse, filing

for divorce, losing contact with loved ones, the death of a family member, being abused or neglected, Unemployment etc.

2. **Hypo stress:** It is a kind of low level of stress. The COVID-19 pandemic situation may be called a kind of this sort of stress which is no need to explain more, for each one of us, more or less, under this kind of stress.
3. **Hyper Stress:** This stress is a High level stress. Although some people in this pandemic scenario are under Hypo stress, the increase of it may cause to Hyper Stress. Excessive feeling of attack by the corona virus may create a negative situation for a person which may cause for his Hyper stress. During this sort of stress one may suffer from Post Traumatic Stress Disorder (PTSD).
4. **Eustress:** All sorts of stress are not bad. Eustress may be considered as a ‘Good Stress’. This sort of stress motivates one towards productive action too. Starting a new job creates a good stress. Also when one’s wife is to give birth of a baby, one can best feel this kind of stress.

Now, as all of us feel stress on different situations and would like to be free from stress, so we must know the causes of stress. Because if we can control or manage the causes of stress; we would be able to have a stress free state. Usually, there are four different causes of stress-

- a) Social factors.
- b) Thoughts and perception.
- c) Environmental factors.
- d) Physiological factors.

Since, “*Stress is a natural feeling of not being able to cope with specific demands and events*”, hence “*stress can become a chronic condition if a person does not take steps to manage it*”. Thus, we must aware of the strategies of stress management. The following few basic steps need to follow for management of stress:

1. We need to *understand and identify our stress*.
2. We need to *learn to recognize our stress signals*.
3. We have to *recognize our stress strategies*.
4. We need to *implement healthy stress management strategies*.
5. We need to *give self-care a priority*.
6. Finally, to *ask for support when needed*.

Let us see such strategies to control our stress during the present COVID-19 pandemic condition. We all have *identified* that the basic stress at present for us is whether

I/we would be infected with COVID-19! But, we have to *understand* the matter in detail. For that we need to learn to *recognize our stress signals*, that is, the symptoms of COVID-19 patients. Accordingly, we have to recognize our *stress strategies*, that is, the ways how can we protect ourselves from the attack of the virus. This includes the *implementation of healthy stress management strategies* like use of mask, keeping 2 gauge distances when talking to someone or going in public places or no to go outside home unnecessarily etc. Hence, at this time everyone for all should give a priority for *self-care*. In spite of that, if we fall in trouble, we must *ask for necessary help* from concerned authority.

Usually, there are three different approaches of stress management strategies. The first one is known as “*Action oriented approach*”. Here, we need to –

- be assertive.
- speak clearly.
- reduce external connection.
- be careful on time management.
- control thinking and enjoy something different.

The second approach is “*Emotion oriented*”, and the third one is called “*Acceptance oriented approach*”. The third approach gives us certain easy ways of stress management such as-

- Sleep (at least 8 hours a day),
- Talk it out,
- Build resilience ,
- Diet and exercise, and
- Meditation and physical relaxation.

Accepting such strategies we can at least decrease or control our stress. Since, categorically stress can be identified in two different ways – psychological and physiological – and we are the master of our mind, thus we always need to think positive and to avoid negative thoughts. Such mental practices can help us control our psychological stress which definitely helps in losing our physical stress too to some extent. Usually, in different situations we all encounter four different kinds of stresses viz.

1. **Time stress:** For time constraint, at different situations people worry about it. But the strategy is not to worry about time at that situation. We should stop worrying about time and need to be engaging ourselves in our actions. To avoid time stress, in fact, one should schedule time for each activity. Moreover, during constraint of time we should

engage ourselves in different activities in priority wise. For example, if one has time constraint, one should engage himself –

First, in the activities which is *Important* and *Urgent*,

Secondly, to the activities those are *Urgent* but *not Important*,

Thirdly, to the *Important* but *non-urgent* tasks and

Finally, if time permits, need to engage with the tasks which are *neither Urgent nor Important*.

2. **Encounter Stress:** When one face an uncomfortable situation or faces something that creates stress, one in such a situation needs to take deep breath and needs to be relaxed to control the stress.
3. **Anticipatory Stress:** One's anticipation for future situation under any circumstances can create stress. To avoid such stressful situation one needs to be calm down and to meditate. One needs to practice to live in present.
4. **Situational Stress:** To face this sort of stress self awareness is required. Suppose a person is going through a way alone and he faced a wild elephant. At that moment the person needs to be calm and to be self aware for his protection.

So, the discussion on stress management, the basic learning is that we must not carry stress. We should drop down stress like throwing a glass of water. Irrational thinking or unrealistic thoughts like all or nothing thinking, over generalizing, disqualifying the positive etc create stress. And due to stress we may suffer from different types of disorders like-

1. *Anxiety or panic Disorder* which is very common to us.
2. *Mood disorder*, that is, sudden change in mood. The extreme shifting of mood is a disorder called *Biopolar disorder*.
3. *Psychotic disorder*, for example, hallucination etc.
4. *Eating Disorder* where every moment one feel of eating. Irregular eating habit is also a kind of this sort of disorder.
5. *Trauma related disorder*, for example, parent's quarrels in front of children creates negative image regarding marriage life in children's mind.
6. *Obsessive compulsive disorder* is a sort of disorder where one do repetitive works like checking locks of doors repetitively etc.

To prevent stress at workplace, thus, an authority can take the following strategies-

- ✓ Promote leave, rest and break
- ✓ Encourage exercise and meditation
- ✓ Effective workload system

- ✓ Encouragement and opportunities
- ✓ Creating opportunities for social interaction.
- ✓ Clear rules and responsibilities.
- ✓ Encourage participation in decision making.
- ✓ Encourage open communication.
- ✓ Establishment of Zero Tolerance Policy(ZTP).
- ✓ Provision of Training for Workplace stress management.

Similarly, to manage stress at individual level, one should take the following strategies-

- ❖ Exercise,
- ❖ Deep Breating,
- ❖ Eat and Drink well,
- ❖ Slow down in work and taking breaks,
- ❖ Making time for hobbies,
- ❖ Talking about problems,
- ❖ Avoiding to do and to go where one finds stress.

Mostly, to manage stress, one should practice of using one's five sense organs. One should look at far and close, different colours, shapes etc. Similarly, one needs to hear as many sound as one can etc.

Hope, every one of us will come out of this extra stress situation created by the corona virus within a time frame. Till then, let us all try to reduce our stress by taking the strategies of stress management to keep ourselves healthy for the future of the humanity.

References:

1. Lecture and presentation by Mr. Sunil Bora, Faculty, ICT Academy, Chennai during VFDP on 'Stress Management' from 28 April- 02 May, 2020 at Cisco Webex Meeting organised by ICT Academy, Chennai
2. Web search :
 - a) MEDICAL NEWS TODAY, *Why stress happens and how to manage it*, Retrieved July 05, 2020 from <https://www.medicalnewstoday.com/articles/145855>
 - b) *Tips for reducing stress*, Retrived July 05, 2020 from <https://my.clevelandclinic.org/health/articles/11874-stress>
 - c) *Types of Stressors (Eustress vs. Distress)* Retrived July 05, 2020 from <https://www.mentalhelp.net/stress/types-of-stressors-eustress-vs-distress/>

अनुवाद प्रक्रिया तथा पर-काया प्रवेश का सिद्धान्त

रागिनी मल्लिक,
असिस्टेंट प्रोफेसर,
हिन्दी विभाग,

‘पर-काया’ एक युग्म शब्द है। ‘पर’ तथा ‘काया’ इन दो शब्दों के संयोजन से इस शब्द का निर्माण हुआ है। ‘पर’ का अर्थ ‘दूसरा’ तथा ‘काया’ का अर्थ ‘शरीर’ है। तात्पर्य यह है कि ‘पर-काया’ अर्थात् ‘दूसरे का शरीर’ और जब इसके साथ ‘प्रवेश’ शब्द का संयोजन होता है तो इसका अर्थ होता है ‘दूसरे के या किसी अन्य के शरीर में प्रवेश करना’। अतः किसी व्यक्ति की आत्मा को किसी अन्य व्यक्ति के शरीर में प्रवेश कराना ही ‘पर-काया प्रवेश का सिद्धान्त’ कहलाता है।

अनुवाद का कार्य अपने सोपान तक पहुँचने से पहले एक दुरूह प्रक्रिया से होकर गुजरता है। अनुवादक जब स्रोत-भाषा की सामग्री का अनुवाद करने के लिए अग्रसर होता है तो उसे सर्वप्रथम मूल लेखक के दृष्टिकोण को समझना पड़ता है, इस तरह वह एक भिन्न व्यक्ति की सोच को आत्मसात कर लेता है। यह प्रक्रिया अन्य व्यक्ति के शरीर में प्रवेश करने जैसा ही है क्योंकि वह लेखक से भिन्न व्यक्ति होते हुए भी लेखक की सोच, उसके दृष्टिकोण, उसकी भाव-भूमि आदि को पूरी तरह ग्रहण करता है और इस तरह पराई दुनिया में प्रवेश कर जाता है। इसलिए अनुवाद को ‘पर-काया प्रवेश’ कहा जाता है। यह पर-काया प्रवेश आसान नहीं होता है। भारतीय संस्कृति में योग द्वारा पर-काया प्रवेश की बात कही जाती रही है। नाथ सम्प्रदाय के आदि गुरु मत्सेन्द्र नाथ तथा नाथ सम्प्रदाय के अन्यान्य मुनियों ने योग के द्वारा यह सिद्धि प्राप्त कर रखी थी, ऐसा माना जाता है। पतंजलि योग दर्शन, महाभारत आदि में भी इस सिद्धान्त का उल्लेख मिलता है पर अनुवाद के क्षेत्र में जिस ‘पर-काया प्रवेश’ की बात कही जाती है वह उस प्रक्रिया से कुछ-कुछ साम्य रखते हुए भी बहुत हद तक भिन्न है। यहाँ अनुवादक केवल लेखकीय दृष्टिकोण, उसकी शैली, उसके विचार आदि को समझ कर उसके अनुवाद की ही कोशिश करता है, वह किसी योगासन के द्वारा अपना शरीर छोड़ कर दूसरे के शरीर में प्रवेश नहीं करता है। यहाँ ‘पर-काया प्रवेश’ अनुवाद की प्रक्रिया के अन्तर्गत एक सिद्धान्त है केवल।

‘पर-काया प्रवेश’ के दौरान एक अनुवादक को एक साथ तीन भूमिकाओं का पालन करना पड़ता है- क) पाठक की भूमिका ख) द्विभाषिक की भूमिका तथा ग) रचयिता या लेखक की भूमिका। वह पहले एक पाठक के रूप में मूल पाठ का पठन करता है तथा मूल लेखक के भावों-विचारों आदि को समझने की कोशिश करता है, फिर द्विभाषिक के रूप में स्रोत-भाषा के मूल शब्दों के समानार्थी शब्दों की तलाश लक्ष्य भाषा में करता है और अंततः

मूल रचनाकार की तरह ही मूल पाठ का लक्ष्य-भाषा की प्रकृति के अनुरूप पुनःसृजन करता है। इस पूरी प्रक्रिया के दौरान एक अनुवादक जिन पाँच चरणों से होकर गुजरता है उन्हें पाँच सोपानों में बाँटा जाता है, वे सोपान हैं- क) पाठ-पठन, ख) पाठ विश्लेषण, ग) भाषान्तरण, घ) पुनर्गठन तथा ङ) पुनरीक्षण।

क) पाठ-पठन- पाठ-पठन अनुवाद की प्रक्रिया का पहला चरण है। इसी के दौरान एक अनुवादक पाठ के साथ-साथ लेखक के व्यक्तित्व, उसके विचार, मूल-भाव आदि को समझने का प्रयास करता है। यहाँ अनुवादक को बिना किसी पूर्वाग्रह के पूरी तटस्थता के साथ लेखक के भाव तथा विचार-बोध को आत्मसात करना पड़ता है। यह प्रक्रिया 'पर-काया प्रवेश' का सबसे जटिल चरण है क्योंकि अगर इस समय अनुवादक लेखक के भाव तथा विचार आदि में प्रवेश करने में असफल हो जाता है तो फिर वह अनुवाद के साथ न्याय नहीं कर पाता है।

ख) पाठ-विश्लेषण- इस प्रक्रिया का यह दूसरा चरण है। अनुवाद करने से पहले पाठ-पठन के उपरान्त ही वह पाठ का विश्लेषण करता है। इसके अन्तर्गत शब्दों का अर्थगत विश्लेषण करने के साथ ही पाठ के व्याकरणिक रूप को समग्रता में समझने की कोशिश की जाती है। व्याकरणिक संरचना के अन्तर्गत पदबंध, वाक्य-संरचना, अलंकार, प्रतीक, मुहावरे, लोकोक्तियों, लिंग-निर्धारण, विशेषण-विशेष्य आदि सभी का विश्लेषण किया जाता है। समानार्थी शब्दों की जानकारी रखते हुए पाठ-विश्लेषण करना अत्यन्त आवश्यक हो जाता है अन्यथा अर्थ के अनर्थ हो जाने की आशंका बनी रहती है।

ग) भाषान्तरण- अनुवाद की प्रक्रिया में भाषान्तरण की विशेष भूमिका होती है। स्रोत-भाषा के पाठ की सम्पूर्ण इकाइयों यथा शब्द, वाक्य, अर्थ, अभिप्राय आदि का लक्ष्य-भाषा में सटीक रूपान्तरण इसी चरण में सम्पन्न किया जाता है। यही वह चरण है जहाँ पहुँचकर अनुवादक स्रोत-भाषा तथा लक्ष्य-भाषा के बीच संरचनात्मक संगति तलाशता है अर्थात् स्रोत-भाषा के शब्द, वाक्य, अलंकार, प्रतीक, लोकोक्ति, मुहावरों आदि के लिए सहज-साम्य रखने वाले अनुरूप प्रतिशब्द आदि तलाशता है। यहाँ वह कोशिश करता है कि वह जिन शब्दों का प्रयोग कर रहा है वह सहज ही पाठ को विश्लेषित करने के साथ-साथ पाठक को सहज ही आकर्षित करने में सफल सिद्ध हो।

घ) समायोजन- अनुवाद प्रक्रिया का चौथा चरण है समायोजन। इसे 'पुनःगठन' या 'पुनर्गठन' की प्रक्रिया भी कहा जाता है। अनुवाद की यह जो पाँच स्वीकृत प्रक्रियायें हैं इनमें से विद्वानों ने प्रथम तीन को आन्तरिक प्रक्रिया तथा शेष दोनों को बाह्य प्रक्रिया माना है। वास्तव में होता यह है कि प्रारम्भिक तीनों चरणों से गुजरकर अनुवाद एक प्रारूप या खाका तैयार किया जाता है और अन्तिम दोनों चरणों में उस प्रारूप के समायोजन या सँवारने का तथा पुनः गठन का कार्य किया जाता है। इस तरह पाठ-पठन, पाठ-विश्लेषण और भाषान्तरण आन्तरिक और समायोजन तथा पुनःगठन बाह्य चरण बन जाता है।

भाषान्तरण के बाद अनुदित सामग्री का तटस्थता के साथ पुनः परीक्षण किया जाता है। यदि लक्ष्य-भाषा के लय, शब्द, अर्थ, पद, वाक्य आदि में कहीं से भी अपेक्षित अर्थ सम्प्रेषण में कोई कमी नजर आ रही हो तो उसके स्थान पर अन्य शब्दों-वाक्यों का प्रयोग कर दिया जाता है।

ड) पुनरीक्षण- अनुवाद की इस पूरी प्रक्रिया का अंतिम चरण होता है पुनरीक्षण। यहाँ पुनरीक्षण का अर्थ है पुनः परीक्षण। कुछ विद्वानों ने इसे 'तुलना' भी कहा है। इस प्रक्रिया के दौरान मूल तथा अनुदित, दोनों पाठों को मिला कर बारीकी से देखा जाता है। मूल के द्योतित अर्थ, विचार, भाव आदि का संप्रेषण उसी रूप में अनुदित कर्म में आ पाया है या नहीं इसका विचार इसी प्रक्रिया द्वारा किया जाता है। वस्तुतः इस पुनरीक्षण की प्रक्रिया तक आते-आते अनुवादक मूल लेखक की-सी भूमिका वहन करने लगता है। यहाँ तक आते-आते अनुवादक के द्वारा मूल का अनुलेखन हो जाता है।

इस प्रकार अनुवाद की इन जटिल प्रक्रियाओं से गुजरकर ही एक अनुवादक मूल पाठ को पूरी तरह आत्मसात कर उसका पुनःसृजन कर पाता है। इन्हीं प्रक्रियाओं के द्वारा वह मूल लेखक की संवेदनाओं के क्षेत्र में प्रवेश कर पाता है। इस तरह अनुवादक 'पर-काया प्रवेश' के द्वारा मूल लेखन को समझता है और उसका पुनःसृजन कर पाता है। वस्तुतः 'पर-काया प्रवेश' का अनुवाद में विशेष महत्व होता है। यह अनुवादक द्वारा मूल लेखक की संवेदनाओं के स्पर्श का सिद्धान्त है।

संदर्भ-

- 1) डॉ. श्रीनारायण समीर- अनुवाद की प्रक्रिया तकनीक और समस्यायें- लोकभारती प्रकाशन, नई दिल्ली
- 2) डॉ. एन. ई. विश्वनाथ अय्यर- अनुवाद कला- प्रभात प्रकाशन, दिल्ली-6
- 3) डॉ. सुरेश कुमार- अनुवाद सिद्धान्त की रूपरेखा- वाणी प्रकाशन, नई दिल्ली
- 4) डॉ. भोलानाथ तिवारी- अनुवाद विज्ञान- शब्दकार, दिल्ली-92

“Failure is the opportunity to begin again more intelligently”- Henry Ford

“I have not failed, I’ve just found 10,000 ways that won’t work”- Thomas Alva Edison

“Nothing is impossible. “It always seems impossible, until it is done”- Nelson Mandela

ऑनलाइन शिक्षण : समस्या एवं प्रभाव

डॉ. थसो क्रोपी
हिन्दी विभाग,

आज का युग सूचना-प्रौद्योगिकी (इन्फॉर्मेशन-टोक्नोलॉजी) का युग है। इसके बिना किसी कार्य को सफलतापूर्वक संपन्न करने की कल्पना नहीं की जा सकती है। आज प्रौद्योगिकी और डिजिटल शिक्षण जैसे विषय विद्यार्थियों के सामने सबसे बड़ी चुनौती के रूप में खड़ी है क्योंकि प्रौद्योगिकी के ज्ञान के बिना शिक्षा प्राप्त करना एकांगी हो गया है। अतः विद्यार्थियों को अपने विषयों के अतिरिक्त प्रौद्योगिकी की भी शिक्षा प्राप्त करना अनिवार्य हो गया है। वैसे केंद्र सरकार ने पहले से ही प्रौद्योगिकीकरण के महत्व को समझते हुए विद्यार्थियों के सर्वांगीन विकास के मद्देनजर विभिन्न चैनलों की शुरुआत की है। इन चैनलों में शिक्षा संबंधी कार्यक्रम प्रसारित होते हैं। विद्यार्थियों की सुविधा के लिए टी.वी, रेडियो, इंटरनेट आदि के द्वारा- ई. सामग्री, जैसे- एन.सी.इ.आर.टी द्वारा अध्ययन ई-सामग्री, तथा शोधगंगा, स्वयंमप्रभा आदि माध्यमों से कई तरह के कार्यक्रम प्रसारित किया जाता है। इन कार्यक्रमों से देशभर के कई विद्यार्थियों को लाभ भी हुआ है।

वर्तमान समय में कोरोना वाइरस के विश्वव्यापी प्रकोप की वजह से हमारे देश के केंद्र सरकार तथा राज्य सरकारों को देश में लॉकडाउन की घोषणा करनी पड़ी। विशेषकर सरकारी और गैरसरकारी शैक्षिक संस्थाओं को सम्पूर्ण रूप से लॉकडाउन करवा दिया गया है तथा विद्यार्थियों की भलाई के लिए शिक्षकों को ऑनलाइन पाठ्यक्रम शुरू करवाने का सुझाव भी दिया गया है। अतः ऐसी स्थिति में डिजिटल प्रौद्योगिकी का महत्व और बढ़ जाता है। शिक्षकों ने अप्रैल के महीने से ही ऑनलाइन शिक्षण शुरू कर दी है। परंतु कई शिक्षक और विद्यार्थी आज भी प्रौद्योगिकी और डिजिटल माध्यमों से अपरिचित हैं। इसलिए

दोनों को ही कई मुश्किलों का सामना करना पड़ रहा है। इसमें सबसे अधिक छात्र-छात्राएँ प्रभावित हो रहे हैं। डिजिटल द्वारा शिक्षा से विद्यार्थियों में अच्छे और बुरे दोनों तरह के प्रभाव दिखायी दे रहे हैं।

इस लॉकडाउन के दौरान विद्यार्थियों में अपने-अपने विषयों के अतिरिक्त प्रौद्योगिकीकरण के क्षेत्र में अधिक सक्रियता दिखाई दे रही है। वे अंतरजालिक (इंटरनेट) के माध्यम से विभिन्न स्रोतों की खोज करना, पाठ्य सामग्रियों को अधोभारण (डाउनलोड) करना सीख गए हैं। नए-नए वेब स्थलों (वेबसाइट) से परिचित होते हुए, अपने विषय के अनुसार हिन्दी, इंग्लिश, असमिया आदि में टंकण करना सीख रहे हैं। ऑनलाइन कक्षाओं में प्रयोग होने वाले विभिन्न स्रोतों जैसे- गुगल क्लासरूम, गुगल मीट, जूम क्लाउड मितिग, एक्स रिकॉर्डर आदि से परिचित हुए हैं। ऑनलाइन प्रस्तुतिकरण एवं स्क्रिन शेयरिंग करना सीख गए हैं। राष्ट्रीय एवं अंतरराष्ट्रीय वेब कार्यशाला, वेब गोष्ठी आदि में भाग लेने हेतु ऑनलाइन पंजीकरण करना तथा ऑनलाइन गोष्ठियों से जुड़ना सीख गए हैं। विभिन्न नए शब्दों से परिचित हुए हैं। ये सारी उपलब्धियाँ इन दो-तीन महीने के अतर्गत ही प्राप्त हुईं। शायद लॉकडाउन न होता तो इतनी तीव्रगति से विद्यार्थियों पर डिजिटल शिक्षा का प्रभाव न पड़ता।

आज देशभर में ऑनलाइन शिक्षण हो रहे हैं और कई विद्यार्थी विभिन्न प्रौद्योगिकीकरण के विभिन्न शाखाओं-प्रशाखाओं से परिचित हो रहे हैं परंतु इस सुविधा का लाभ देशभर के हर विद्यार्थी नहीं उठा पा रहे हैं। इनके कारणों का संक्षिप्त में उल्लेख करना उचित होगा-

1. गरीब तथा गाँव के छात्र-छात्राओं को डिजिटल या प्रौद्योगिकी का सामान्य ज्ञान नहीं है जबकि ऑनलाइन क्लासों के लिए डिजिटल माध्यमों की जानकारी जरूरी है।
2. भारत किसानों का देश है इसलिए अधिकतर देशवासी गाँवों, कस्बों और ग्रामों में निवास करते हैं और हमारे देश में अभी भी अंतरजालिक (इंटरनेट) की व्यवस्था गाँवों में सही तरीके से नहीं हुई है, अभी भी देश के कोने-कोने में पूर्णरूप से इंटरनेट नहीं पहुँच पाया है।

3. देश में गरीबों की आबादी सबसे अधिक है। वे लोग अधिकतर छोटे -मोटे किसान, कारीगर, दिहारी मजदूर होते हैं। इनको दो जून की रोटी भी बड़ी मुश्किल से प्राप्त होती है। वे अपने बच्चों की पढ़ाई के लिए दस-पंद्रह हजार रुपये का स्मार्ट मोबाइल खरीदने में असमर्थ है।
4. ऑनलाइन क्लासों से वंचित गांव के छात्र-छात्राओं के मन में हीनता की भावना घर कर गयी है। वे लोग अपने आप को निरीह महसूस कर रहे हैं। वे अपने आप को परिवार , दोस्तों, समाज, दुनिया से कटे हुए महसूस कर रहे हैं। यही हीनता की भावना कभी - कभी इतनी गम्भीर रूप ले लेती है कि किसी का मानसिक संतुलन तक बिगड़ जाने का खतरा रहता है और इसी मानसिक असंतुलन तथा तनावग्रस्त स्थिति में विद्यार्थी आत्महत्या जैसे जघन्य अपराध कर बैठते हैं।

निष्कर्षतः यह कह सकते हैं कि ऑनलाइन क्लासों को सर्वव्यापी सफल बनाने के लिए सबसे पहले हर शिक्षक और विद्यार्थियों को डिजिटल माध्यमों से संबंधित बुनियादी शिक्षा देनी होगी। तभी शिक्षक और विद्यार्थी दोनों डिजिटल शिक्षण और सूचना-प्रौद्योगिकी का लाभ उठा सकेंगे। इसके अतिरिक्त ऑनलाइन क्लासों के लिए देश के कोने -कोने में अंतरजालिक (इंटरनेट) की सुदृढ़ व्यवस्था की आवश्यकता है। सरकार को गरीब विद्यार्थियों के लिए विशेष सुविधा देनी होगी जिससे वे ऑनलाइन क्लासों का लाभ उठा सकें और आज के प्रौद्योगिकीकरण से अपने को जोड़ सकें। तभी ऑनलाइन में पढ़ना एवं पढ़ाना सार्थक हो पाएगा।

“Be the change you want to see in the world”- Mahatma Gandhi

“Your “I can” is more important than your “IQ”- Robin Sharma

“When you want something all the universe conspires in helping you to achieve it”-

Paulo Coelho

Food Security in the light of Covid-19

Surabi Dutta
Assistant Professor
Department of Economics

Eradicating poverty and hunger has been a global challenge with more than 820 million chronically food insecure people around the globe (FAO, 2019). The unprecedented Covid-19 pandemic aggravates the problem of food security and nutrition and disrupts the functioning of the food system both from its supply and demand side.

The idea of food security and nutrition is multifaceted and broader including both quality and quantity of food. The health and human crisis pandemic Covid-19 is likely to affect food quantity and quality through its impact on four pillars of food security and nutrition, namely food availability, accessibility, utilization and stability. The rural and urban poor, migrant workers, casual workers, people living in remote areas, women and children and other vulnerable groups are more likely to be affected by the adversity of this pandemic. The sudden shocks in both supply and demand for food are likely to hit the people and may lead to starvation and famine among mankind. However the Covid-19 pandemic is changing its features and scale rapidly with many unknowns which make a proper forecasting of its effects a difficult task.

- ***Food availability under covid-19:*** The first pillar of food security is the food availability which refers to sufficient quantities of food available to all on a consistent basis. Adequate food production and trade are necessary to ensure appropriate food supply. Although the production of crops and supply of food shows a positive trend at global as well as at national level of India before the pandemic, but the agri food supply chain disrupts with the outbreak of covid-19. The panic buying by the consumers and illegal hoarding by some of the traders during the lockdown disrupts the smooth functioning of the food supply chain. The production process also disrupts due to restrictions in the mobility of labour, lack of agricultural inputs, restrictions in transportation for marketing etc. All these negatively affect the production and supply of food grains. If these disruptions will continue for a longer time period then there may be severe food shortage in the market which will kill millions of people in hunger and starvation.

To face these challenges urgent actions are required. The supply of inputs to the farmers, assistance on livestock and poultry farming, interest and collateral free agricultural loan, food storage facility, digital platform for food supply and marketing etc. are the need of the time.

- ***Impact of covid -19 on food accessibility:*** Food accessibility component of food security could emerge as a serious concern in both rural and urban areas. The loss of

job due to pandemic and lockdown directly affects the income generation and purchasing power of the people. The low wage earners and casual workers with limited savings are the worst sufferer of this human crisis. Many households have to change their consumption pattern from superior to inferior goods as a cost saving measure. Lack of effective demand, lower income and poverty would be a serious threat in coming days to the economic growth process. According to World Health Organization (WHO) the pandemic could push about 49 million people in to extreme poverty in 2020.

Availability and accessibility are interconnected in a complex way and the sudden shock of Covid-19 on food supply and demand could lead to a rapid increase in the number of food and nutrition insecure people in near future.

- ***Utilization of health care services under covid -19***

The utilization component of food security implies the importance of health care facilities for food security and nutrition and to achieve this consumption of adequate quantity of quality food is essential. The lack of sufficient quality food results malnutrition. As per Global Nutrition Report, 2018, globally 150.8 million children under five years are stunted and 50.5 million are wasted. India has one third (46.6 million) of world's stunted children. India also accounted for 25.5 million children who are wasted. With this status of malnutrition among children, the pandemic Covid 19 and its effect on health status of young children is a serious matter of concern. As per estimate on "Global Monitoring on School Meals During Covid-19" May 2020, around 368 million school children were missing out on school meals on which they depend. All these likely to create additional nutritional crisis to the young children. Moreover, the mothers and pregnant women are likely to face challenges during this pandemic in accessing quality care due to restrictions on mobility, limited access to health facilities and engagement of community health workers in covid control measures. These could have negative impact on women health status. The low health and nutritional status of reproductive age group women lead to intergenerational growth failure and thereby hampers overall economic growth in the long run. Considering the long run impact of low quality care of mother and newborn, urgent action should be adopted for maintaining access to high quality maternal and healthcare during this Covid-19 emergency to human population.

- ***Food supply stability under covid-19***

The stable supply of food is likely to affect adversely at a large extent in coming days. In the current year along with health crisis Covid-19, the natural disasters like flood, cyclone etc. also creating a challenge to food production and the livelihood of human population. Another great worry concerning to the agricultural sector is the recent attack of desert locusts on crop fields. Food and Agricultural Organization

(FAO) estimates that a one square kilometer swarm of desert locusts can eat food of 35000 people in a day. There is possibility of migration of locusts to India during kharif cropping season which will deteriorate the already downward shift food supply chain. FAO suggests stepping up anti-locusts operations to protect food crops and vegetarian used for animal fodder.

The post covid -19 food security situations in India as well as in the global economy must have to face serious challenges. The sustainable development goal of achieving food security and improved nutrition and sustainable agriculture by 2030 is in a threat. The governments of all the developed and developing countries of the world have been making best possible measures to fight with this crisis. The coordinated approach among the nations is necessary to respond to the crisis. The national and state governments need to expand social safety nets, diversification of food basket for nutritional requirement, support to agriculture and allied sector and employment generation of migrant workers and displaced population. The post covid food security challenges of the global economy will effect economic growth in multiple ways. The greater challenge is to adopt timely strategic actions for a secured food and nutrition status along with sustainable economic growth.

References:

- <https://www.fsinplatform.org/global-report-food-crises-2020>
- Food and Agricultural Organization (FAO),2019. *The State of Food Security and Nutrition in the World*
- United Nations, (June , 2020). *Policy Brief : The Impact of Covid -19 on Food Security and Nutrition.*
- Committee on World Food Security,(March,2020). *Impact of Covid-19 on Food Security and Nutrition*, Interim Issue Paper , High Level Panel of Experts on Food Security and Nutrition(HLPE)

“The mind is everything, what you think you become”- Gautam Buddha

WOMEN AND DOMESTIC VIOLENCE IN REFERENCE TO LOCK DOWN

Dr. Dreamsea Das
Assistant Professor
Deptt. of Philosophy

Introduction

We are living in 21st century but still words like Gender equality, violence against women, rape or trafficking of women are some of the common and regular terms that we keep on hearing almost on a daily basis in newspapers, television news etc. Today men and women are considered to be equal but that is a truth only in theory in practice still a lot of difference, inequality towards the status of women exists in society.

The present situation of lockdown due to covid 19 has not only added to the woos of women but has made the situation more worst than before. The lockdown has to a larger extent made a lot of changes in our day today life. These changes have brought certain positive as well as negative effects on our lives and considering the reports of various agencies engaged in women empowerment have made certain shocking revelations regarding domestic violence. The reports of National legal service Authorities Act and of NCW clearly states that the cases of domestic violence has gone up during the lockdown period in india, actually it is not only in india but in certain other countries as well. As the COVID-19 pandemic has forced several countries into a lockdown, cases of domestic violence rose at an alarming pace all over the world. On 6 April 2020, the United Nations Secretary-General Antonio Guterres called for a “ceasefire” to address the “horrifying global surge in domestic violence.” According to sociologist Marianne Hester, “domestic violence goes up whenever families spend more time together, such as the Christmas and summer vacations.”

As such In this paper an attempt shall be made to analyze the aspect of domestic violence in India with special reference to the lockdown period due to covid 19, and the implications of the domestic violence act in the society.

Approach:

The approach of the study is analytical. Analytical approach is followed to critically analyse the various facts collected from secondary sources like printed books, Research journals, published works etc. At the same time the content analysis has also been followed.

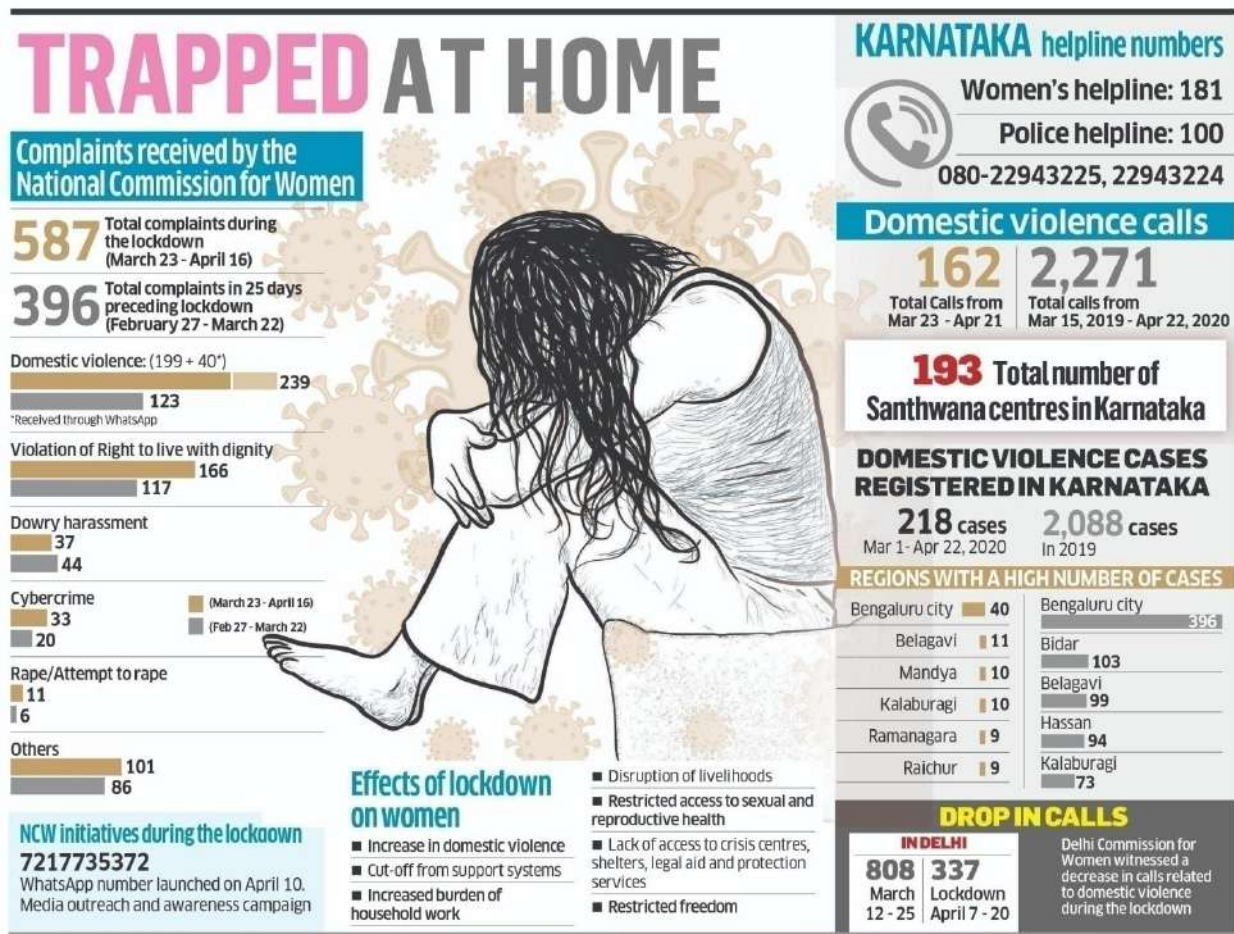
Objective:

The present paper ‘Women Empowerment And Domestic Violence In Assam :A Study’ has been undertaken with the following Objectives:

1. To analyse the nature of violence done against women in society.
2. To analyse the interrelationship between domestic violence and lockdown.
3. To suggest measures to curb domestic violence

Domestic violence

‘Domestic Violence’ is the term used to describe this exploding problem of violence within our homes. This violence is towards someone who we are in a relationship with, be it a wife, husband, son, daughter, mother, father, grandparent or any other family member. It can be a male’s or a female’s atrocities towards another male or a female. Anyone can be a victim and a victimizer. This violence has a tendency to explode in various forms such as physical, sexual or emotional. ‘Domestic Violence’ includes harms or injuries which endangers women’s health, safety, life, limb or well being, whether mental or physical. It may also be through physical, sexual, verbal, emotional and economic abuse. Below a picture that reflects the domestic violence cases against women in India during the lock down period due to covid 19.

the above statistics provided in the picture clearly proves the facts already stated in this paper above that the incidences of domestic violence has considerably gone up. The number of complaints received by NCW during February 27th February and 22nd March were 396 which rose to 587 between 23rd March to April 16th clearly indicating a rise in the number of domestic violence cases.

In case of Assam it has been noticed that inspite of its rich culture and heritage the women of Assam are not free from the shackles of Domestic Violence. Many cases of Domestic violence have been registered in police stations of different districts of Assam. In 2018 12,000 cases of domestic violence has been recorded in Assam against 2,200 cases across the state in 2005. The figures show that crime against women is increasing at an alarming rate in Assam. The cases of Dowry also increasing day by day. According to the police records at least 166 women were killed by their in-laws for Dowry in 2018. As per a report by the State's Women Commission in 2017 almost 83.7% women of rural area were physically abused by their husbands and in-laws. They were being abuse from not bearing male child. Now days the situation of crime against women in Assam is not in any case different from other parts of India.

Causes of Domestic violence

Domestic Violence undoubtedly a human right issue where it is very important to know what actually leads to act of domestic violence. The most common causes for women –

1. stalking and battering
2. exploitation of women for demanding more dowry
3. discrimination of women
4. alienation of women's self acquired property fraudulently
5. torture by husband and in-laws of the husband,
6. arguing with the partner
7. refusing to have sex with the partner
8. neglecting children
9. going out of home without telling the partner
10. not cooking properly or on time

In all above stated causes women are subjected to torture and will be considered as the aggrieved person. Usually violence takes place due to lack of understandings between the couple as well as in the family.

Remedial measures

It is a problem that has to be address at the grass root level. Until and unless the mentalities of the people change, the problem of domestic violence is not going to be solved. But still the law makers are trying a lot to clean the society of this evil. Significant amendments were made in the IPC, the Indian Evidence Act and the Dowry prohibition Act with the intention of protecting women from domestic violence. The IPC of 1980 has certain provisions which deal with offences in the form of domestic violence against women. In 1861 the Dowry Prohibition Act and in 1994 the Pre-Natal Diagnostic Technique Act was passed to deal with the social evils of dowry and forced termination of female fetus respectively. The Domestic violence Act, 2005 passed by the Government of India deserves a million dollar appreciation to protect the women from being the victims of domestic violence. Besides several commissions had been set up by the Government, to look into the matter of the status of Indian Women. These commissions render assistance to distressed women. Most of these

commissions have constituted “Complaint Cells” at various places of the country to keep a check on the issues.

Apart from these there are some general measures that has to be taken care of –

1. Creating awareness among male part of the society for changing their traditional outlook towards women.
2. Focus should be given on making women legally aware.
3. Strengthening voluntary women’s organizations.
4. Making proper arrangements for women’s education and training programmes.
5. Promoting social awareness on gender issues and women human rights.
6. Role of mass media should be increased.

Conclusion

Violence against women is not a falsehood but a reality. It has bordered a women’s life from cradle to grave and has become a routinised behavior. It is very difficult to provide the society with any well defined remedial measure for domestic violence and unforeseen situations like the lockdown make the situation more complicated perhaps a more deliberated and systematic study of the various issues relating to domestic violence and adoption of a long term plan to eradicate all those might pave the way for a liberal society where the voice and status of women will be respected Opening the door on the subject of Domestic Violence is like standing at the threshold of an immense dark chamber vibrating with collective anguish, but with the sound of protest throttled back to a murmur. Women are being marginalized from a long time, discriminated at every sphere of life. Violence is perpetuated against women to an unreasonable level. All this happens in a state in which for independence women shed their blood and sweat. It is time that we stand up together to fight this social evil practices of society and erase it from its roots.

References:

1. Bodenheimer Edger, Jurisprudence, Havard University Press, Cambridge, 1974.
2. COVID-19, Domestic Abuse and Violence: Where Do Indian Women Stand, *EPW*, ISSN (Online) - 2349-8846, dtd 17th April, 2020.
3. Compendium on relevant act, rules and department schemes under the state and central government for women: the law research institute, Guwahati, Vol.-1, p.17.
4. Dr. S.C. Tripathi and V Arora: ‘*Law relating to Women and Children*’, Central Law Publications, 2008, p. 28
5. Domestic Violence against women and girls, Innocenti digest, no.6, June 2000, UNICEF
6. Jain, S.P. *et.al.* (2001) *Violence against Women*, Delhi: Radha Publication.

সমাজ, মহামাৰী আৰু সাহিত্যঃ কিছু অনুভৱ

ড° কৰবী বৰুৱা গগৈ

সহকাৰী অধ্যাপক

বৰ্তমান সমগ্ৰ বিশ্বজুৰি ব্যাপ্ত হৈ পৰা ক'ৰোনা মহামাৰীৰ ভয়াবহতাৰ কথা অধিক নকলেও সকলোৱে উপলব্ধি কৰিব পাৰে। আজিৰ এই অনুভৱৰ টোকাত ক'ৰোনা মহামাৰীৰ ভয়াবহ ছবিৰ কথা আলোচনা নকৰি ইয়াৰ এটি ধনাত্মক দিশ সম্পৰ্কেহে আলোচনা কৰিবলৈ বিচৰা হৈছে। যোৱা তিনি চাৰিমাহত সমগ্ৰ বিশ্বৰ লগতে অসমতো সকলোৱে সামাজিক ব্যৱধান মানি ঘৰৰ ভিতৰতে সোমাই থাকিব লগীয়া হৈছে। সমাজ ভাল পোৱা মানুহে সমাজৰ পৰা দূৰত্ব বজাই চলিব লগা হৈছে। শাৰীৰিক ভাৱে সামাজিক দূৰত্ব বৰ্তাই ৰাখিলেও মানুহে মানসিকভাৱে দূৰত্ব বজাই নাৰাখি মনৰ অনুভৱবোৰ কেতিয়াবা কবিতা, গল্প, উপন্যাস, প্ৰবন্ধ আকাৰে জনসংযোগৰ বিভিন্ন মাধ্যমৰ জৰিয়তে প্ৰকাশ কৰা দেখা গৈছে। অৱশ্যে যাৰ লিখা -মেলাৰ প্ৰতি ৰাপ নাই সেইজনে অন্য প্ৰকাৰে নিজৰ সুপ্ত প্ৰতিভাসমূহক প্ৰকাশ কৰা দেখা গৈছে। এনেধৰণৰ কাৰ্য্যসমূহৰ প্ৰভাৱ সামাজিক -সাংস্কৃতিক, অৰ্থনৈতিক, ৰাজনৈতিক, শিক্ষা, সাহিত্য আদি সকলো দিশতে কম বেছি পৰিমাণে ইতিবাচক বা নেতিবাচক ভাৱে পৰিছে। মুঠতে প্ৰতিজন ব্যক্তিয়ে আন ব্যক্তিৰ লগত শাৰীৰিক ব্যৱধান ৰাখি মনেৰে জনসংযোগ মাধ্যমবিলাকৰ জৰিয়তে একাত্ম হ'বলৈ দিনে-ৰাতিয়ে চেষ্টা অব্যাহত ৰাখিছে নিজা নিজা প্ৰতিভা প্ৰকাশৰ জৰিয়তে। এই দিনবিলাকত এনেবোৰ ইতিবাচক দিশে সমাজখনক প্ৰভাৱান্বিত কৰিছে বুলি ক'ব পাৰি। সমগ্ৰ বিশ্বৰ সমাজ ব্যৱস্থালৈ নগৈ আজিৰ আলোচনাত অসমীয়া সাহিত্যত কৰোনা মহামাৰীৰ প্ৰভাৱ সম্পৰ্কে কিছু অনুভৱ বিনিময় কৰাৰ প্ৰয়াস কৰা হৈছে।

সাহিত্য আৰু সমাজ পৰস্পৰ নিৰ্ভৰশীল। সাহিত্য সৃষ্টিৰ বাবে লেখকসকলে সমল বা অভিজ্ঞতা সংগ্ৰহ কৰে সমাজ আৰু সামাজিক পৰিস্থিতিৰ পৰা। বাস্তৱৰ অভিজ্ঞতাসমূহক কল্পনাৰ ৰং সানি মনোগ্ৰাহী আৰু আকৰ্ষণীয় কৰি কৰা লিখাসমূহকে একপ্ৰকাৰে সাহিত্য বুলি ক'ব পাৰি। অৱশ্যে সাহিত্য সৃষ্টিৰ বাবে প্ৰয়োজনীয় অন্যান্য উপাদানসমূহকো এৰাই চলিব নোৱাৰি। সেয়েহে একো একোখন সমাজৰ অতীত

বৰ্তমান আৰু সমাজখনৰ পৰিবৰ্তনৰ স্বৰূপ ভৱিষ্যতৰ বাবে লিপিবদ্ধ হৈ থাকিব পৰাৰ সম্ভাৱনীয়তা সাহিত্যৰ মাজত থাকে। আনহাতে ভাষা হৈছে সাহিত্য প্ৰকাশৰ মাধ্যম। সামাজিক পৰিবৰ্তনৰ পৰিস্থিতিয়ে ভাষাৰো পৰিবৰ্তন ঘটাব পাৰে। সেয়েহে কোৱা হয় সাহিত্য সমাজৰ দাপোনস্বৰূপ। কোনো এখন সমাজ অধ্যয়ন কৰিবলৈ হ'লে সেই সমাজখনক প্ৰতিনিধিত্ব কৰা সাহিত্যৰ ওপৰতো বহুখিনি নিৰ্ভৰ কৰিব লগীয়া হয়। গতিকে সামাজিক পৰিস্থিতিয়ে সাহিত্যিকসকলক নতুন নতুন লেখনিৰ প্ৰতি আগ্ৰহী কৰি তুলিব পাৰে আৰু তেনেকৈ একো একোটা ভাষাত সাহিত্য সম্পদৰ বৃদ্ধি হ'ব পাৰে।

সাহিত্যৰ ইতিহাস চালে দেখা যায় যুগে যুগে সামাজিক পৰিস্থিতিয়ে সাহিত্যিকসকলক লেখাৰ প্ৰতি অনুপ্রাণিত কৰি অহা দেখা গৈছে। অসমৰ প্ৰেক্ষাপটত বেছি দূৰলৈ নগৈ ১৯৩৯-১৯৪৫ চনলৈকে সংঘটিত হোৱা দ্বিতীয় মহাযুদ্ধৰ কথা কে ক'ব পাৰি। যুদ্ধই বিধ্বস্ত কৰা সমাজখনত সামাজিক, সাংস্কৃতিক, অৰ্থনৈতিক, ৰাজনৈতিক আদি প্ৰায় সকলো দিশতে ব্যাপক পৰিবৰ্তনে দেখা দিছিল। সমাজ ব্যৱস্থাৰ পৰিবৰ্তন সমূহক ধৰি ৰাখিছিল সাহিত্যিকসকলে তেখেতসকলৰ সাহিত্যৰ মাজত। সমাজৰ পৰিবৰ্তনৰ ফলত অসমীয়া সাহিত্যত বাস্তৱবাদী সাহিত্যৰ এক নতুন ধাৰা আনিছিল। দ্বিতীয় মহাযুদ্ধৰ ভয়াবহ সমাজ পৰিবৰ্তনৰ ছবিখনক অতি সুন্দৰ ৰূপত ধৰি ৰাখিছে সু-সাহিত্যিক যোগেশ দাসৰ 'ডাৱৰ আৰু নাই' উপন্যাস খনে। গাঁৱৰ সহজ সৰল মানুহ অভাৱৰ তাড়নাত পৰি মিলিটেৰী ফিল্ডত কাম কৰিবলৈ যোৱা। বন্ধু পথেৰে হ'লেও অধিক ধন উপাৰ্জন কৰাৰ মানসিকতা আদিৰ লগতে গ্ৰাম্য অৰ্থনৈতিক ব্যৱস্থাৰ দ্ৰুত পৰিবৰ্তন ব্যৱস্থাক ধৰি ৰাখিছে। এই উপন্যাসখনিৰ এতিয়ালৈকে বহু আলোচনা হৈছে যদিও সমাজ পৰিবৰ্তনৰ সূক্ষ্ম বিশ্লেষণৰ অধিক অৱকাশ আছে। দ্বিতীয় মহাযুদ্ধৰ পাছতো অসমৰ সমাজ ব্যৱস্থালৈ বহু পৰিবৰ্তন আহিছে আৰু প্ৰত্যেকটো পৰিবৰ্তনৰ সাক্ষী অন্যান্য মাধ্যমৰ লগতে সংৰক্ষিত হৈ আছে সাহিত্যৰ মাজতো। ড° ভূপেন হাজৰিকাৰ গীতসমূহত তথ্যগতভাৱে অসমৰ বহু ইতিহাস সোমাই আছে। তেখেতৰ সময়ৰ সমাজ ব্যৱস্থাক বিচাৰ কৰি তেখেতে অনুভৱ কৰিছিল পাহাৰ-ভৈয়ামৰ মিলনতহে বিজ্ঞানে নতুন জোৱাৰ আনিব পাৰিব। অসমত বসবাস কৰা সকলো ভাষাৰ সম্প্ৰীতিৰ ডোলেহে দেশৰ অস্তিত্ব ৰক্ষা কৰা সহায়ক হ'ব। তেখেতে প্ৰতিটো ভাৱৰ

অনুভৱক ব্যক্ত কৰিবলৈ ৰচনা কৰি গৈছিল একো একোটি গীত। ১৯৬২ চনত চীন -
ভাৰতৰ মাজত হোৱা যুদ্ধত মৃত্যুবৰণ কৰা জোৱানৰ স্মৃতিত লিখি গৈছিল
আবেগেৰে—

আজি কামেং সীমান্ত দেখিলোঁ

দেখি শতৰুৰ পশুতু চিনিলাঁ

আৰু মৃত মৌন শত জোৱানলৈ

মোৰ অশ্রু অঞ্জলি যাচিলোঁ।ই এটা সৰু উদাহৰণহে মাত্ৰ। তেখেতৰ বহু

গীতৰ মাজত তথ্যগতভাৱে সমসাময়িক সমাজ আৰু সমাজত সংঘটিত বিভিন্ন
সামাজিক পৰিস্থিতিসমূহ ধৰি ৰাখিছে। সেয়েহে তেখেতৰ গীতসমূহক আমি অসমৰ
ইতিহাসৰ দলিল বুলি ক'ব পাৰো। এনে উদাহৰণ কৈ থাকিলে শেষ নহব।

সাম্প্ৰতিক সময়ত সমগ্ৰ বিশ্বৰ লগতে অসমতো ব্যাপকভাৱে প্ৰভাৱ বিস্তাৰ কৰা
কৰুনা মহামাৰীৰ অভিজ্ঞতাৰ অনুভৱক ব্যক্ত কৰিবলৈকে এলানি সাহিত্যৰ ৰচনা
হবলৈ ধৰিছে। গীত, কবিতা, গল্প, উপন্যাস আৰু সমালোচনা বা আলোচনামূলক এলানি
প্ৰবন্ধ। ইয়াৰ মাজত কিছুমান যুক্তি আৰু তথ্যভিত্তিক গঠনমূলক সাহিত্য আৰু
কিছুমান কল্পনাৰ ৰং সনা বাস্তৱ মাথোন। এই লানি সাহিত্যৰ ভাল বেয়া দিশবোৰ
সময়ত নিশ্চয় আলোচনা হ'ব আৰু এই সময়ত সৃষ্টি হোৱা প্ৰতিটো লেখাৰে এক
ঐতিহাসিক মূল্য থাকিব। অদূৰ ভৱিষ্যতে এনে সাহিত্যৰ ব্যাপক অধ্যয়নৰ অৱকাশ
নথকা নহয়। এইলানি সাহিত্যৰ মাজত আজি আবেগ দেখা পালেও সময়ত ইয়াৰ
মাজতে ইতিহাসে এদিন মূল্য নিৰূপন কৰিব। ভৱিষ্যতে ঐতিহাসিক মূল্য থকাৰ
সম্ভাৱনীয়তা থকা এইলানি সাহিত্যও হৈ পৰক অসমৰ সাহিত্য পথাৰৰ সমৃদ্ধিশালী
সম্পদ।

বিশ্বায়নৰ ধামখুমীয়াত বৰ্তমানৰ শিক্ষা ব্যৱস্থা আৰু ছাত্ৰ-শিক্ষকৰ সম্পৰ্ক

পুলক ভট্টাচাৰ্য

সহকাৰী অধ্যাপক, শিক্ষাতত্ত্ব বিভাগ

“বুদ্ধিমত্তাৰ প্ৰশিক্ষণ দিয়া, অন্তৰৰ পৰিশোধন কৰা আৰু আত্মাৰ অনিশাসন কৰা কাৰ্যই হৈছে শিক্ষা”
- দাৰ্শনিক ৰাধাকৃষ্ণণ

শিক্ষা হৈছে মানৱ সভ্যতা বিকাশৰ শ্ৰেষ্ঠতম আহিলা। মানৱ সমাজৰ ভাৱঅনুভূতি, চিন্তা আৰু ক্ৰিয়াৰ মূল পৰিচালিকা শক্তি হৈছে শিক্ষা। ই মানুহৰ মনৰ অজ্ঞান আন্ধাৰ দূৰ কৰি জ্ঞানৰ নতুন পোহৰ বিলায়। এই পোহৰেৰে মানুহে ভালবেয়া, উচিতঅনুচিত আৰু ভাল বেয়া আদি বিচাৰ কৰি চাব পাৰে। ব্যক্তিত্বৰ সুষম বিকাশ, মানুহৰ মানৱীয় গুণাৱলীৰ উত্তৰণ আৰু জীৱনক অধিক সুন্দৰ আৰু সুগঢ়িত কৰা আদিয়েই হৈছে শিক্ষাৰ উদ্দেশ্য। ই মানুহক পশুত্বৰ শাৰীৰ পৰা মনুষ্যত্বৰ শাৰীলৈ উন্নীত কৰে। নীতিশ্লোকবিংশতিত ভৰ্তৃহৰিয়ে কৈছে-

বিদ্যা নামনৰস্য ৰূপমধিকম প্ৰচ্ছন্ন গুপ্তং ধনম্ ।

বিদ্যা ভোগকৰি যশ সুখকৰি বিদ্যা গুৰুনাং গুৰু ॥

বিদ্যা বন্ধুজনো বিদেশগমনে বিদ্যা পৰম দৈৱতং ।

বিদ্যা ৰাজসু পূজিতা নতু ধনং বিদ্যা বিহীন পশু ॥ (ভৰ্তৃহৰিৰ নীতিশ্লোকবিংশতি)

শিক্ষাই মানুহক মানৱতাৰ পোহৰেৰে জ্যোতিস্মান কৰি তোলে। ই নৈতিক মূল্যবোধৰ জ্ঞান দিয়াৰ লগতে মানুহক পৰিৱৰ্তিত সমাজৰ লগত খাপ খুৱাই চলাত সহায় কৰে। কিন্তু বৰ্তমান বিশ্বায়নৰ প্ৰভাৱত যেন শিক্ষাৰ প্ৰকৃত অৰ্থৰ যথেষ্ট পৰিৱৰ্তন ঘটিছে। বিশ্বায়নৰ ধামখুমীয়াত শিক্ষাই ইয়াৰ স্বকীয়তা হেৰুৱাই এক পণ্য সামগ্ৰীলৈ ৰূপান্তৰ হৈছে। বৰ্তমান সময়ত প্ৰচলিত শিক্ষা ব্যৱস্থাই মানুহক কিমান দূৰ নৈতিক শিক্ষা প্ৰদান কৰিছে ই এক চিন্তনীয় বিষয়। পুঁজিবাদী বিশ্ববীক্ষা আৰু ভোগবাদী চিন্তা চেতনাৰ প্ৰভাৱত ব্যক্তিগতকৰণৰ দিশত দ্ৰুতগতিত আগবাঢ়ি যোৱা শিক্ষা ব্যৱস্থা মানৱসম্পদ সৃষ্টিৰ আহিলা নহৈ ভোগবাদী চিন্তা আৰু সংস্কৃতিৰ ধাৰক-বাহক হৈ পৰিছে। সকলোতে দেখা গৈছে প্ৰতিযোগিতাৰ দৌৰ। তাহানিৰ গছৰ তলৰ শিক্ষা আজি আৰু নাই। 'চেকনিৰ আগৰ বিদ্যা' সেইটো এটা পুৰণিকলীয়া প্ৰবচন। শিক্ষাৰ বাণিজ্যিককৰণে আমাৰ পৰম্পৰাগত মূল্যবোধভিত্তিক শিক্ষাক সমূলক্ষেণে উভালি পেলোৱাৰ উপক্ৰম কৰিছে। তাৰ ঠাই লৈছে কম্পিউটাৰ শিক্ষাই। বৰ্তমান ছাত্ৰ সমাজৰ যেন এটাই লক্ষ্য..পৰীক্ষাত সৰহ নম্বৰ পোৱা। কিন্তু নম্বৰৰ পিছত দৌৰোতে দৌৰোতে তেওঁলোকে পাহৰি পেলাইছে মানৱীয় প্ৰমূল্যবোধ। সংস্কৃতত এষাৰ কথা আছে- 'বিদ্যা দদাতি বিনয়ম্'--অৰ্থাৎ বিদ্যাই আমাক বিনয়ী কৰে। কিন্তু বৰ্তমান শিক্ষাই ছাত্ৰ সমাজক বিনয়ী কৰিব পাৰিছেনে? যদি পাৰিছে তেন্তে ক্ৰমাৱয়ে বাঢ়ি যোৱা যুৱ-উচ্ছুংখলতাৰ কাৰণ কি?পৰিৱৰ্তন কেৱল শিক্ষা ব্যৱস্থালৈকে অহা নাই, ক্ৰমাৎ সলনি হৈ পৰিছে গুৰু শিষ্যৰ সম্পৰ্ক। প্ৰাক্- বিশ্বায়ন কাললৈ লক্ষ্য কৰিলে দেখা যায় যে সেই সময়ত

গুৰু শিষ্যৰ এক মধুৰ সম্পৰ্ক আছিল। পিতৃ-মাতৃ আৰু শিক্ষা গুৰুৱেই আছিল শিশু এটিৰ জীৱন গঢ়াৰ মূল আধাৰ। গুৰুলৈ আছিল শিষ্যৰ অগাধ ভক্তি। বিশেষকৈ ভাৰতীয় ইতিহাসত গুৰুভক্তিৰ নিদৰ্শন স্বৰূপে প্ৰথমেই মনলৈ আহে একলব্যৰ কথা। যিয়ে গুৰু দ্ৰোণাচাৰ্যক নিজৰ বুঢ়া আঙুলিটো কাটি গুৰু দক্ষিণা প্ৰদান কৰিছিল। দ্ৰোণাচাৰ্যই একলব্যক শিক্ষাদান কৰিবলৈ অমান্তি হোৱা স্বত্বেও একলব্যই তেওঁৰ মূৰ্ত্তিক গুৰু হিচাপে মানি ধনুচালনাৰ শিক্ষা গ্ৰহণ কৰিছিল। একলব্যৰ গুৰুৰ প্ৰতি আছিল অগাধ ভক্তি, যিয়েই হয়ত তেওঁক ধনুৰ্বিদ্যাত পাৰ্গত কৰি তুলিছিল। প্ৰাচীন ভাৰতৰ শিক্ষা ব্যৱস্থালৈ লক্ষ্য কৰিলে দেখা যায় যে সেইসময়ত প্ৰচলিত গুৰুকুল ব্যৱস্থাত গুৰুৰ ঘৰত শিক্ষা দিয়া হৈছিল আৰু গুৰুৰদ্বাৰা শিক্ষাৰ সকলো দিশ প্ৰভাৱিত, নিয়ন্ত্ৰিত আৰু পৰিচালিত হৈছিল। নিজ গৃহ ত্যাগ কৰি গুৰুগৃহত গুৰুৰ সান্নিধ্যতহে শিক্ষা লাভ কৰিব পাৰিছিল। গুৰুৰ ঘৰত থাকি সহজ-সৰল জীৱন-যাপন কৰি দয়া, ক্ষমা, কৰুণা, ভক্তি, বিনয় আদি মানৱীয় অনুভূতিবোৰ গঢ়ি তোলা আৰু লোভ-মোহ, ক্ৰোধ, অহংকাৰ আদিৰপৰা উপশম লাভ কৰাই আছিল এই শিক্ষাৰ প্ৰধান উদ্দেশ্য। ছাত্ৰসকলে গুৰুৰ সকলো যাৱতীয় কাম-কাজৰ দায়িত্ব পালন কৰাৰ লগতে গৰু চৰোৱা আৰু ভিক্ষাও মাগিবলগা হৈছিল। এই শিক্ষা ব্যৱস্থাই ছাত্ৰসকলৰ ভৱিষ্যতৰ পাৰিবাৰিক আৰু সামাজিক জীৱনৰ কাৰণে প্ৰয়োজনীয় বাস্তৱ জ্ঞান দিয়াৰ লগতে তেওঁলোকৰ মনত সুস্থ অনুশাসন আৰু নৈতিক মূল্যবোধৰ ভাৱ জগাই তুলিছিল। কিন্তু বৰ্তমান সময়ত গুৰু শিষ্যৰ এনে মধুৰ সম্পৰ্কৰ নিদৰ্শন তেনেই বিৰল। শিক্ষক সকলেও শিক্ষাক কেৱল বৃত্তি বা জীৱিকা নিৰ্বাহৰ উপায় হিচাপে গ্ৰহণ কৰিছে। তেওঁলোকৰ মাজত প্ৰকৃত দায়িত্ব বোধৰ অভাৱ ঘটিছে। ইয়াৰ প্ৰধান কাৰণ হৈছে বৰ্তমানৰ পাঠ্যক্ৰম। শিক্ষাৰ উদ্দেশ্য যেন আজি সংকীৰ্ণ হৈ পৰিছে। শিক্ষা দিয়া আৰু লোৱাৰ মাজতেই শিক্ষক আৰু ছাত্ৰৰ সম্পৰ্ক সীমাবদ্ধ হৈ গৈছে। ফলস্বৰূপে ছাত্ৰসমাজৰ মনত শিক্ষকৰ প্ৰতি শ্ৰদ্ধা, ভক্তি আদি লাহে লাহে কমি আহিছে। কোৱা হয় মনে যেনেকৈ নিজে গলি আনক পোহৰ দিয়ে শিক্ষকেও তেনেকৈ নিজে অশেষ কষ্ট স্বীকাৰ কৰি ছাত্ৰৰ জীৱন পোহৰাই তোলে। কিন্তু বৰ্তমান পশ্চিমীয়া বজাৰ নীতিৰ আদৰ্শৰে ধাৰমা ন হোৱা আমাৰ শিক্ষা ব্যৱস্থাই শিক্ষকসকলক এনে হ'বলৈ অনুপ্ৰেৰণা যোগাইছেনে!! এইটো সত্য যে প্ৰচলিত শিক্ষা ব্যৱস্থাই আমাক এখন সভ্য সমাজত আভিজাত্যৰ গৌৰৱেৰে গৌৰাৱাৰিত হৈ জীয়াই থাকিবলৈ বিশেষ অৰিহণা যোগাইছে। ইয়াৰদ্বাৰা আমি পশ্চিমীয়া দেশ সমূহৰ লগত সমানে ফেৰ মাৰিবলৈ সক্ষম হৈছো। কিন্তু এই সকলোবোৰ অন্ধভাৱে অনুকৰণ কৰাটো উচিত নহয়। আমি সচেতন হ'ব লাগিব যাতে প্ৰচলিত শিক্ষাই ছাত্ৰসমাজক মানৱীয় প্ৰমূল্যবোধৰ আদৰ্শৰে জীৱন গঢ়াত সহায় কৰে। এই ক্ষেত্ৰত শিক্ষকৰ দায়িত্ব অতিকৈ গুৰুত্বপূৰ্ণ। তেওঁলোকে ছাত্ৰৰ মনত মানৱীয় আদৰ্শবোধৰ ভাৱ জগাই তুলিব লাগিব। নিজ ভাষা সংস্কৃতি, ইতিহাসৰ প্ৰতি আগ্ৰহান্বিত কৰি শিক্ষাৰ প্ৰকৃত উদ্দেশ্যত উপনীত কৰাৰ লাগিব। তেতিয়াহে ছাত্ৰসমাজৰ মনত এই ভাৱ জাগি উঠিব -

গুৰু ব্ৰহ্মা গুৰু বিষ্ণু গুৰু দেৱ মহেশ্বৰ।

গুৰু সাক্ষাৎ পৰমব্ৰহ্ম তস্মৈ শ্ৰী গুৰুৱে নমঃ ॥

SAVE EARTH SAVE LIFE.**NAME - NIRU SINGH.****CLASS - HS 2 nd YEAR.**

SAVE THE EARTH- our earth is the only beautiful planet in our solar system. It's the only planet in our universe that has the life . Since 200 AD 's everything was fine but since the development of human culture, cities and modern lifestyle everything has been changed. Now man and other animals have started to behave differently. Man has started to use and abuse natural resources to the limit. Our environment is totally polluted. we drink polluted water .,Inhalethe dusty air and as a consequence of all these human activities there is an ozone hole ,the sea level rises, the Atlantic ice caps melt . Now global warming is a warning. Itis running so fast that itcauses drastic climate change. The Mother earth is not only in danger, life on earth is also in danger . Let's try to save our life by giving life to our mother earth.

SAVING LIFE- The evolution of each of us has been possible because of the plant or the forests. The forest gives us oxygen, food, shelter, medicine etc . The forest keeps the balance of nature, environment, climate, weather and atmosphere. In fact, the forest is our life . But what do we do? We destroy the forest. It means that we are destroying our life and our future. Today , whatever the problems we see, they are all due to deforestation. If we are to survive, we must save the plants and forests, they will only save us

“Peace comes from within, do not see it in outside”-Gautam Buddha

“In the practice of tolerance, one’s enemy is the best teacher”-Dalai Lama

***“First they ignore you, then laugh at you, then fight with you, and then you win”-
Mahatma Gandhi***

“In nature nothing exists alone”- - Rachel Carson

সপোনৰ জলাঞ্জলি

ৰুবী ফুকন

দ্বিতীয় ষাণ্মাষিক, অসমীয়া বিভাগ

দৰাপিতা বৰষুণত তিতি বুৰি কমলা খুড়ী গৈ জিনিহঁতৰ ঘৰ সোমালগৈ।
 ৰাতি মাজনিশা। চাৰিওফালে আঙুৰি পোলাব ধৰিছে জিনিহঁতৰ গাঁওখন। লাহে
 লাহে ঘৰৰ ভিতৰতো পানী সোমোৱাৰ অৱস্থা। হয়তো আৰু এজাক বৰষুণ দিলেই
 বিধ্বংসী ৰূপ ল'ব পাৰে। হয়তো এইবাৰো গাঁওবাসীয়ে প্ৰতিবছৰৰ দৰে জলাঞ্জলি
 দিবলগীয়া হ'ব পাৰে সপোনবোৰৰ। কমলা খুড়ীয়ে জিনিহঁতৰ দুৱাৰমুখত বৈ
 মাত লগালে ৰীণা বাইদেউ, ৰীণা বাইদেউ ..। জিনিৰ মাকে দুৱাৰ খন খুলি
 দিলে। বিজুলি নথকাত মাক জীয়েক দুয়োজনী বিচনাৰ ওপৰতে টিপ চাকি এটি
 জ্বলাই বহি আছিল, আৰু ওচৰতে ৰাখি থৈছিল দুটা টোপোলা কাৰণ হয়তো
 আৰু বেছি সময় তেওঁলোকে তেনেদৰে থিৰেৰে ঘৰত থাকিব নোৱাৰিব। বৰষুণত
 তিতি বুৰি জুৰুলা হোৱা কমলা খুড়ীক জিনিৰ মাকে ভিতৰলৈ লৈ গৈ ৰাতিখন
 অহাৰ কাৰণ সুধিলে। কমলা খুড়ীয়ে অতি দুখেৰে ক'লে দিনত অহা ধুমুহা জাকে
 তেওঁৰ ঘৰৰ চৰকাৰে দিয়া টিনপাতকেইখন উৰুৱাই ক'ৰবাত পেলালেগৈ।
 ঘৰটোৰ কেঁচা বেৰকেইখনৰো অৱস্থা একেবাৰে বেয়া হ'ল। উপায়হীন হৈ কেও
 কিছু নোহোৱা কমলা খুড়ী জিনিহঁতৰ ঘৰলৈকে আহিল বুলি ক'লে। কথাখিনি
 দীঘলকৈ হমনুিয়াহ পেলাই কওঁতে দুচকুত চকুপানী বিৰিঙি অহা চাকিৰ কম
 পোহৰতো জিলিকি পৰিল। জিনিৰ মাকে যেন কমলা খুড়ীৰ দুখ বুজি পায়।
 জিনিয়েও তাই জনা হোৱাৰে পৰা মাকক অকলেই ঘৰ সংসাৰ চলোৱা দেখিছে।
 মানুহে কয় তাই পানী কেচুঁৱা হৈ থাকোতেই বোলে দেউতাকক ভৰ বাৰিষাৰ
 বানে উটুৱাই লৈ গৈছিল। মাকক সুধিলে মাকৰ দুচকুত চকুপানীহে তাই দেখা
 পায়। কমলা খুড়ীৰো ঠিক একে অৱস্থা। সেয়েহে ছাগে দুয়োজনী বিপদৰ সময়ত
 দুখৰ সমভাগী হয়।

বৰষুণ কোবত কোবে বাঢ়ি গৈ আছে। মেঘৰ গাজনী -চেৰেকণি, বিজুলীৰ চমকনীয়ে বাহিৰখন পোহৰ কৰি পেলাইছে। জিনিহঁতৰ ঘৰৰ ছালৰ ফুটাবিলাকেৰে পানী পৰি সিহঁতৰ গাত পৰিবলৈ ধৰিলে। বিজুলী , চেৰেকণিৰ প্ৰকোপ ক্ৰমান্বয়ে বাঢ়ি যোৱাত জিনি মাকৰ ওচৰলৈ আহি ক 'লে...মা, বৰষুণ আৰু জোৰেৰে দিব যেন পাইছো। বিচনাৰ ওপৰতে বহি বহি ৰাতি তিনি বাজিল। ঘৰৰ ভিতৰত লাহে লাহে পানী সোমাবলৈ ধৰিলে। সময় তেতিয়া ৰাতি ৩ বাজি ১৫ মিনিট গৈছে। বাহিৰত অলপ অলপ পোহৰ অনুভৱহে হৈছে। গাঁৱৰ দুই এঘৰ অট্টালিকাৰ বাদে সকলোৰে ঘৰত পানী সোমাল। ইফালে কোবত কোবে বৰষুণ বাঢ়ি গৈ আছে। পুৱা ৪ বজাৰ লগে লগে গাঁৱৰ সকলো মানুহ নিৰাপদ স্থানত একগোট হৈছিল। জিনি , জিনিৰ মাক আৰু কমলা খুড়ীও আছে গাঁওবাসীৰ লগত। হাতত লাগতীয়াল বুলিবলৈ কেইপদমান বস্ত্ৰহে কঢ়িয়াব পাৰিলে। ইচ্ছা আছিল যদিও জিনিয়ে লগত তাইৰ মৰমৰ স্কুলৰ কিতাপ কেইখন আনিব নোৱাৰিলে। সেমেকি আহিল তাইৰ দুচকু , যন্ত্ৰণা এক বুজাব নোৱাৰা যন্ত্ৰণা। চাওঁতে চাওঁতে পানীয়ে গোটেই গাওঁখন বুৰাই পেলালে। উটি গ 'ল তাইৰ কিতাপ পত্ৰ, গাঁৱৰ মানুহৰ কত বয় -বস্ত্ৰ। নিমিষতে গাঁওখনৰ বহু মানুহৰ সপোনবোৰ পানীয়ে উটুৱাই নিলে। কণমাণি জিনিৰ মনত বাৰে বাৰে আহি আছে এটাই মাথোন প্ৰশ্ন- যুগ যুগ ধৰি চলি অহা এই জলন্ত সমস্যাত সিহঁতৰ দৰে আৰু কিমানে দিব লাগিব আপোনজনক দান, দিব লাগিব সপোনৰ জলাঞ্জলি।-

গল্প

হ'ৰৰড্ৰীম

নাম--শিমাঙ্কীগগৈ।
স্নাতক দ্বিতীয় ষাণ্মাসিক।
অসমীয়া বিভাগ।

আজি দেওবাৰ! অফিছ নাই বাবে ঘৰৰ কাম-বনবোৰেই কৰিব লাগি গ'লো। লেতেৰা কাপোৰ বোৰ ধোৱা, কিতাপ খোৱা টেবুলখন পৰিপাটী কৰা ইত্যাদি ইত্যাদি কামবোৰ কৰিব ল'লো। এইবোৰ কৰি থাকোতেই কেতিয়ানো এক বাজিল, গমকে নাপালো। খৰধৰকৈ খাবলৈ বুলি কিবা এটা বনাব ল'লো। অলপ পাছত আমাৰ ওচৰৰে সুবৰ্ণ দদাই দেওয়ে আহি মাত লগালে। মই খৰধৰকৈ বাহিৰলৈ গৈ তেওঁক বহিবলৈ ক'লো। তামোলৰ বটাতো উলিয়াই আগবঢ়াই দিলো। দদাই দেউক সকলোৱে তামোলৰ পোকবুলিকয় ! এদিনত যে কমও দহ-পোন্ধৰ খন খায়েই ! সদায় ওঠ দুটা পিকেৰে ৰঙাই হৈ থাকে !

তামোল চোবাই চোবাই দদাই দেউয়ে অহাৰ কাৰণতো কব ধৰিল---"বোপাই, ইমানদিন হ'ল বিয়াখন পাতি ল'বি বুলি ভাবি আছিলো ! পিছে এতিয়া নকৈ নোৱাৰিছো, মা থকা হ'লে কম শুনালেহেঁতেননে বোৱাৰী লাগে বুলি। এতিয়া মাৰে নাই, কিন্তু ইমান অকলশৰে কিমান দিননো থাকিবি, অসুবিধাওতো হয় তোৰ। গতিকে সোণকালে বিয়াখনেই পাতিল'। বাৰু এতিয়া মই আহিছো"--- বুলি কৈ তেওঁ গ'লগৈ। মই কথাবোৰ শুনি শুনি আমনি লগা হ'ল আৰু ভাবিলো সঁচাকৈ অসুবিধা নোহোৱাও নহয়। অফিচলৈ যোৱাৰ পৰা আৰম্ভ কৰি ভাত সাজ বনাই সকলো কাম অকলেই। নিজৰ কাৰণে সময়েই নাপাওঁ। মনতে ভাবিলো বিয়াৰ লেঠা নলওঁ ঠিকে ! কাম-বন কৰিব পৰাকে মানুহ এজনতো থব পাৰি। এনেদৰে ভাবিয়ে অলপ শুই লওঁ বুলি বিচিনাত পৰি দিলো ! কোন পলকত টোপনিয়ে সাৰটিলে গমেই নাপালো। অলপ পাছত কাৰোবাৰ মাতত সাৰ পাই দেখো, কোনো নাই ওচৰত আৰু সকলোপিনে আন্ধাৰ। ওচৰত ম'বাইলটো বিচাৰি অলপ আঙুৱাই

গ'লো ! তেনেতে এখন চেচা হাতৰ পৰশ বাওঁহাত খনত অনুভৱ কৰিলো, লগে লগে বিছনাৰ ফালে অনুমান কৰি প্ৰায় দৌৰি যোৱাৰ নিচিনা গ'লো। খৰধৰকৈ গৈ মোৰ হাত বিছনাৰ ওচৰত থকা সৰু টেবুলখনৰ ওপৰত পৰিল। লগে লগে ম'বাইলটো হাতত পালো আৰু ফ্লেছলাইটো অন কৰি চাৰিও ফালে কাৰোবাৰ উপস্থিতি আছে নেকি বুলি চাবলৈ ধৰিলো ! পিছে নাই কোনো নাই !

পানী এগিলাচ খাবলৈ জাৰটো হাতত লওঁতেই আকৌ পাছফালে কাৰোবাৰ উপস্থিতি অনুভৱ কৰিলো আৰু ঘূৰি চাব লওঁতেই ওচৰৰ ৰুমটোত এটা বিকট চিঞৰ আৰু এখন চাদৰৰ আঁচলৰ ছা দেখা পালো !

মোৰ লগত এইয়া কি হৈ আছে একো উমান পোৱা নাই ! যি দেখি আছো যেন সকলো চিনেমাৰ হ'ৰৰ কাহিনীৰ ঘটনা !

মোৰ কপালৰ পৰা ঘাম বৈ আহিব ধৰিলে ! সৰ্ব শৰীৰ কম্পমান হ'বলৈ ধৰিছে ! লগে লগে ভাবিলো ! ম'বাইলত হনুমানচালিছাবজাইদিওঁ! নাই কামত লগাবলৈ ম'বালেও তো কাম কৰিব লাগিব। নেটৱৰ্ক নাই। ভাবিলো ভাল ফ্লেছলাইটটোৰ কাৰণে নেটৱৰ্ক নালাগে ! ন'হলেতো আজি মোৰ কথা বিষম আছিল !

এনেতে শব্দবোৰ বাহিৰৰ ফাললৈ আতৰি যোৱা যেন অনুভৱ হ'ল। সাহস গোটাই মই এখোজ দুখোজকৈ ওচৰৰ ৰুমটোৰ ফালে আগুৱালো। ৰুমটোত ভৰি দিয়াৰ লগে লগে ম'বাইলটো অফ হৈ গ'ল ! ভয়ত বুকুৰ ধপ্পপনি ৰেলতকৈও স্পীডত বাঢ়িব ধৰিল।

এইয়াকি দেখিছো???

ককাল বেকা কুজা বুঢ়ী এজনী ! চুলিটাৰি ৰাপুঞ্জেলৰ দৰে দীঘল, হাত দুখনৰ এখন নাই ! পিছফালে মুখ কৰি আছে ! মই একো ক'ব পৰা অৱস্থাত নাই ! লগে লগে চকুৰ আগতে বুঢ়ীজনীয়ে নূৰটো পিছফালে ঘূৰাই , এখন হাত মোৰ ফালে প্ৰচণ্ড

জোৰেৰে আগবঢ়াই দিলে । ডিঙিত ধৰি মোক পুতলাৰ দৰে দলিয়াই দিব লওঁতেই মই যেনে-তেনে চিঞৰিছো – ওঁ নমঃ শিৰায়, ওঁ নমঃ শিৰায়!!

শৰীৰৰ সৰ্বশক্তি লগাই চিঞৰিছো মাথো ! পিছে নাই কামত দিয়া নাই ! বুঢ়ীজনীয়ে মোক গালত তাইৰ হাতেৰে প্ৰচণ্ড চৰ সোধাই দিলে ! তৎক্ষণাত বাগৰি গৈ ধুম্ কৰি পৰি যোৱা যেন অনুভৱ হ'ল। লগে লগে চকু মেলি দেখিলো ,মায়ে আহি আৰু এটা চৰ দিবলৈ উদ্যত হৈ আছে । হাত দুখনত ভৰ দি পিছ ফালে খৰ ধৰকৈ আতৰি আহিলো ! মায়ে চকু তেলকা কৰি মোলৈ চাই গালি পাৰিবলৈ আৰম্ভ কৰিল-----
"অই গাধ ! ইমান দিন- দুপৰীয়া খন যে মৰ্ চিঞৰ দিছ!! কি ভূতে পালে । যা চাই আহছোন এবাৰ । কোনটো ডেকা ল'ৰাই ইমান দুপৰীয়ালৈকে শুই আছে ?? লাজ নালাগে হা ??"

মই সশ্বিৎ ঘূৰাই পালো । লগে লগে মুখখনত পানী ছটিয়াই আহি চকীখনত বহি ল'লো। তাৰ পাছত অথনিৰে পৰা কি ঘটি আছিল , তাৰ উমান পালো ! আচলতে মই কালি ৰাতি কিতাপ পঢ়ি থাকোতে অভিয়ে ফোন কৰি চিনেমা এখনৰ কথা উনুকিয়াইছিল । "স্ট্ৰী" নামৰ চিনেমাখন , মই পঢ়া সামৰি ৰাতি দেৰিলৈকে চিনেমাখন চালো আৰু তাৰ পাছত কেইটামান হ'ৰৰ ষ্টোৰি পঢ়ি পেলালো ! তেনেকেই তিনিটা বাজি গ'ল ! আৰু মবাইলৰ ডাটাও খটম্ হ'ল ।

তাৰ কাৰণেই শুৱাৰপাছত sweet Dream-ৰসলনি Horror Dream-দেখা পালো । গতিকে বিয়া, অফিছ এইবোৰ সকলো সপোনতে ঘটি আছিল ! কথাবোৰ ভাবি ভাবি নিজেই নিজৰ ওপৰত হাঁহিব ধৰিলো।

Biography

Mother Teresa

Mou Banerjee, Student
Department -Bengali

In this world some men and women are born for others. They live for others and spend every moment of their lives for others. They have nothing of their own, dedicate their lives for the betterment of the society as a whole. Such a woman was Mother Teresa. She was not born great, but she achieved greatness by her deeds. She was born as a woman but worked as an Angel.

Mother Teresa was born of poor parents at Scoopse town of Yugoslavia on the 27th August of 1910.

The parents call the girl by the name, Agnes. Agnes Ganja Baggio was her full name. she was sent to a primary school of that town. There was an Institution of the religious priest near the school. Agnes joined the institution at the age of 12. While she was attending the religious institution, she had come to know about various forms of sufferings of the people. She was moved by the sufferings of the people owing to disease, hunger and thirst. She had seen how thousands of people suffered from different malaises, malfeasance and malice from others. She decided to do something for the suffering humanity. For 6 years she worked as a social worker in her own town against the will of parents, but at last her parents allowed her to do what she liked.

After Agnes reached Kolkata she joined Saint Margaret School as a teacher of Geography. Therefore she became the head of a group of Bengali girls. For a period of time she was the principal of the school. In 1946 she went to Darjeeling. After returning from Darjeeling she left the job of school and dedicated herself on social work. She sacrificed her life for the poor and the down-trodden. She walked among the sick, the down student and poor suffering from various diseases like leprosy. She worked among the victim of flood, earthquake, riot and famine etc. Every moment of her life was spent on the service of suffering humanity. She was then known as the "Mother Teresa" for her selfless service to the society. She worked not only in India but in different places of the world to lessen miseries of the people.

In 1948 Mother Teresa accepted the citizenship of India. Then she started her selfless and systematic work at Calcutta and established an institution for human service. In 1954 Mother Teresa set up an institution named Nirmal Hriday and then Nirmal Sisubhawan. There she gave shelter to thousands of orphans. In India Mother Teresa set up many such orphan houses. Mother Teresa also organised 60 schools, 213 charitable hospitals and 54 leprosy Treatment Centre throughout the world.

The Mother told people to keep faith on God. God has sent us to this world not only for ourselves but for others also. Recognition from different corners of the world came for her selfless works. The Government of India conferred on her, the award Padma Shri. In 1971 she was awarded Pope's Peace award. In 1972 she was awarded the famous Nehru award. In 1979 Mother Teresa was awarded the highest award, the Nobel award for peace. In 1980 the Government of India conferred on her the highest award, Bharat Ratna.

This greatest soul and friend of human being passed away on the 5th September, 1997. The entire world mourned her death. The Angel of world-peace is no more.

FUTURE AFTER COVID-19 WITH SPECIAL REFERENCE TO INDIA

Triya DuttaRoy

BDS 1st Year

Bapuji Dental College & Hospital, Karnataka

In the event calendar of Indian history, our last thirteen generations have never experienced total lockdown of our country, ever since Bharat opening up to foreign visits and invasions. The situation is so grim that battling it properly began only when a total lockdown was enforced. Immediate and prolonged travel ban in the epicenter of the outbreak at the proper time would have saved millions of lives and perhaps, bought the world a great deal of time to prepare for the virus. An early warning from the WHO about the virus and non-availability of any vaccine to prevent its spread should have alarmed scientists globally, triggering them to start working on a vaccine at the early stages of the pandemic. Nevertheless, at the moment, we must act our best and as citizens, follow the regulations imposed by our government and take relevant safety precautions when the need to venture out arises.

This pandemic, being a global tragedy, will have wide-ranging effects. These issues span from the individual level of the impact left in the mind of all beings to political and environmental shifts. The world has experienced similar devastating disasters before and a solution has always been arrived at, as suited the problem.

The 1918 Flu pandemic was the deadliest flu ever known, infecting a third of the world's population. It also had no known vaccine and ended only in 1919, due to a large number of deaths and higher immunity levels. The Severe Acute Respiratory Syndrome (SARS) viral outbreak in 2002-2004 came from China and had a death rate higher than COVID-19 (SARS Fatality rate – 9.6%; COVID-19 Fatality rate – 1.4%), but the latter has already claimed more lives than the former. This is because COVID-19 transmits very easily. Also, COVID-19 is featured by pre-symptomatic transmission. It is also asymptomatic in some cases. Although a vaccine for SARS was eventually found, the pandemic was towards its ending. The 2009 H1N1 flu spread rapidly and had a high overall death toll but a low fatality rate. The 2014- 2016 Ebola outbreaks were very severe with a fatality rate of 50%, but it is hard to contract. COVID-19 is like the perfect storm on humanity. For diseases which do not spread by pre-symptomatic transmission, when a symptomatic patient is diagnosed, he is isolated to prevent transmission of the disease – which highly reduces chances of transmission to others. However, in the case of a COVID-19 patient, the person transmits the disease before he is symptomatic. In the presymptomatic stage, if he does not maintain social distancing measures and interacts closely with people, he transmits the disease through his sneezes or coughs. In some cases, the disease is asymptomatic, which makes it even more difficult for healthcare professionals to isolate the person and prevent transmission. Unless a vaccine is soon discovered, it will be difficult to contain this disease.

In 1918, India was ruled by the British Raj. The flu started from Bombay and is believed to have come via ships carrying soldiers from World War I. Notoriously known as Bombay fever, it killed about 12-17 million people in our country. Failed monsoons that year caused famine-like conditions, starving many to death. The British Raj didn't

impose a lockdown as they mostly kept to their homes. Even if they were infected, they had the means to arrange proper treatment. Lack of food and the quick spread of a new disease combined to form a deadly union, killing millions and flooding the Indian rivers with dead bodies. Seeing their countrymen hapless during the Spanish flu, Indian revolutionaries found a stronger reason to oppose the British Rule.

The SARS outbreak wreaked havoc in many countries but was handled skilfully in India. Screening of incoming air and land traffic from SARS inflicted countries, contact tracing and quarantining of all suspected cases were timely intervention in preventing the situation from getting out of hand. India tried to prevent the entry of the H1N1 virus by following the protocol as was done during the SARS outbreak, but the virus entered and spread fast. H1N1 was not seen as a threat anymore after the pandemic phase got over and it became endemic. Ebola has not been able to invade India as it is easy to diagnose an infected person and isolate them. Ebola has largely been a fatal endemic outbreak.

The present situation of the world overall seems desolate for humanity. This unfortunate event will take a massive toll on humanity. While those cured of the virus will be immune to it for a few months, they might get sick again if a second wave emerges. Their compromised immunity might leave them exposed to other diseases, depending upon their lifestyle. On the brighter side, we are religiously implementing cleanliness in our daily habits and sanitation of surroundings along with greater promotion and fulfilment of the need for practice of personal hygiene. These measures have led to lesser cases of other communicable diseases.

This goes to show that the cleanliness practices we teach our children in schools are not followed by a majority of the global community. Community awareness is generally a positive step, the downside being that the burden on primary healthcare facilities will increase as over-cautious people throng them.

Business magnates are suffering devastating losses in their trades. These, in turn, result in private companies having to fire workers, which lead to a spike in unemployment rates. Lack of income generates problems such as an increase in poverty, a rise in crime rates, more deaths and a lot more entailing disasters. These kinds of effects last for years, decades even. Adoption of the Europe and Canada model in these desperate situations seems viable. To prevent the rise in unemployment, these countries are lending sufficient money to businesses and workers to eradicate the need for lay-offs and salary cuts, so when the global lockdown is lifted and businesses re-open, they re-attain a financially stable position to pay off their debts and dues on time to keep their businesses intact. If monetary aid is not provided to these businesses, they will find it near impossible to stay afloat in the market; to comply with deadlines there will not be any other option left but to reduce the number of workers or risk themselves going bankrupt. Small shops stand very little chance to survive in these circumstances; they may as well go out of business. There will be unprecedented job losses, layoffs and salary cuts in the whole job market.

The demand market will be variable for various businesses. The agriculture industry has seen a decline in buyers as transport is difficult during lockdown. There will be a drop in restaurant sales as there might be stigma attached to the cleanliness of the workers. House-building related industries may see a rise in demand as lifting of lockdown will allow halted building constructions to re-start. The sanitation industry has seen a booming

rise in their sales since the start of this pandemic. It is definitely up to the government to take hold of the economic situation, make smart moves which contribute to stabilize India's economy and make India's economy better resilient to such biological disasters.

In spite of the dire circumstance of the economy, there is hope of a sharp recovery in the latter half of 2020. COVAXIN, India's first indigenous vaccine against the novel coronavirus and has been developed by Bharat Biotech in collaboration with ICMR and NIV, Pune, will be tested on more than 1,100 people in phase 1 and 2 clinical trials.

Developing countries are becoming loan defaulters. These dues can be paid off by them when normal life resumes after the lifting of the lockdown as these countries grow faster than advanced nations. If nations allow dynamism in entrepreneurship and product variations, the dearth in job creation can be met up along with fulfilment of needs of the nation.

There will be little positive outcomes from this pandemic, most positive being that the pandemic ends. People will emerge with new outlooks towards life. The event will inspire new art in all forms; in writing, in culture as well as paintings. As much as this disease has disabled human society in its wake, it will die down too; creating more than what was possible before this situation. Survivors have realised that we are not promised tomorrow, so living to our fullest potentials today is the best gift we can give to our loved ones and ourselves. Office workers are finishing their tasks by adopting the work-from-home policy. There is more family time, which every office worker had been dreaming of. People are restricted to their homes, factories are not running and overcrowding has decreased. These have created a positive impact on the environment. There has been a huge fall in sources of emission, leading to low pollution levels. This event has cruelly shown to us that our toxic lifestyle is killing the planet. Earth is on a path to becoming inhospitable for life.

Unless we come up with better solutions and effectively implement them to tackle the bad consequences from our actions in the past, the little chance that we still stand to a fresher, cleaner start will sublimate as it soon as it presented itself.

Traditional schooling has come to a standstill. Students with access to internet are coping by attending online classes being conducted by their schools and colleges. Some students are stuck at places without their study materials whereas others do not have Internet access. CBSE and ICSE/ISC, India's primary boards of education which had scheduled pending exams to be conducted in July 2020 expecting a dip in case count have cancelled all exams. This has brought a huge relief to the student community due to the doubts on maintenance of safety during exam conduction in this pandemic. Currently all entrance exams and final exams in colleges stand postponed and are most likely to be conducted in the month of September. Moreover, students are relieved to be able to spend valuable time in the safety and warmth of their homes amidst their family members. Tensed parents all over India demand 2020 to be declared as 'Zero Academic Year' as evidently a parent is more concerned about their child's well-being than his/her education.

However, lack of peer group interaction with friends and batch mates have taken a toll on the minds of youngsters. Many are depressed due to loneliness. The government can help in organizing student engaging fun programmes which keep them stimulated and help them feel a part of society. India has the highest number of youth population in the world.

As such, allowing them to present solutions, nurturing their capabilities and strengthening their mental strength are responsibilities of the society as well. Humans live in a society as we cannot survive alone. In today's culture, toxic societies are abundant as gossip and rumours become the only link between neighbours. Children should be allowed to enjoy the benefits of living in a society. So along with programmes that aid depressed children, there should also be those that teach the elder generations about healthy society building.

India has largely imported medical equipments. Due to COVID-19, today India has become the 2nd largest manufacturer of PPE kits. The workers who are laid off in other sectors can be employed in the healthcare sector – either patient care or equipment demand, supply, operation and care. Biological disasters are an unguarded side and the healthcare sector holds extreme growth potential for health, society and economy building. Therefore, strengthening a country's healthcare system is a pillar of country building.

There is rampant and heart-breaking dehumanizing of healthcare professionals. In Surat, a man verbally abused his neighbour who is a doctor, calling her a danger to their society and threatening her to abandon premises. In Moradabad, stones were pelted at an ambulance carrying a team of medical personnel and police, which had gone to escort the family members of a person who died of COVID-19. We ask people to not ostracise those afflicted with disease wherein the other hand, not only are they mistreated, but the hands that heal are being disrespected too.

While such terrible behaviour cannot be excused, those who can monitor the situation will understand that a very deep fear is being instilled in the minds of people. If a person is infected with the SARS-CoV2 virus, he or she is isolated completely in the hospital and is not allowed to meet his/her family until complete recovery. In case of death, their families never get an opportunity to see or even cremate them. This terrifying imagery must have taken a toll on people's minds. Perhaps some even believe they are being tricked by the government and choose to believe any convincing enough conspiracy they hear, or their minds conjure up. It is not surprising that the general masses' ability to process situations have adopted such a pessimistic approach where they are being groomed by media to believe most acts in public are motivated by political agenda. At this age, any move can be framed as a conspiracy. In my opinion, if media outlets which deliver news based on facts get popular, then the nation can focus on real problems instead of pointless biased news debates. News channels are one of the most widely viewed on TV. They can help to reduce panic in the masses.

In the initial stages, India seemed to be handling the COVID-19 situation very efficiently by employing contact tracing and early implementation of lockdown. The problem lied in the announcement being very sudden. India saw its first case on January 30, 2020. Throughout February, assessing the situation in China and Italy, the world witnessed the devastation COVID-19 can cause. A nation-wide Janata Curfew on March 22, 2020 preceded the lockdown announcement by India's Prime Minister, which lasted for 21 days. If the lockdown were imposed strongly only in districts or states that had active cases, allowing a week's time for migrant workers to move to their homes, the underprivileged daily wage earners would not have to starve and undertake a foot journey. Most were beaten up brutally by police for not following lockdown rules, while some lost

their lives to accident or starvation. Some got infected with the virus and lost the battle of life. Jean Dréze, an economist in an interview with News18 stated that the lockdown had been almost a death sentence for the underprivileged of India. He further said, "The policies are made or influenced by a class of people who pay little attention to the consequences for the underprivileged." If the migrant labourers can reach their home towns in time then they can at least start farming and take up small jobs under MNREGA.

Introduction of social security at this stage of India's development seems necessary. A minimum wage for workers of all sectors will also be beneficial.

Since India rose as a global power, the gap between the rich and the poor has only widened. The poor live in small decrepit spaces. Managing to feed a family is difficult. Privacy is negligible and even if people want to, social distancing is difficult to maintain. It is easy for them to get infected. The fact stands crystal clear. Under these circumstances where 276 million people live below the poverty line, a separate and well-planned policy should have been prepared early-on for both citizens living in rural villages, as well as urban slums during the lockdown. The poor lose their lives before they can at least prepare to fight. In their defence, Shramik trains and buses were late to arrive while the supply of food and patience of their landlords and employers to host them gradually reduced to nil. India's unregulated domestic workforce has largely not made any money to run their homes these past few months. Most are women who are the sole breadwinner of their family. Compensation fee for them has not yet been announced. Various programmes try to reach out to India's poor yet some families don't qualify to receive the benefits. Realizing our shortcomings is the first step towards correcting them. Dedicating efforts towards all sections equitably will help both India and its people to fight this pandemic, and we might successfully mitigate the dangers of the post-pandemic world.

Other developing nations like Uganda, are seeing their people helpless as no income is generated. COVID-19 has become a worldwide phenomenon and the worst affected victims are the daily wage earners. Most economists who try to formulate policies in favour of economic development of the poor are viewed as "Anti-development" by businessmen. Creating living space, job opportunities, equitable pay for all sections is seen as a loss of opportunity in urbanising land. Usually, urbanisation of an area means erecting malls and apartments which are sold in lakhs. A profit-driven economy can run businesses, not a country.

The constant labour of these workers fulfils the dreams of Make-in-India movement. They are our champions in this path and our champions are starving to death. The unfavourable circumstance which they had tried to escape by moving away from their home towns in search of a better future have been re-created due to the sudden lockdown. Calling beggars in the street lazy for not searching for work is easier than letting them become a part of society when they make an effort to try again, to break free from the cycle. The elephant in the room to address is their poor mental health. Farmer suicides have been raging rampant. We presumed implementing lockdown would see a decrease in crime rates but the quiet has only made every single case shout louder. News of domestic violence, suicides and murders followed the opening of liquor shops. The survivors from the 1918 Spanish flu - including both who recovered and who lost their loved ones to the disease, suffered from Post-Traumatic Stress Disorder (PTSD). They experienced sleep

disturbances, distraction, dizziness, etc. The massive and sudden loss of life birthed a state of helplessness and anxiousness. Drawing parallels, if we learn from the lessons of the past, we will not need to repeat history and let human minds be subject to such an overwhelming situation. Mental health is a subtle subject. Easy to underestimate, hard to understand, most difficult to see and unbearable to the sufferer. This is a long-term impact that we must not let pan out. Engaging the public in mental health awareness programmes will help them to process their feelings and root out destructive emotions.

When we can overcome the barriers we create which discriminates between humans, we can unite to fight against true dangers like this pandemic. Countries are still figuring their political stance in the course of this pandemic. There are disputes all across, with various countries cornering China and targeting WHO for underestimation and mismanagement of the event which has put everyone's lives and livelihoods at stake. The spread of a disease is not a political matter and making it so will blind us from seeing reason. We must investigate the situation rationally to evaluate the problem and formulate a solution. Fake news is spreading like wildfire, making the task difficult. A thorough scientific analysis, if carried out successfully will yield the truth. Knowing the absolute truth before action is crucial and that must be our drive.

These tough times are when cooperation amongst leaders is of the utmost need as the very existence of humanity is threatened here. The pandemic has given governments all over the world easy reason to become surveillance states, be the government democratic or authoritarian. There is a rising trend for de-globalisation where countries are investing in making themselves self-dependent to a greater extent. This will not mark an end to globalization; it will only reduce the extent. This pandemic is a major turning point in history; this is the first time globalization is in retreat since World War II.

China remains an exporter powerhouse. Unpredictable situations such as this outbreak and the poor quality and sustainability of products manufactured in China are some factors which have motivated many countries, such as Japan, to invest in moving their goods manufacturing units out of China. De-basing of companies at such a large scale from China will render the people of the country jobless. To which direction the political scenario is headed, how balanced it can get in the post- pandemic world, only time will tell. President Trump has been very vocal about his latest dislike for China for heralding an apocalyptic situation.

Countries need to invest in improvement of resilience against biological disasters. National security is of importance, but funding wars by depriving humans of basic healthcare facilities is equal to denying them the right to live. COVID-19 has reminded humans of this unguarded side of biological threats. This pandemic has highlighted that every country must have policies and special emergency teams prepared for health emergencies which neither have a prevention, nor a cure. It is essential to figure out how a nation is to be run in case an event similar to COVID-19 arises, as it has in every century of recorded human history.

India's doctor to patient ratio is 1: 1456 against the WHO norm of 1:1000, as of January 31, 2020. NCBI lists five A's of Indian healthcare system are: Awareness, Access, Absence (human power crisis) and Affordability. It is characterised in India by

the presence or lack of these 5 A's. There are other challenges of course, and we must prepare to meet them as they

References:

1. <https://www.medicalnewstoday.com/articles/comparing-covid-19-with-previous-pandemics>
2. https://en.wikipedia.org/wiki/1918_flu_pandemic_in_India
3. https://en.wikipedia.org/wiki/2002%E2%80%932004_SARS_outbreak
4. <https://www.nhp.gov.in/disease/digestive/other-gastro-intestinal/ebola-virus-disease-evd>
5. <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC3385239/>
6. <https://www.healthline.com/health-news/how-deadly-is-the-coronavirus-compared-to-past-outbreaks>
7. https://en.wikipedia.org/wiki/Impact_of_the_COVID-19_pandemic_on_politics
8. <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/books/NBK54171/>
9. <https://www.piie.com/blogs/realtime-economic-issues-watch/pandemic-adds-momentum-deglobalization-trend>
10. <https://edition.cnn.com/interactive/2017/10/world/i-on-india-income-gap/>

“Compassion is the radicalism of our time”- Dalai Lama

“Imparting education is not only enlightening the receiver, but also broadens the giver –the teachers ,the parents, the friends”- Amartya Kumar Sen

“Peace comes from within, do not see it in outside”- Gautam Buddha

प्रेमचंद: एक उपन्यासकार

खुशनुमा खातून

स्नातक षष्ठ सेमेस्टर

प्रेमचंद के आगमन से हिंदी उपन्यास के क्षेत्र में नए युग का सूत्रपात होता है। उपन्यास को सामाजिक धरातल से जोड़ने का श्रेय प्रेमचंद को ही जाता है। इनके उपन्यासों से सामाजिक जीवन की समस्याओं तथा उनके जन-जीवन का प्रामाणिक एवं वास्तविक चित्र पाठकों के लिए देखना और समझना आसान हुआ। ये हिन्दी के प्रथम ऐसे मौलिक उपन्यासकार हैं जिन्होंने उपन्यास कला की पूर्ण प्रतिष्ठा अपने उपन्यासों के द्वारा की, साथ ही जीवन के मार्मिक तथ्यों का भी समायोजन उन्होंने किया। हिन्दी उपन्यास साहित्य को समृद्ध कर उसे नई ऊँचाइयों तक पहुँचाने के कारण ही उन्हें उपन्यास सम्राट भी कहा जाता है। आचार्य हजारी प्रसाद द्विवेदी ने प्रेमचंद के अवदानों का मूल्यांकन करते हुए उन्हें शताब्दियों से पददलित, अपमानित और उपेक्षित कृषकों की आवाज कहा है। उनका मानना है कि उत्तर भारत की समस्त जनता के आचार-विचार, भाषा-भाव, रहन-सहन, आशा-आकांक्षा, दुःख-सुख और सूझ-बूझ को अगर जानना हो, तो प्रेमचंद के उपन्यासों से उत्तम साधन अन्य नहीं है।

प्रेमचंद के प्रमुख उपन्यास हैं- 'सेवासदन'(1918), 'प्रेमाश्रम'(1922), 'रंगभूमि'(1925), 'कायाकल्प'(1926), 'निर्मला'(1927), 'गबन'(1931), 'कर्मभूमि'(1933) और 'गोदान'(1935) आदि। इन सभी उपन्यासों में प्रेमचंद ने तत्कालीन समाज के राजनैतिक, सामाजिक, आर्थिक, धार्मिक तथा सांस्कृतिक परिदृश्य को रेखांकित किया है। सभी उपन्यास तत्कालीन समाज-जीवन की समस्याओं से सम्बद्ध हैं। उन्होंने तत्कालीन समाज में व्याप्त कुरीतियों, अंधविश्वासों, वर्गभेद जैसी समस्याओं को बड़ी खूबी के साथ उठाया है तथा उनका समाधान भी प्रस्तुत किया है। यद्यपि यह सत्य है कि उनके प्रारम्भिक उपन्यासों में, जैसे 'सेवासदन' आदि में जो समाधान दिए गए हैं वह तत्कालीन सुधारवादी मनोवृत्ति से प्रभावित है पर बाद में उनका स्वर विरोधी बन गया है जो 'गोदान' में मुखर है।

'सेवासदन' प्रेमचंद का पहला उपन्यास है। हिन्दी के पाठकों में इसका अच्छा स्वागत हुआ था। इस उपन्यास में प्रेमचंद ने वेश्याओं के सुधार की समस्या को उठाया है। डॉ. रामविलास शर्मा के अनुसार इसकी मुख्य समस्या भारतीय नारी की पराधीनता है। कला की दृष्टि से इस उपन्यास का अपना एक विशेष स्थान है। प्रेमचंद ने 'सेवासदन' के साथ-साथ 'निर्मला', 'गबन' आदि कई उपन्यासों के माध्यम से दहेज प्रथा, बेमेल विवाह, महिलाओं की आभूषण-प्रियता, झूठी नैतिकता, सामाजिक रूढ़ियों जैसे विषयों को उठाया है। इस प्रकार उन्होंने उपन्यास को 'मोरंजन' के स्तर से उठाकर जीवन के साथ सार्थक रूप से जोड़ने का काम किया। उन्होंने अपने उपन्यासों में समाज का एक विस्तृत फलक तथा उस समाज व्यवस्था पर आधारित जन-जीवन की सम-सामयिक समस्याओं की बात करते हुए पराधीनता, जमींदारों तथा पूँजीपतियों और सरकारी कर्मचारियों द्वारा किसानों पर किए जाने वाले शोषण, गरीबी, अशिक्षा, नारी की सामाजिक स्थिति आदि विभिन्न पहलुओं को उजागर किया। 'रंगभूमि', 'कर्मभूमि' आदि उपन्यासों में तत्कालीन पराधीन भारत की यथार्थ छवि के साथ-साथ स्वाधीनता आंदोलन का विरोधी स्वर भी मौजूद है।

'गोदान' उनकी सर्वोत्तम औपन्यासिक कृति है जिसे चिर-अमर कीर्ति-स्तंभ माना जाता है। यह भाव, विचार, कला तथा समस्या हर दृष्टिकोण से उनकी प्रौढ़तम कृति है। यह उपन्यास जैसे उनके सम्पूर्ण जीवनानुभवों का निचोड़ है। इस उपन्यास में उन्होंने ग्रामीण जीवन तथा शहरी जीवन की विषमता को दिखलाते हुए उभय स्तर की समस्याओं तथा तदजन्य विरोध की अग्नि को प्रज्वलित होते दिखलाया है।

प्रेमचंद के उपन्यासों के विषय समाज से जुड़े हुए थे इसलिए उनके उपन्यासों की भाषा समाज की प्रचलित भाषाओं से अलग नहीं है। यह कहा जा सकता है कि उनके उपन्यासों की भाषा इतनी सहज-सरल है कि

कहीं भी बनावटीपन नहीं दिखता है। उन्होंने उपन्यास को लोक -जीवन से जोड़ने के लिए मुहावरों तथा लोकोक्तियों का भी यथास्थान प्रयोग किया है। उनके उपन्यासों में उनके व्यक्तित्व की झलक साफ दिखलाई पड़ती है। उनके उपन्यासों का हर चरित्र जीवंत है। उन्होंने केवल कलात्मकता के प्रदर्शन के लिए ही उपन्यासों का सृजन नहीं किया है बल्कि उनका प्रमुख ध्येय सामाजिक उपादेयता को लिए हुई है। प्रेमचंद के उपन्यासों में आदर्शोन्मुख यथार्थवाद प्रतिबिम्बित हुआ है।

वस्तुतः यह कहा जा सकता है कि एक उपन्यासकार के रूप में प्रेमचंद का हिन्दी साहित्य में एक विशेष स्थान है। वह अपने समय के ही नहीं बल्कि अब तक के हिन्दी उपन्यासकारों में अपने पात्र, विषय, कथानक, संवाद, शैली, भाषा हर दृष्टिकोण से बिल्कुल अलग-थलग नजर आते हैं।

“In nature nothing exists alone”- Rachel Carson

“There are opportunities even in the most difficult moments”- Wangari Maathai

“Sleep is the best meditation”- Dalai Lama

“Imparting education is not only enlightening the receiver, but also broadens the giver—the teachers ,the parents, the friends- Amartya Kumar Sen

সময় এতিয়া দুঃসময় (মৃত্যুৰ আন এটা নাম কৰ'না)

মালবিকা দাস হাজৰিকা
মূৰব্বী অধ্যাপিকা, অসমীয়া বিভাগ

ডেউকা ভঙা পখীৰ দৰে
ছটফটাই ছটফটাই সৰকিছে সময়..
চৌদিশে মৃত্যুৰ চেতনাত
ভ্ৰাসিত মানুহবোৰ
গাঁও- ভূই, নগৰ-চহৰ
নিস্তন্ধ-নিষ্প্ৰভ
ব্যাধিগ্ৰস্ত সময়ে, জোঙাল হাতোৰাৰে
আজুৰি আনিছে পৃথিবী কলিজা এফাল
ব্ৰহ্মমান নিশীথ কোনে জানে
আৰু কাৰ বাবে খোলা আছে
মৃত্যুৰ দুৱাৰ ?
মৰন বিভীষিকাৰ শিকলিডালে বান্ধিছে
চামে চামে মানুহবোৰক
সূদূৰ চীনৰ পৰা ইটালী, ফ্ৰাঞ্চ, আমেৰিকা
স্পেইন অতিক্ৰমি কিয় আহিলি
তই কালৰাত্ৰি হৈ ?
মৃত্যুৰ নিষ্ঠোৰ পদাঘাতত
মানৱক নিঃশ্চল কৰি
মানুহক মানুহৰ পৰা বিচ্ছিন্ন কৰিবলৈ ?
শ্মশান ,কবৰ, চিমোদ্ৰিত এতিয়া
মৰাশৰ পাহাৰ।
মুক্ত মানুহবোৰ নিজকে কোৱাৰেণ্টাইন
কৰাৰ দুঃসময় এইয়া,
পতি-পত্নী, প্ৰেমিক-প্ৰেমিকা
পিতৃ-মাতৃ, সন্তান
এজনক আনজনৰ শতৰু কৰি

দুৰন্ত ব্যাধিৰ প্ৰবাহলৈ
 কিয় আহিলি তই ?
 ইটালীত ঘৰে ঘৰে কান্দোনৰ ৰোল
 গলিত শৰীৰৰ দুৰ্গন্ধত
 তোৰ নিষ্ঠোৰ পাষণ হৃদয়
 এবাৰো কঁপা নাই নে কৰনা ?
 তোৰ উপহাৰ নিৰ্লোভ ভাস্কৰ্য
 মৃত্যুৰ আলিঙ্গনত এটি এটিকৈ
 শেষ হৈছে বহু জীৱন
 মোৰ দেশৰ উপত্যাকাতো
 এতিয়া তোৰ অবাধ অহাযোৱা
 শইচ, গন্ধময় পৃথিৱীৰ
 তই এক কলংকিত অধ্যায়।
 চহৰ, নগৰৰ অলিয়ে গলিয়ে
 চলিছে তোৰ নৰমেধ যজ্ঞ
 স্তব্ধ হ, স্তব্ধ হ
 হে, অবিবেকী মহামাৰী ক'ৰনা
 সময় শাণিত চোকা তৰোৱালেৰে
 বজ্ৰ কঠিন অমোঘ অস্ত্ৰে
 জনতাই এদিন কৰিব তোক বিধস্ত।

Depression is a part of life, a speed breaker to our journey and it remains until we learn to fly.....!!

Piyali Dasgupta
Assistant Professor

Dear Depression

Angel accolading the devil,
 trusted own shoulders and revel.
 Believed from right to left,
 could discern, no more cleft.
 Elucidating contentment as immaterial,
 finding own heart ethereal
 feeling provoked by own feelings
 voices from the shoulders, left reeling.
 Loved ones, stab in the back,
 “Ei tu brute”, whom to ask.
 Left alone in the darkness and dies,
 “a fake smile over one’s demise”
 shoulders voiced for the last.....

This poem displays a very fictitious happening of one’s inside when is in so called depression.....

Hope you all like it.

Nature is talking again!!"

Dolly Dey
B.A 4th Semester
Department of Economics

I am reviving myself
 Ah! see the peacocks
 Are in the street again
 and so the deers.
 Dolphin seems like playing
 in the Ganges ghat too!
 and thus the ozone layer
 Healed itself.....
 Yes, I'm reliving again
 Let the people be in their home
 As I'm enjoying this freedom.
 I am reviving again, I am reliving again.

Daughter of the Earth

Snigdha Ghosh
B.A 6th semester

Chained me up and cage me after you worship me as a goddess,
 Rape me dead after you drape red your goddess,

No reason to be women as there are no men,
 Just eunuch rapping babies enjoying the pain,

You want my love else you pour me acid,
 I stumble in hell and you beasts roam around a place placid,

You want me to cover up my skin because it looks foul,
 Your naked male ego can do with a soul,

You hate me in the womb as i will cost you dowry,
 And then you will sell your son the more the merry,

You molest me as if you were mightier and I fragile,
 Tease me again and i will kick you up in the nuts,

I won't beg for my right, no prayers only fight,
 I will go out in the night: I am a woman and you are sli

'I Wish'

Priya Sonar
BBA 6th Semester

I wish, I were an angel to help
The world to invent the cure for covid-19
I wish, I had my college mates to share my bliss and joys
I wish, I had no worries and fright
I wish, I could soar in the sky with the flag of harmony and love
I wish, there were no disputes on gender, caste and border
I wish, my family would prosper and live in love and kindness
I wish, I could bear strength to save nature which is the source of various lives

Title-Time is Dynamic

Ananya Paul
BA 4th Semester

The days' hustle and bustle
Suddenly terminated!
Now we'd only see leaves rustle
For materialism evaporated.

How winsome seems nature!
And surreal its offsprings within.
Politics may be viewed as a caricature;
And be eloped afar from the din.

A plethora of events unpredictable
When pierces in the joyous fabric,
Repels humans in a way unrelatable
For they're the cause why the planet is sick.

Time is the superior healer;
She can be equated to woes and glory
Together, she's transformed into a dealer
Of pathos, to be for good known as a story.

বলিয়া ফাগুনৰ উন্মত্ত প্ৰেয়সী

সেউজপ্ৰিয়া বৰুৱা

চতুৰ্থ ষান্মাষিক, ৰাজনীতি বিজ্ঞান বিভাগ

মোৰ সমাহিত মনটোক চঞ্চল কৰি
 মৰমৰ চেঁচা আলিঙ্গন যাচি,
 নিমিষতে আঁতৰি যায়
 মোক আউলি বাউলি কৰি
 ফাগুনৰ এই বতাহ চাতি।
 যাৰ বাবে অভীক্ষিত
 মোৰ প্ৰতিটো আবেলি।
 ফাগুনৰ সমীৰণতেই টো..
 মনৰ চঞ্চলতা হেজাৰ গুণে বাঢ়ে,
 উন্মত্ত হৈ মোৰ বান্ধোনবিহীন
 চুলি তাৰিৰ সৈতে উমলে..
 এই বলিয়া ফাগুনে।
 তাকে দেখি আকৌ ৰাঙলী মদাৰে,
 মিচিকিয়াই হাঁহে।
 এতিয়া ফাগুন মোৰ আসক্তি,
 কাৰণ মই....
 বলিয়া ফাগুনৰ উন্মত্ত প্ৰেয়সী।

আহ্বান

পংকিতা গোস্বামী
দ্বিতীয় ষান্মাষিক, অসমীয়া বিভাগ।

জীৱনৰ একাৰ বাট
আগলৈ মনিব নোৱাৰি
তথাপি যাবা আগুৱাই।
কেতিয়াবা থমকি ৰ'বা
কেতিয়াবা ভাগৰি সাহস হেৰুৱালেও
যাবা আগুৱাই।
জীৱনৰ নিঃসংগ কাঁইটীয়া বাট
ধৈৰ্য্য ধৰি আগুৱালে
পাৰিবা জিনিব জগত
কথাটি ৰাখিবা মনত।

সপোনে মোক হাঁহিব শিকায়

প্ৰাৰ্থনা বৰুৱা
চতুৰ্থ ষান্মাষিক, অসমীয়া বিভাগ।

আশাৰ চপৰাবোৰ নিৰাশাত ধূলিসাত হ'ব।
সপোনৰ দুবৰিৰ দলিচা দিঠকত কাঁইট হ'ব।
এনে ভাৱনা মোৰ কোনো কালেই নাছিল,
কিন্তু জীৱনে কিয় সেই বাটে লৈ যায়,
অলপ সুখৰ আশাত কিমান আৰু অপেক্ষা।

কিমান লিখিম নিৰাশাৰ কবিতা,
 নিয়তিৰ কালচক্ৰত ৰঙীন সপোন পচে
 দিঠকে লগ এৰে।
 সুখ নাই বুলি, অপেক্ষাৰ অন্ত নাই
 মৰাৰ অভিপ্ৰায়ো নাই।
 কল্পনাৰ কাৰেঙঘৰ ধুমুহাই ভাঙিব পাৰে,
 সেইবুলিয়েই জানো কল্পনা নকৰিম।
 আকৌ সপোন ৰচিম,
 নতুন সপোন।
 কল্পনাতেই ৰং বুটলিম
 এতিয়া ইয়ে যে লগৰী মোৰ।
 অন্তহীন দুখৰ শেষত ই মোৰ হাঁহিৰ সফুঁৰা।
 যন্ত্ৰণাৰ মাজতো সপোনে দিয়ে গভীৰ আনন্দ...
 সপোনে যে মোক হাঁহিৰ শিকায়।

আশাৰ নৈ

বৰ্ণালী মৰাণ
চতুৰ্থ ষাণ্মাষিক, শিক্ষাতত্ত্ব বিভাগ

অন্ধকাৰ মাথো অন্ধকাৰ
নিৰিবিলিৰ এক গুপুত ছাঁয়া

নিৰৱে ভাৱোঁ

কেনেকৈ সাজিবা জীৱন সপোন।

অন্ধকাৰ মাজতো জিলিকি আছে আকাশত

পূৰ্ণিমাৰ জোন, সেই বাটে ৰচিম

জীৱন সপোন।

তোমাৰ সহাৰি নাপালেও, খুলি দিব খোজোঁ

আশাৰ দুৱাৰ, অন্ধকাৰ, অন্ধবিশ্বাস

এদিন আঁতৰিব, সেইদিনা উঠিব ৰোল

হৃদয়ে হৃদয়ে বব মৰমৰ নৈ..।

পৃথিৱীৰ অসুখ

হিমাশ্ৰী বৰা
উচ্চতৰ মাধ্যমিক দ্বিতীয় বৰ্ষ

এটা ভাইৰাছৰ সংহাৰত

এতিয়া পৃথিৱীৰ অসুখ।

চৌদিশে মৃত্যুৰ বিভীষিকা

শংকিত জীৱ শ্ৰেষ্ঠ

ত্ৰাসিত অস্তিত্ব।

জীৱনৰ মোহত

পৰিত্ৰানৰ বাসনাত গৃহবন্দী সকলো।

এতিয়া ব্যৱধানেই মূলমন্ত্ৰ স্বৰূপ

পৃথিৱীক অসুখৰ পৰা মুক্তি দিয়াত।

চলিছে তুমুল যুদ্ধ

দিন-ৰাতি একাকাৰ কৰি

জীৱনকো তুচ্ছ কৰি।

পৃথিৱী আৰু মানৱজাতিক উদ্ধাৰৰ প্ৰচেষ্টাত

ঈশ্বৰৰ দ্বিতীয় ৰূপত এতিয়া সেৱাৰত বহুজন।

আজি প্ৰকৃতি মুক্ত

মানৱৰ কথিন হাতোৰাৰ পৰা।

স্বচ্ছ নৈ, নিৰ্মল জল

বহিমান অবিৰত কল্ কল্ কল্

পৰিষ্কাৰ গগণৰ অলক্ষ্য শিল্প।

ৰুদ্ধ জীৱনৰ সুৰুঙাত

এমুঠি অন্নৰ হাহাকাৰত

দাৰিদ্ৰৰ দেদাউৰি।

কিয়নো, এটা ভাইৰাছৰ সংহাৰত

এতিয়া যে পৃথিৱীৰ অসুখ।।

হেঙুলীয়া বাস্তৱ

পংখী মৰাণ

স্নাতক দ্বিতীয় বাৰ্ষিক, শিক্ষাতত্ত্ব বিভাগ

যোৱা-নোযোৱাৰ দোমোজাত
এটি ডেউকা ভঙা পক্ষী।

অচিন দেশৰ জীৱন সংগ্ৰামৰ

প্ৰয়াসত স্তব্ধ।

নিশাৰ দুঃস্বপ্ন, ধূসৰিত মোৰ বাস্তৱ

নাজানো শেষ ক'ত....

বৰকৈ আমনি কৰা

নিশকটীয়া সপোনবোৰ,

ভাল নালাগে, ফাগুনৰ আবেলিটো।

উজাগৰি নিশা, ভীষণ যত্নগা আৰু অশান্ত ধুমুহা

নিৰৱ আবেলিটোত।

বিষাদৰ খহনীয়া চপৰাবোৰে

জীৱন্ত আশাবোৰ অটল গহ্বৰলৈ নিয়ে।

মই মাথোন এতিয়া জীয়াই আছোঁ.....

হেঙুলীয়া বাস্তৱৰ আশাৰে।

হাজাৰ মুখাৰ পাত্ৰ মই জাচিংফা গগৈ

মোৰ মুখেৰে মোক নুজুখিবা
 হাজাৰ মুখাৰ পাত্ৰ মই।
 মোৰ শব্দেৰে মোক নুবুজাবা
 মই সত্য নহ'বওটো পাৰো।
 মোৰ ব্যৱহাৰে মোক নিচিনিবা,
 তোমাৰ সান্নিধ্যৰ বাবে,
 তোমাক চলনাও কৰিব পাৰোঁ।
 কাৰণ মই জানো সেয়া
 যাক তুমি মোৰ মাজত খুচৰিছা।
 হাজাৰ মুখা পিন্ধো মই।
 চলনা হৈ পৰে মোৰ প্ৰিয়সংগী
 মই শব্দ ৰচোঁ, বৰণ সলাওঁ
 এই ভুৱা পৃথিৱীৰ ভুৱা মানুহবোৰে মোক
 মই হৈ থাকিবলৈ নিদিলে অ
 পোহৰ মোৰ প্ৰিয় আছিল,
 কিন্তু কি কৰিবা, মই নিৰুপায়
 কংক্ৰীটৰ নগৰীখনে মোক বাধ্য কৰালে
 চলনাময়ী হ'বলৈ।
 সেয়েহে কওঁ,
 মোক কথাৰে নুজুখিবা,
 কষ্ট পাবা...
 হাজাৰ মুখাৰ পাত্ৰ মই॥

কলি যুগ

ৰবিজিতা চেতিয়া
চতুৰ্থ ষাণ্মাষিক, অসমীয়া বিভাগ

শুনা শুনা সভাসদ
কলিযুগৰ কথা

মোনাখন লৈ বজাৰ গ'লে

ওলাই বহু লেথা।

বজাৰ ভৰি শুকাই আছে

কেঁচা শাক-পাচলি,

মৰাৰ পৰা জীয়াই তোলে পানী ঢালি ঢালি।

মাছ নাপায়, মাংস নাপায়

ললো কচু মুৰা,

ঘৰৰ ঘৈনীয়ে দেখা পাই

ললে ঢেঁকীৰ খোৰা।

সেইবোৰ ভাবি চিন্তি

মূৰৰ পকিল ছুলি,

শহুৰ বুঢ়াই চিনি নাপাই মাতে বিয়ে বুলি।

तालाबंदी

अँजु कुमारी साहनी

स्नातक षष्ठ सेमेस्टर

आज बैठी सोच रही हूँ
 क्यों ये हलचल मची है दुनिया में
 सर्वत्र अंधेरा-सा छाया है
 दिल दहल उठा है
 सांसें थम-सी गई हैं
 नम आँखों में सदियों का
 दर्द उभर आया है।
 अपनों की यादों को हृदय से लगाये
 देख रही हूँ- भोग रही है
 पूरी दुनिया एक ही पीड़ा को सर्वत्र
 कोरोना एक महामारी बन
 सूना करता जा रहा है
 संसार, सूने पड़े हैं गलियारे
 सूना-सा हो गया है घर-बार
 साँय-साँय करते सन्नाटे में
 गूँजने लगा है हताश-निराश
 मानव का रुदन।
 तालाबंदी के कठोर नियमों से
 बंधकर विजयी होगा इंसान ।
 एक छोटे से वाइरस के त्रास से

मुक्त होकर, खुशहाल मानव
 फिर बसायेगा सपनों की दुनिया
 सुख-समृद्धि से भरपूर एक
 सुन्दर संसार की कामना लिए
 रहना होगा बंद कुछ दिन
 तभी होगी फलीभूत
 कोरोना की तालाबंदी।

मैंने तुम्हें न्योता नहीं दिया

विनीता छेत्री

स्नातक षष्ठ सेमेस्टर

मैं,
 कौन थी मैं, तुम्हारे लिए?
 तुमको मैंने बचपन से पिता कहकर पुकारा था,
 तुम मेरी जिन्दगी में, माँ का दूसरा रूप थे, थे न मामा?
 तुम भी पिता की छवि, थे ना चाचा?
 पर, कौन थी मैं, तुम सबके लिए?

 दोस्त, भाई, प्रेमी, सहकर्मी, शिक्षक,
 इन्हीं रूपों में मैंने पहचाना था, तुम सबको
 पर, कौन थी मैं, तुम सबके लिए?

हाँ, डाइपर में थी मैं तब ,

मेरी उम्र ही वैसी थी ना?

अर्द्धनग्न थी शायद मैं, हाँ

पर ,

मैंने तुम्हें न्यौता नहीं दिया था।

हाँ, स्कूल में यूनिफॉर्म में स्कर्ट था ,

मैंने पहना, थोड़े छोटे थे, माना

पर,

मैंने तुम्हें न्यौता नहीं दिया था।

तुम्हें अपना समझा था, इसलिए,

बहुत कुछ तुमसे कहती थी ,

तुम्हारे साथ बहुत वक्रत बिताती थी,

पर,

मैंने तुम्हें न्यौता नहीं दिया था।

हाँ, उस रात ऑफिस में,

मैं तुम्हारे साथ अकेले रह गई थी,

क्योंकि काम जो बचा था इतना, पर

मैंने तुम्हें न्यौता नहीं दिया था।

और तुम, तुम्हें तो ना मैंने कभी पहले देखा था,
 ना ही तुमसे मेरी कोई अनबन थी ,
 अजनबी थे तुम मेरे लिए ,
 मैं, कौन थी, तुम्हारे लिए ?

सड़क पे देर रात गए गाड़ी खराब हो गई थी,
 मदद चाहिए थी मुझे,
 मदद ही तो चाही थी,
 न्यौता नहीं दिया था तुम्हें।

कौन..

दीपिका दास

स्नातक षष्ठ सेमेस्टर

कई दिनों से एक अनसुनी आवाज,
 मुझे आवाज देती जा रही है।
 लगता है-

जैसे वह मेरी ही परछाई हो।

मेरे हालातों को देख,

वह मुझसे ही सवाल करती-

अरे ! कौन है तू?

कोई वजूद भी है तेरा ?

या हालातों के दम पर ही,

तू जीना चाहती है ?

ये हर तरफ़ के सवाल,
 ये हर तरह के सवाल,
 अब समझ नहीं पा-रही हूँ मैं!
 इन हर दम साथ चलते
 सवालों से
 सवाल करना चाहती हूँ -
 हाँ- हाँ मैं बार-बार
 सवाल करना चाहती हूँ
 कौन...?
 आखिर -
 कौन हूँ मैं??

प्रकृति का पुनर्वास

पिंकि कुमारी राय

स्नातक षष्ठ सेमेस्टर
 सदियों का पुराना घर
 जिसमें रहता था एक परिवार
 वो मज़बूत दीवारें जिसमें
 कितनी पीढ़ियाँ गुज़र गयी
 भविष्य जिस तक नई पीढ़ी
 की सौगात लेकर
 आने को आतुर थी
 अब न जाने क्यों उखड़ने
 लगी है दीवारें, उड़ने लगे हैं

उनके रंग। जिसकी दीवारें
 परिवार के प्रेम से सनी थी
 अब वीरान हो गयी, परिवार
 के रंग उतर गए, दीवारें उखड़
 गई, अपनों ने ही रौंद दिया
 प्रेम की दीवारों से बने
 उस घर को, अपने ही स्वार्थ
 के लिए। वर्षों से जिसने
 रक्षा किया सबका, वह अपने
 ही जीवन को तरस रहा है आज।
 प्यास बुझाई थी सबकी, खुद
 प्यासा पड़ा है आज।
 खंडहर होते जा रहे इस
 महल को फिर सजाना होगा
 बसाना होगा फिर से प्रेम
 से भरपूर एक सुन्दर महल
 क्या हो पायेगा पुनर्वास
 प्रकृति का फिर से
 जिसे रौंदा ही तो है
 हमने .अब तक।

आईना

अंजलि कुमारी राम

स्नातक षष्ठ सेमेस्टर

घमंड में चूर हो, इंसान को भगवान बनते देखा,
 आज प्रकृति की एक छोटी-सी फूँक से उसे
 तिनके की भाँति उड़ जाते भी देखा।
 मौत की शय्या पर तो
 इंसानियत बहुतत पहले लिटा दी गयी थी,
 पर अब तो जैसे उसका ज़नाज़ा भी उठते देखा।
 मगरूरियत के नशे में चूर इंसान को तो अब
 अपने-अपनों से भी लड़ते देखा,
 इंसान तो बहुत मरे,
 अब तो इंसानियत को भी मरते देखा।
 पर इस कीचड़ के दलदल में,
 एक उम्मीद के गुल को भी महकते देखा।

नारी-शक्ति

सबिता कुमारी प्रसाद

स्नातक द्वितीय सेमेस्टर

नारी तुममें है ये कैसी शक्ति?
 जननी है तू, तू ही धारण करती है
 पर अपने ही अधिकारों की लड़ाई
 इसी दुनिया में तू आज भी लड़ती है
 तेरी ममता, तेरे धैर्य की गाथा

सदियों से सुनाई गई, तूने अपने को
 मिटाकर सींचा प्रेम से घर-आंगन
 और लुटती रही, सहती रही
 तेरी सरलता को तेरी कमजोरी समझा
 हर एक ने, पर तूने सीखा नहीं विचलित
 होना, कैसी है तुझमे यह शक्ति?

अतीत और वर्तमान

हिना खातून

स्नातक चतुर्थ सेमेस्टर

सोचती हूँ,
 अतीत और वर्तमान में अंतर क्या है?
 नयी तकनीक जो अब है, वह पहले न थी,
 फैशन की यह दुनिया जो अब है, वह पहले न थी
 शिक्षितों की सूचि जितनी लम्बी अब है, पहले न थी
 हर दिन नित-नए बदलावों के खाते पहले ऐसे भरते न थे
 फिर एक खयाल आता है
 नयी तकनीकों की इस दुनिया में बेरोज़गारी क्यों है?
 हर दिन ऊँचाई के पायदान लाँघते लोगों की सोच पुरानी क्यों है?
 शिक्षितों की गणना बढ़ती इस दुनिया में बेटियाँ असुरक्षित क्यों है?
 सोचती हूँ,
 अतीत और वर्तमान में अंतर क्या है?
 साथ बैठकर खाते थे पालथी मारके जो, अब डाइनिंग टेबल खाली क्यों है?
 माँ की गोद में खेलते थे जो बच्चे, अब मोबाइल में दुनिया तलाशते क्यों हैं?
 आँगन में हरदम मचा करती थी हलचल, अब वही आँगन सूना-सूना क्यों है?
 तकनीकें बढ़ती जा रही है हर दिन, पर फिर भी हमारा मन अस्थिर क्यों है?
 सोचती हूँ,
 कुछ था अतीत में, कुछ है वर्तमान में, फिर
 अतीत और वर्तमान में यह अंतर क्यों है?

ANAMNESIS

YOUNG AT AGE OLD AT SOUL

Au Revoir

NEOPHYTES & EXPERT

CONQUISTADORS

VARIOUS PROJECTS UNDER INFRASTRUCTURE GRANTS OF RUSA 2.0

